

କଳାଗୁଡ଼ିର ସ୍ଵରାଜ୍ୟ

ଡାକ୍ତରୀ ଓ ଚିକିତ୍ସା

ଦିଲ୍ ଚାହେ ସ୍ବଚ୍ଛତା

ବସ୍ତୁର ଚରଣ ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ

ସାହିତ୍ୟ ସଂସାର

ବାଙ୍କା ବଜାର, କଟକ-୨

ମୁଦ୍ରାକର

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମିଶ୍ର

ଭଣ୍ଡାପ୍ରେସ, କଟକ-୧

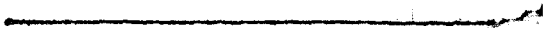
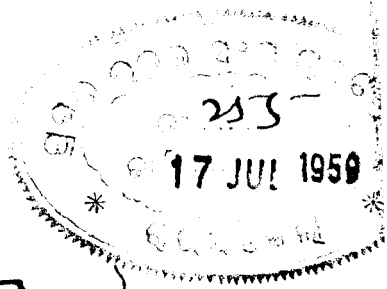
ଦ୍ଵିତୀୟ ସଂଶୋଧିତ ସଂସ୍କରଣ

ନଭେମ୍ବର, ୧୯୫୭

ଏକଟଙ୍କା ଚିତ୍ରାଣା

ଏକଟଙ୍କା ପଠନ ନୂଆପଲସା

ରଘୁ ପ୍ରଭା

‘ବେଣୁ’ କୁ

ଦ୍ଵିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ :-

ମୋର ସବୁ ବହିପରି ଏ ବହି ଖଣ୍ଡିତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶନର ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ଶେଷ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଦ୍ଵିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରସ୍ତୋତନ ବହୁଦିନରୁ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଯାଏ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା ।

ବଧୂ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟାଭୂମିପାରି ଦାସଙ୍କ ଉତ୍ସାହ ଏହାର ଦ୍ଵିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ପାଠକଙ୍କ ହାତକୁ ଦେଉଛି । ସବୁ ବହି ପରି ଏହା ଆଦୃତ ହେବ ବୋଲି ଅଶା ।

ସିନିଆ ପ୍ରକାଶନ

ମୁମ୍ବାଇ ଲେନ୍

ଏକଟଙ୍କା ୧୦୦-୯

ଏକଟଙ୍କା * ୧୨

ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତର ଚରଣ ଦାସ

.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ

ମହାନଗରର ନିଗ୍ରହଧରା ଭଙ୍ଗବର ପ୍ରସ୍ତୁତଟାଏ ପତ୍ର
ଉଠିଲା । ମନୁମେଣ୍ଡର ପିମେଣ୍ଡ ବଟାଣ ଉପରୁ ଶୁଣାଗଲା ଗୋଟାଏ
ଆର୍ତ୍ତ ବଳାପ । ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ଖାଲି । ତା' ପରେ ଅଳ୍ପ ସମୟ
ହାଟଇସ୍ତେ ଲେଡଲ ଘଡ଼ରେ ଠିକ୍ ସେତେବେଳେ ନାହା
ଭରୁଟା ।

ଦଶମିନିଟ ନ ବହୁଣ୍ଡୁ ଗୋଟାଏ ଗୋଲସ ଲସ ଧାର
ଆସିଲା କେଉଁଠି । ଠାକୁ ଠାକୁ ଚାଲି ଆସିଲା ନର ଧରା ଧର କେଉଁ
ପଡ଼ିଲେ ଗୋଲସ ଫୁଲନ । ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ତେ ମନ ଉଠିଲା ଏକ
ଅରକେ । କିଛି କେଉଁଠି ନାହିଁ । ଦେବନ ପିମେଣ୍ଡ ବଟାଣ
ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ଦେଇ ବନ୍ଦ ରୁକ୍ତ... ।

ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଶବ୍ଦଗୋଷ୍ଠୀ ନିପ୍ତ ଲାଗିଗଲା ଆସି
ଲକ୍ଷ୍ମପ୍ରେକ୍ଷକ ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ ହେ ପଡ଼ିଲେ ତଳକୁ
ଜଳନା ଘଡ଼ି - ବୁଢ଼ାଣୀଖେ ପ୍ରଶ୍ନର ପାହାଡ଼ । ତା
କିଏ ପ୍ରାଣ ବରାଇଛି ?

‘ବେଣୁ’ କୁ

ଦ୍ଵିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ :—

ମୋର ସବୁ ବହିପରି ଏ ବହି ଶତ୍ରିକ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶନର ଶୁଭ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ଶେଷ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଦ୍ଵିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରୟୋଜନ ବହୁଦିନରୁ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଯାଏ ହୋଇ ପାରି ନଥିଲା ।

ବଧୂ ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ୍ଦକୁମାର ଦାସଙ୍କ ଉତ୍ସାହ ଏହାର ଦ୍ଵିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ପାଠକଙ୍କ ହାତକୁ ଦେଉଛି । ସବୁ ବହି ପରି ଏହା ଆଦୃତ ହେବ ବୋଲି ଅଶା ।

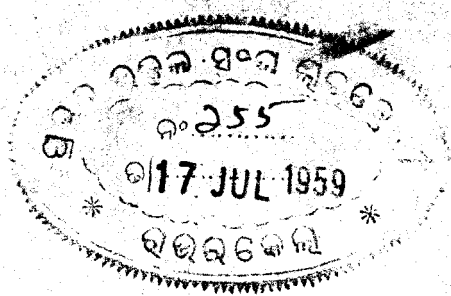
ଶିଳ୍ପୀ ପ୍ରକାଶନ

ମୁମ୍ବାଇରେ

ଏକଟଙ୍କା-୧୦-୯

ଏକଟଙ୍କା * । ୪୭

ଶ୍ରୀ କଣ୍ଠରୁ ଚରଣ ଦାସ

.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ.....ତା'ଏ

ମହାନଗରର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପକରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତାଏ ଗଜ
ଉଠିଲ । ମନୁମେଣ୍ଡର ସିମେଣ୍ଡ ବଟାଣ ଉପରୁ ଶୁଣାଗଲା ଗୋଟାଏ
ଆର୍ତ୍ତ ବଳାପ । ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ପାଇଁ । ତା' ପରେ ସବୁ ଶୁନ୍‌ଗାନ୍ ।

ହାଟ୍‌ଉପ୍ରେ ଲେଡ଼ଲ ସଡ଼ରେ ଠିକ୍ ସେତକବେଳେ ବାଜିଲା
ଭିନ୍ନଟା ।

ଦଶମିନିଟ ନ ବହୁଣ୍ଣ ଗୋଟାଏ ପୋଲିସ୍ ଲଗ୍ ଧାଇଁ
ଆସିଲା କେଉଁଠି । ଠାକ୍ ଠାକ୍ ବୁଟ୍ ଆନ୍ଦାଜ୍ କରି ଧଡ଼ା ଧଡ଼୍ ଡେଇଁ
ଡେଲେ ପୋଲିସ୍ ଫାଇଜ୍ । ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ଟର୍ଟ୍ ଜଳ ଉଠିଲା ଏକା
ଧରକେ । କିଛି କେଉଁଠି ନାହିଁ । କେବଳ ସିମେଣ୍ଡ ବଟାଣ
ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ତେଜ ବନ୍ଦ୍ ରକ୍ତ... ।

ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଖବରଦାସ୍ ନିପ୍ ଲଗିଗଲା ଆସି ।
ଇନସ୍ପେକ୍ଟର ମି: ମୁଖାର୍ଜୀ ବୁଦ୍ ପଡ଼ିଲେ ତଳକୁ
ଜଳନ୍ତା ଘଡ଼ି- ଶୁଦ୍ଧାଣୀରେ ପ୍ରଶ୍ନର ପାହାଡ଼ ।
କିଏ ପ୍ରାଣ ହରାଇଛି ?

କିଛି ଜବାବ ମିଳିବା ଆଗରୁ ପୁଣି ପିତ୍ରଲର ଗର୍ଜନ
 ଶୁଣାଲେ । ସେଇ ତିନି ଘେଟ ଗୁଳି ଚାଲିଛି । ସମସ୍ତେ ହତଭୟ
 ହୋଇ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଏଥର ଇଡ଼େନ ଗାର୍ଡନ ଭିତରୁ ଗ୍ରୀ
 ଆସିଛି ଆକାନ୍ତା, ନାଶ କଣ୍ଠର କରୁଣ ଚିତ୍କାର ଟିକିଏ ମଧ୍ୟ
 ବାଜିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ କାନରେ । ଆଉ ଗୋଟାଏ ହାବେଲୀ ବାଣପରି
 ନିଆଁ ମୁଣ୍ଡାଏ ଉଠିଗଲା ଅର୍ଦ୍ଧ ଆକାଶକୁ ତା' ପରେ ପାଖୁଡ଼ା ପାଖୁଡ଼ା
 ହୋଇ ଝରି ପଡ଼ିଲା ତଳକୁ । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସବୁ ନୀରବ, ନିସ୍ତବ୍ୟ ।

ହୋଲସ୍ ଲଗି ଇଡ଼େନ୍ ଗାର୍ଡେନ୍ ଆଡ଼େ ଧାଇଁଗଲା ।
 ମି: ମୁଖାର୍ଜୁନ: କିପ ଛୁଟିଲ ଅଣକଣ୍ଠାସୀ ହୋଇ । ଏ କ'ଣ
 ଘୌଡ଼ିକ କାହାଣୀ ?

କିନ୍ତୁ କିଛି ନାହିଁ । କେଉଁଠି ସନ୍ଦେହର ଚିହ୍ନ ଟିକିଏ ବ
 ନାହିଁ । କଳା ଗ୍ରୀର ନିସ୍ତବ୍ୟତା ଭିତରେ ସବୁ ସେମିତି
 ମିଳିଲେ ଯାଇଛି । କ'ଣ ହେଲା ? କିଏ ଦେବ ସ୍ଵାର ଉତ୍ତର ?

ମି: ମୁଖାର୍ଜୁନ: ବକ୍ତୃତ ଓ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କିପ
 ଫେରାଉଥିଲେ ଲଲବଜାର ଗୋଲସ୍ ଷ୍ଟେସନ ଆଡ଼େ । ପୁଣି ମନ୍ତ୍ର
 ମେଘ ତଳେ ଦେଖାଗଲା ଏକ-କ୍ଷୀଣ ଆଲୋକ ଶିଖା । ଦେହଟି
 ରକ୍ତ ଡାକର ଉତ୍ତମ ହୋଇ ଉଠିଲା ବଣ୍ଡକେ । ପୁଣି କିପ ଛୁଟାଇ
 ଧାଇଁ ଆସିଲେ ସେ । ଗୋଟାଏ ତିଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ-ଜଳନ୍ତା ଘାସ ଅଧି
 ହୋଇଛି ମନୁମେଣ୍ଡର ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ଭିତରେ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ
 ବଡ଼ଟେ ଅନ୍ଧାର ପରଦା ତଳେ ମିଳିଲେ ଯାଇଛି କାହାଣୀ

। ଧାଇଁଲେ ସେ ଅଡ଼କୁ । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟର୍ଥତା ଭିତରେ
 ଏକବେଳେ । ଫେରି ଆସିଲେ କିପ ପାଖକୁ । ଅଲଗା ଘର
 ଏକବେଳେ । ଛୁଟି ଆସୁଛି ଘଣ୍ଟିମାନ ହୋଇ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! କିଛି

ବୁଝି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଘାଣ୍ଟିକୁ ଉଠାଇ ନେଲେ ହାତ ଉଠାଇ ।
 ମାଟି ଘାପଟାଏ । ଝଲକା ପବନର ଅତ୍ୟାଚାର ସହ ନଗର
 ଦପ୍ କର ଲଭଗଲ ଘାପଣିଖାଟା । କେବଳ ଧୂଆଁ ଉଠିଲା
 ସେଥିରୁ । କପର ଗୋଟାଏ ଖବରର ଅନୁଭୂତ ହେଲା । ମି: ମୁଖାର୍ଜୀ
 ଫିଜି ଦେବାକୁ ବସିଥିଲେ ଘାପଟାକୁ । କିନ୍ତୁ ସେଟା ଆପଣା ଛୁଏ
 ଖସି ପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କ ହାତରୁ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଟଳି ପଡ଼ିଲେ
 ପଡ଼ିଆର ଶ୍ୟାମ ଦୁର୍ଦ୍ଦାଦଳ ଉପରେ । ଗୋଟାଏ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ଘସି
 ଆସିଲା ମନୁମେଣ୍ଡ ଉପରୁ । ପୋଲିସ୍ ଲାସ୍ ବାହୁଡ଼ି ଯାଇ
 ସାରିଥିଲା । ମି: ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ବାଉଁଶବତ୍ ଜପଟା ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲା
 ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ, ମୁକସାସୀ ପରି ।

ମନୁମେଣ୍ଡ ଉପରୁ ଗୋଟାଏ ଟାଣୁଆ ବସ୍ତୁ ଖସି ଆସିଲା
 ଧୀରେ ଧୀରେ । କଳା ଟାଣୁଆ ବସ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ସମୟ
 ମନୁଷ୍ୟ ଓଲଟେ ଆସିଲା ବସ୍ତୁଟାକୁ ଧରି ଧରି । ପଶ୍ୟା
 କରି ଦେଖିଲା, ମି: ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ଅଚେତା ଶରୀର ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଲୋଟି
 ପଡ଼ିଛି । ଗୋଟାଏ ଧୀରେ ଧୀରେ ବାଉଁଶବତ୍ ଜପଟା ଆଡ଼କୁ
 ଆମ୍ବେଇ ଗଲା । ବେତାର ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ କାନରେ ଲଗାଇ ଖବର
 ଉଦ୍ଧାର ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ମୁହଁ ପାଖରେ ଧରି କହିଲା—

—ଲଲ ବଜାର କଣ୍ଠୋଲ, ରୁମ ?
 ସେ ପାଖରୁ ଉଠାଇ ଆସିଲା ।

—ହଁ ।

—ମୁଁ ! ମି: ମୁଖାର୍ଜୀ କହୁଛି ।

—ହଁ, କ'ଣ କୁହନ୍ତୁ ।

—ରଜର୍ଭ ପୋଲିସ ପୋର୍ସ କେତେ ମହଜୁଦ ଅଛନ୍ତି ?

—ତିନି ଦଳ ।

—ହଁ ଗୋଟାଏ କାମ କରନ୍ତୁ ମି. ବଡ଼ୁଆ । ଦୁଇଦଳ ପୋଲିସ ପୋର୍ସ ଶୀଘ୍ର ପାର୍କସର୍କସ ଇଲକାକୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେଠାରେ ଆଜି ଗଣ୍ଡଗୋଲର ଆସକା ରହିଛି । ଆଉଦଳେ କୋଲଟୋଲ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

—ଆସକା ନିଶ୍ଚିତ ରୁହନ୍ତୁ ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସବୁ ବଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଉଛି ।

—ହଁ ମି. ବଡ଼ୁଆ ! ସି. ଆଇ. ଡି. ଇନ୍ସପେକଟର ମି. ଶ୍ରୀକାଶୀ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?

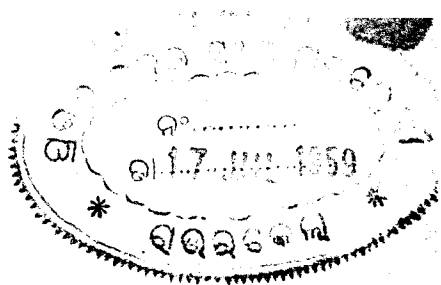
—ମୁଁ ଠିକ କହିପାରୁ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମରେ ବାହାରକୁ ବୋଲି ଘଣ୍ଟାକ ଆଗରୁ କହୁଥିଲେ ।

—ଦେଉ, ମୁଁ ଯାହାକହିଲି ଆପଣ ତୁରନ୍ତ ଯିବେ ସବୁର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।

ଲେକଟି ଜିପ୍ସରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଇ ପୁଣି ସେହି ବଇଁଠି ପାହାସ୍ୟରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉପକୁ ଉଠିଗଲା । ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ ସେମିତି ଅଚେତ ହୋଇ ଶୋଇ ରହିଲେ । ଦ୍ଵାଇଟ୍‌ଉସ୍ତେ ଲେଉଟଳ ଘଡ଼ିରେ ସାତେ ତିନିଟା ବାଜିଲା । ମନୁମେଣ୍ଟ ଉପରୁ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ହାବେଲୀ ଆକାଶକୁ ଉଠିଗଲା । ଝର ଝର ହୋଇ ଝର ପଡ଼ିଲା ତନୋଟି ନିଆଁ ପାଖୁଡ଼ା

ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦୁଆରେ ଘର
 ଗୋଟାଏ ମିଲିଟାରି ଲାଗି । ଦେଖାକୁ ବାସ୍ତବେ ଭବିଷ୍ୟ ହେ
 ସ୍ଥାନଟା । ଦୈନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ଲୁହା ବସନା
 ପୂଜକ ଖୋଲିଗଲା ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ।

ଦୁଇଜଣ ଉଦ୍ୟତ ରିଭଲଭର ଧାସ୍ୟ ସୋତା ମର୍ ମର୍ମର
 ପଶିଗଲେ ଭିତରକୁ । ଉକ୍ତ ବଣ ଧୂଆଁରେ ତୁଳେଇ ପଡ଼ିଥିଲେ
 ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ଜଗୁଆଳ ଗୁଡ଼ିକ । ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟ ଲୁହା ସିନ୍ଦୂର
 ଉଠେଇ ନେଇ ଭିତରେ ଅପେକ୍ଷାମାନ ଗାଡ଼ରେ । ସର୍ବିର
 ନିସ୍ତବଦତା ଉଠା କରି ସେହି ବିଶାଳକାୟ ଲାଗୁଟା କୁଟି ଚାଲିଗଲା
 କେଉଁ ଏକ ଅନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ପଥରେ ।

ମିତ୍ର ସୁଦନା ଦାସ ବ୍ୟଥିତ କଣ୍ଠରେ ଟେଲିଫୋନ ସୋରେ
 ଜଣାଇଥିଲେ.....ଆପଣ ସି: ଆଇ: କ୍: ଇନସ୍ପେକ୍ଟର
 ମି: ସାହାଣୀ ?

—ହଁ, ଆପଣ ?

.....ମୁଁ ମିସ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ । ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଡେପୁଟି-
ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସୌରେନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କର କନ୍ୟା । ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ଆଜ୍ଞା
କାଲି ଦିନ ରୁଇଟା ବେଳୁ ବାପା ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରକୁ
ଯାଇ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରି ନାହାନ୍ତି । ସେଠାରୁ ଖବର ନେଇ
ଜାଣିଲି ଯେ, ସେ ମୋଟେ ସେଠାକୁ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ବଡ଼ ବିପଦ
ଆଜ୍ଞା ! କିଛି କୂଳ କିନାବା ଦିଶୁନାହିଁ । ଦୟାକର ଯଦୁ.....

—ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା !

.....ବାଲିଗଞ୍ଜ ଲେକ୍‌ସେଡ଼ । ମ. ଦାସଙ୍କ ଘର ।
ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କୋଠା । ପାଖରେ କୋଠା ବାଡ଼ି ନାହିଁ । ଆପଣ
ଆସିଲେ ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ।

—ହେଉ, ମୁଁ ଏଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ହାଜର ହେଉଛି ।
ଆପଣ ଅଥୟ ହେବେ ନାହିଁ ।

ରସଭରତା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେଲେ । ଯଦୁବାବୁ ପାଖ
ରେଆରରେ ବସି ମୁରୁକ ହସୁଛନ୍ତି । ମି. ସାହାଣୀଙ୍କ ମୁହଁରେ
ଗମ୍ଭୀରତା ଫୁଟି ଉଠିଲା ।

—ଏ ହସିବାର ବେଳ ନୁହେଁ ଯଦୁ । ମୁଁ ଏମିତି ଗୋଟାଏ
କିଛି ସ୍ୱବାଦର ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲି । ସେ ଯାହେଉ ହୁଁ, ପୋଲିସ
ସ୍ପେସନର ରିପୋର୍ଟଟା କ'ଣ ପାଇବୁ କହିଲୁ ?

—ଗତ ରାତିରେ ଅନେକ କିଛି ବଟି ଯାଇଛି ସାହାଣୀ,
ସ୍ୱାଦରେ ମୁଣ୍ଡ ଗୋଲ ମାଲ ହୋଇ ଯାଇଛି । ପୋଲିସ ଇନସ୍ପ-
କ୍ଟର ମି. ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କୁ ଅଚେତ ଅବସ୍ଥାରେ ମନୁମେଣ୍ଡ ଲେ

ଅଣା ଯାଇଛି । ଉକର୍ତ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଗୋଟାଏ ଲୁହା ସିନ୍ଦୂର
 ଅପହରଣ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ଏମିତି ଟିକ ଟିକ ଘଟଣା
 ଅନେକ କିଛି ଘଟିଛି । ଅଜବ ନଗରର ତାଜୁବ୍ କାହାଣୀରୁ କଣ
 ମିଳିବ ଆମକୁ । ମୁଁ ଶୁଭୁଛି ଚାଲେ ଶାଲ ଏ ସହର ଗୁଡ଼ିଆ
 ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଯିବା । ସେଇଠି ଚାକିରୀ ବାକିରୀ କରି
 ଖୁସିରେ ରହିବା । ଏଇ ରହସ୍ୟ ମୟୀ କଲକତା ନଗରରେ
 ଚାକିରୀ କରି ଆଉ ବେଶୀ କାଳ ତହିଁ ପାରିବା ନାହିଁ । ବରଂ
 ସୁନାମରେ କାଳ ବୋଲି ହୋଇ ଯିବ ।

ମି. ସାହାଣୀ ହସିଲେ ।

— ସବୁଦିନ ତୋର ଏଇ ବାଉଳା ଭଙ୍ଗ ଯଦୁ । ଯା'ତ
 ଗ୍ୟାରେଜରୁ ମଟରଟା ବାହାର କରିବୁ । ବାଲିଗଞ୍ଜି ଲେକ୍‌ସ୍‌ଟେଡ଼
 ଯିବା । ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଚପତରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ଦେଖି ଆସିବା,
 ପାରିଲେ ମନୁମେଣ୍ଟ ବାଟ ହୋଇ ଆସିବା ।

ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ କବାଟ ଆଡ଼େଇ ପଶି ଅସିଲ ରତରକୁ ।

ମି: ସାହାଣୀ ଅଛନ୍ତି ?

— ହଁ!

— ଆପଣଙ୍କର ଗୋଟାଏ ପାଣେଲ ଅଛି ନଅନ୍ତୁ ।

ମି: ସାହାଣୀ ଦସ୍ତଖତ କରି ପାଣେଲଟି ରଖିଲେ । ଯଦୁବାବୁ
 ସେତେବେଳକୁ ମଟର ବାହାର କରି ସାରିଥିଲେ ଗ୍ୟାରେଜରୁ
 ହର୍ଷ୍ଟ ବଜାଇଲେ କିନ୍ତୁ ମି. ସାହାଣୀଙ୍କର ଦେଖାନାହିଁ । ଯଦୁବାବୁ
 ଦ୍ୟୁତ ମନରେ ଧାଇଁ ଆସିଲେ ଉପରକୁ । କଣ୍ଠରେ ବରକ୍ତ
 ଯୁଟାଇ ଡାକିଲେ । ସାହାଣୀ ! ସାହାଣୀ !

ଇସ.....କଦର୍ଯ୍ୟ ଖୁଣ୍ । ଗୋଟାଏ ଦନ୍ତର ଛୁଇ ପଡ଼ିଛି । ଭକ୍ତ ଛୁଟାରେ ଧଳା ଦିଆଳଟା ଚିତା ପଡ଼ିଲପର ଦିଶୁଛି । ଗୋଟାଏ କଳା କୋଟ୍ ପଡ଼ିଛି ଅଦୂରରେ । ପକେଟରେ କିଛି ନାହିଁ ତଥାପି ଦରକାରୀ । ଯଦୁବାରୁ ସାଇତ ରଖିଲେ । ଛୁଣ୍ଟା ମଧ୍ୟ । ଅନେଇଲେ ମି. ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ, କଠିନତା ଫୁଟି ଉଠିଛି ।

—କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ !

—ନାଁ ଯଦୁବାରୁ, ମୁଣ୍ଡରେ ମୋର କିଛି ପଶୁ ନାହିଁ ! ମନୁ ମେଣ୍ଟ ଉପରେ ଖୁଣ୍ ! ଇଏତ ଭାବନା ବାହାରର କଥା ।

—ଓହ୍ଲେଇ ଚାଲନ୍ତୁ । ଏ ଯୁଗରେ ସବୁ ସମ୍ଭବ । ଚାଲନ୍ତୁ ବରଂ ମୁର୍ଦ୍ଦାରଟାକୁ ଚିହ୍ନିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା; ତା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାମ କିଛି ନାହିଁ ଏଠାରେ ।

ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ ଶୁଖିଲ ମୁହଁରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଚାଲିଯିବା ଜୀବନରେ ଏଇ ପ୍ରଥମ ପରାଜୟ ।

ମୁର୍ଦ୍ଦାରଟାକୁ ଚିହ୍ନି ହେଲ ନାହିଁ । ଏତେ ଉତ୍ତର ପଡ଼ି ଛେତ ରଗଡ଼ି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଗୋଟାଏ । ତଥାପି ପସନ୍ଦା କଲେ ମୁର୍ଦ୍ଦାରଟାର ହାତ ଯୋଡ଼ାକ ମୁଠା ହୋଇଛି । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଫିଟାଇଲେ । ଦି' ହାତରେ ଦି'କେଶ କେଶଗୁଡ଼ି । କାହାର ଏ ? ଯଦୁବାରୁ ଅନେଇଲେ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ । ମୁଖାର୍ଜୀ ଅନେଇଥିଲେ ଯଦୁବାରୁଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

କୌଣସି ବିଳାସିନୀର କେଶଗୁଡ଼ି ପର ଦିଶୁଛି । ମି. ମୁଖାର୍ଜୀ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ ।

ଯଦୁବୀର ଗୋଟେଇ'ଅଣିଲେ । ଗୋଟାଏ ଦାମୀ ଏଠେ
ଗଲ ବାହାରୁଛି ସେଥିରୁ । ରଖିଲେ ପକେଟରେ । ଦା
ବେଳେ କର୍ମରେ ଲଗି ପାରେ ।

—ବ୍ୟାପାର କ'ଣ କୁହନ୍ତୁ ତ ଯଦୁବୀର ।

—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁକାରରେ ।

ଲୁହାକୁ ଡାକ୍ରମାଇନା ପାଇଁ ପଠାଇ ଦିଆଗଲା ।

ନର୍ସ ଧରଣା କରୁଥିଲା ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କୁ ।

—ଆଉ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଚେତା ଫେରି ଆସିବ ।

ଯଦୁ ବାବୁ ବିଚ୍ଛଣା ଭସରେ ବସିଥିଲେ । କପାଳର ଚିନ୍ତାଗାର ଗଣି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଅଭୁତ ପୂର୍ବ କାରସାଦି । କିଏ ସରଜାନ ? କଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ଖୋଲିଲେ ।

—କିଏ ଯଦୁ ? ମୁଁ ହସପିଟାଲରେ ବୋଧେ । କେଇଟା ବାକିଛି ?

—ଅଠଟା ।

—ଦିନ ନା ରାତି ?

—ରାତି ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲୁ ?

—ନା, ନ ସିଦ୍ଧାର କାରଣ ଠିକଣାଟା ଅଜ୍ଞାତ ରହିଗଲା ।

—ବାଲିଗଞ୍ଜ ଲେକ୍ ରୋଡ଼ । ରୁଲେ, ବିରୁଦ୍ଧ ଅକଳରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି । ଉଦ୍, ମହୁଳାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଆମର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

—କିନ୍ତୁ ତୁ ଯେ ଅସୁସ୍ଥ ।

—ବିଶେଷ କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ । ଗିଲସ୍ପେ ଗରମ ଦୁଧ ଆଣି ଦିଅନ୍ତୁ ତ । ନର୍ସ ଉଠିଗଲା ।

—ସା, ଭିତରେ ବହୁତ ଘଟଣା ଘଟି ଗଲାଣି ସାହାଣୀ ।

—ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ସୁନନ୍ଦା ଦେବାଙ୍କର କିଛି ଅଭ୍ରାମ ପାଇଛୁ ?

—ଆପାତତଃ ନା ।

—ତେବେ ?

—ଘଟଣାର ଧୁମାୟିତ ସାହାଡ଼ ତଳେ ହୁଏ ତ କିଛି ଲାଭ ହୁଏ ରହି ଯାଇ ପାରି ଥାଏ ।

—ତେବେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ?

—ସଦୁବାବୁ ହସିଲେ ।

ନର୍ସ ଦୁଃଖ ଦେଇ ଗଲା ।

—ତା ପରେ ?

—ତଠ, କାର୍‌ଟା ଆଣିଛୁ ତ ?

—ଅଛା ସାହାଣୀ, ତୁ କ'ଣ ଭାବୁଛୁ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ବିଶେଷ କିଛି ଲାଭ ହେବ ? ମୁଁ ତ ଏ କେଉଁ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ସବୁ କିଛିର ଆହ୍ଲା ହରେଇ ସାରିଲିଣି ଭ୍ରାତ ।

—ଲାଭ ତୁଟି ସେତ ପରର କଥା । ତେବେ ଜଣେ ଯେତେବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ୁଛୁ ଅମର ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାତ ପୁଣି ଅମର କରିଦ୍ୟ । ଆଉ କଣ ଭାବୁଛୁ ?

—ସବୁକୁ ଭଲ ବହୁତ । ତେବେ ଏତେ ସତରେ ଯିବା ଆମ-
ପକ୍ଷରେ ଅନୁକୂଳ ନୁହେଁ ବୋଧହୁଏ । କାଲି ସକାଳେ ସେଠାକୁ
ଗଲେ ଚଳନ୍ତା ନାହିଁ ? କ'ଣ କହୁଛୁ ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ହସିଲେ ।

—ଆରେ ହସିଲୁ ଯେ ! ମୋ କଥା କ'ଣ ମନକୁ ତୋର
ପାଇଲୁ ନାହିଁ ?

—ପାଇଲୁ ଯେ, ତଥାପି ହସ ମାଡ଼ିଲୁ । ଅଛା ଗୋଟାଏ
କାମ କର ଯଦୁ । ତୁ ମୋର ଏଇ ଦେଉଁ ସିଟ୍ଟା ଉପରେ ଦୁମେଇ
ପଡ଼ । ମଟର ଚାକଟା ମୋ ଆଡ଼କୁ ଦେଇଦେ ।

—ସଇତାନ ଦଳ କେଡ଼େ ଚତୁର ସେ କଥା ସବୁକୁ ଟିକି ?
ପାର୍ଶେଲ ଭିତରେ ବିଷ ମିଶ୍ରିତ ପଦାର୍ଥ ପଠାଇ, ଆମର ଘରେ
ଆମକୁ ବେହୋସ କରେଇବାର ନିଶ୍ଚୟ ତ କୌଣସି କାରଣ
ଥିଲା ! ଟିକିଏ ତଳେଇ ଭାବିବ ।

—ଭାବନା, କଲ୍ଲନା, ସେ ଗୁଡ଼ାକ କବିମାନଙ୍କୁ ପୋଷାଏ ।
ଆମର ଆଗ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ତା ପରେ ଭାବନା ବା କଲ୍ଲନା ଯାହା
କହୁଁ ।

—ବେଶ୍, ଉଠ । ମୋର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।
ଦେଖୁଛି ତୁ ସୁନନ୍ଦା-ପାଗଳ ହୋଇ ଗଲୁଣି । ପ୍ରେମ ପୀଡ଼ରେ
ଗୋଡ଼ ଦିଏନାରେ, ଏକାଧରକେ ନାଶି ଯିବୁ ।

—ଧେଉଁ ମୁଁ ପସ ସି. ଆଇ. ଡି. ।

—ଆରେ ସି. ଆଇ. ଡି.ର ହୃଦୟକୁ ଆଉ ପାଶାଣରେ
ଗଢ଼ା ନୁହେଁ ।

ସେ ରସିକତା ପରେ ଯଦୁ । ଆଗ ଚାଲିବୁଟି ।

—ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଘରେ ଅଛନ୍ତି?

—କିଏ ?

—ମୁଁ ସି. ଆଇ. ଡି. ଇନସପେକ୍ଟର ମିଃ ସାହାଣୀ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କର ଦ୍ଵାର ଧୀରେ ଧୀରେ ମୁକୁଳ ଗଲା । ଅଗରେ
ଉପର ମନା, ଆଲ୍ଲାପୁରା ବେଶ । ଗୋଟିଏ ଅପରୂପ ସୁନ୍ଦର
ଚରୁଣୀ । ଆଖି ପୋଡ଼ାକ ପାଦ ନଖ ଉପରେ ଲଖି ରହିଛି ।
ଗୁହାଣୀ ଧୀର, ଅଥଚ କରୁଣ ।

—ଆସନ୍ତୁ ଭିତରକୁ । ଭାରି ଡେରି କଲେ ଆସଣ ।
ସକାଳୁ ଆଗଣିଙ୍କ ଦାଟ ଗୁହୁଁ ବସିଛି । ବାପାଙ୍କର ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦର୍ଶନ ନାହିଁ । ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ମିଃ ସାହାଣୀ ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ସଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନେଇଲେ ।

—ସେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ସହକର୍ମୀ ।

—ନାମ ?

—ସଦୁନାଥ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ଯୋଡ଼ହସ୍ତରେ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ସେ
ଭାଙ୍ଗିରେ ଥିଲା ନୁହେଁନଚା । ସଦୁବାବୁଙ୍କ ମନରେ କେମିତି
ଗୋଟାଏ ଚମକ ଲାଗିଲା ।

ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଆଗେଇଲେ ଧୀର ସଦ ସେସରେ । ତାଙ୍କ
 ପଛେ ପଛେ ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ସଦୁବାବୁ । ଭ୍ରମି ରୂମରେ ବସିଲେ
 ଭନହେଁ । ଗ୍ରେଟ ଟେକଲ ଫ୍ୟାନଟିଏ ଚାଲୁଥିଲା ସେଠାରେ ।
 ମାଲ ଆଲୋକର ପ୍ଲାବନ ଖେଳୁଥିଲା ଭ୍ରମି ରୂମରେ ।

ସଦୁବାବୁଙ୍କ ନାକରେ କେମିତିଆ ଗୋଟାଏ ବାସ୍ନା ବାଜିଲା
 ଆସି । ସେ କାରି ପାରିଲେନି କିଛି । ଯେମିତି ଏ ବାସ୍ନା ସଦୃଶ
 ସେ ଆଗରୁ ପରିଚିତ । କେଉଁଠି ? ତେଣୁ କଲେ ମନେ ପକାଇ-
 ବାକୁ । ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମନୁଷ୍ୟ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଖୁଣ୍ଟ,
 ଲାସ୍ ହାତର କେଶଗୁଚ୍ଛ, ତା'ର ଗନ୍ଧ ପରି ଗନ୍ଧ ଏ । କିପରି
 ଏହା ସମ୍ଭବ ? କିନ୍ତୁ ଏ ଯେ ଠିକ୍ ସେଇ ଏସେନ୍ସ ପରି ଗନ୍ଧ !
 ସଦୁବାବୁଙ୍କ ମନ ଗଳିଗଲା କେଉଁ ଏକ ଅତଳ ଗହ୍ୱରକୁ । ଖୁଣ୍ଟା
 ତେବେ କ'ଣ ଏଇ ଘରେ ଆମ୍ଭ ଗାପନ କରିଛି ? ଅସମ୍ଭବ ।
 ପ୍ରଥମ ତ ଲାସ୍ ହାତରେ ଥିଲା ନାଶର ବେଶଗୁଚ୍ଛ । ନାଶ କ'ଣ
 ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା ? ହୋଇ ନ ପାରେ । ଗୋଟାଏ ନାଶ
 ଏପରି ନିଶଂସ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ସଂଘଟିତ କରି ନ ପାରେ । ତେବେ
 ହୁଏତ ଲାସ୍ କୌଣସି ନାଶ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାକୁ ଯାଇ, ତା
 କେଶ ଗୁଚ୍ଛକୁ ଦୁଇ ହାତରେ ମୁଠାଇ ଧରିଥିଲା । ନାଶ କୌଣସି
 ପ୍ରକାର ସୈ ଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ କେଶ ଗୁଚ୍ଛ ଏ ରହି ଯାଇଛି ଲୋକଟା
 ହାତରେ । ତା' ପରେ ହୁଏତ ଖୁଣ୍ଟ ହୋଇଛି ଲୋକଟା ।

ଭାବନାର ଧାଗ୍ ବଦଳି ଲେ । କାହିଁକି ଏ ଭାବନା ? ମିସ
 ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଧନର ଦୁଲ୍ଲଳା । ସେ କ'ଣ ଦାମୀ ଏସେନ୍ସ
 ବ୍ୟବହାର କରି ପାରେନା ? ବିଶେଷତଃ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର

ସପ୍ତେନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ଜଣ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ତ କୌଣସି
ବାଧା ବନ୍ଧନ ନାହିଁ । ବଜାରରୁ ଯିବ କଣିକା, ସେ ବ୍ୟବହାର
କଲ । ଏଥିରେ ନୂତନରୁ କ'ଣ ଥାଇ ପାରେ ? ବେଶାସ ଭାବନା
ଅସଲରୁ ମନର ଅସଲରୁ ଚିତ୍ରାଧାର ।

ଯଦୁବାବୁ ଭାବନାର ସୂତାଖିଅ ଛୁଣ୍ଡେଇ, ଅନେଇଲେ
ସାହାଣୀ ଆଡ଼କୁ । ସୁନନ୍ଦା ଓ ସାହାଣୀର ମନଶୋଲ ଗପ
ଗୁଲିଛି ।

—ଅପଣ ନ ଅସିଥିଲେ ମିଃ ସାହାଣୀ, ମୋର ଅବସ୍ଥା ଯେ
କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ? ଆପଣ କଲନା କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

—ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଅସି ପାରିଥିବାର ମୂଳ କାରଣ ଆପଣ
ତ ଶୁଣିଲେ । ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ ଏହି ସରତାନ ଦଳଟାର ଗୁଡ଼ିମାତ ।
ମୋର ମନେ ହୁଏ...

—ଆପଣଙ୍କର କଣ ମନେ ହୁଏ ମିଃ ସାହାଣୀ ?

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଚାହିଁଥିଲେ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ଭ୍ରାତୃପୁତ୍ର
କଥାଲ ଆଡ଼େ । ସୁନନ୍ଦାଙ୍କ ଆଖିରେ ବୋହେ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଚକର
ଚକ୍ଷୁ ।

ଯଦୁବ ବୁ ଧୀର ଗଳାରେ କହୁଲେ—

ଆପଣଙ୍କର ଦାପା ହୁଏତ ସେହି ସରତାନ ଦଳଙ୍କ
ହାତରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଆଛା ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ! ଆପଣ ଅନୁମାନ କରି
ପାରିଛନ୍ତି କିଛି ? ଆପଣଙ୍କ ଦାପା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେର ନ ଆସିବା
ମୂଳରେ କି କାରଣ ଥାଇପାରେ ?

ମଉଳା ଫୁଲ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ପରି ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଆଖି
ବୁଜି ଦେଲେ । ଅନ୍ତର ଭଳେ ଯେମିତି ଲକ୍ଷେ ଦଂଶନର
ବେଦନା । ମୁଗୁଣୀ ଆଦୁର ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଲା ।

—ଏଥୁରୁ ଟିକିଏ କିଛି ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁ ନି ଯଦୁବାବୁ । ତା
ଭା ବାପା କେବେ ମୋତେ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ବି ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

—କ୍ଷମା କରବେ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ଆଦୁର ବେଦନା
ଜଗେଇ କଷ୍ଟ ଦେଲି । ଆପଣ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ସହିତ ଆଳାପ
କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଟିକିଏ ଆପଣଙ୍କର ଏଇ ନୂଆ ଧରଣର ନିର୍ମିତ
କୋଠାଟିର ପାଖ ବାଖଣ୍ଡି ବୁଡ଼ିକ ବୁଲି ଦେଖି ଆସୁଛି ।

—ଆଜ୍ଞା ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ, ବାପା ଆପଣଙ୍କର ଖୁବ୍ ବିଳାସ-
ପ୍ରିୟ ?

—ହଁ ମିଃ ସାହାଣୀ । ତାଙ୍କର ସେଇ ବିଳାସୀତାକୁ
ହୁଏତ ତାଙ୍କୁ ଆଜି କେଉଁ ଅଜଣା ବାଟକୁ ଟାଣି ନେଇ ଯାଇଛି ।

—ମାନେ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ମେକ ବସିଲେ । ସୁନନ୍ଦାଙ୍କ ମୁହଁରେ
କ୍ଷେଳତାର ଆଶ୍ରୟ ଫୁଟି ଦିଶିଲା । ଧୀରେ ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ନଇଁ
ଆଣିଲେ ତଳକୁ ?

—ମାନେ ଆଉ କ'ଣ ଥାଇ ପାରେ ମିଃ ସାହାଣୀ । ଏମିତି
କହି ଦେଲିନା । ମିଃ ସାହାଣୀ କଥାର ସୁଅ ବଦଳେଇ ବହିରେ

—ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ତ କାହିଁକି ସୁନ୍ଦର ବାକର ଦିଶୁ ନାହିଁ ?

—ବାପା ପସନ୍ଦ କରୁ ନ ଥିଲେ ସେ ସବୁ । ଗୋଟିଏ ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ବାପାଙ୍କ ଆଶ୍ରୟରେ ଅଛି; ସେଇ ଘରଦ୍ୱାର ଦେଖାଗୁହାଁ କରେ । ପୂର୍ଣ୍ଣାଗତିଏ ଶୁଣି, ଖୁଆଏ, ଆଉ କାହାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲା ।

—ବୁଝିଲି, ସେମାନେ ନାହାନ୍ତି ବୋଧେ ?

—ଦୂର୍ଘାଗତି ତଳ ଗୁରୁଦିନ ହେବ ଘରକୁ ଯାଇଛି, ଆଉ ସେ ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀଟି ...ଏଇ ଆସିଲାଣି ତ ଏ ଆଡ଼େ, ଗୁଁ ଅଶୁଣୁ ବୋଧହୁଏ ।

ଠିକ୍ ସାହାଣୀ ଚାହୁଁଲେ ତା' ଆଡ଼େ । ବୟସ ଅର୍ଦ୍ଧତରୁ ଟପିଗଲାଣି । ରଂଗ, ଡଂଗ ଓ ଚାଲି ଚଳଣରେ ଗୁଳଗୁଣୀର ଗଳ୍ପ ନାହିଁ, ନଥିବାର ମଧ୍ୟ କଥା, ଏଡ଼େ ଘରର ଗୋଟିଏ ଗୁଳଗୁଣୀ ସେତେବେଳେ !!

—ଅଛା ସ୍ତ୍ରୀ ନା ?

—ମୁଁ ତାକୁ ମାଣିକା ବୋଲି ଡାକେ ।

—ହଁ, ସୁନ୍ଦରୀ ଦେବୀ । ଆପଣଙ୍କ ବାପା ନିର୍ଜନତାକୁ ଦେଖି ଭଲ ପାଆନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ?

—କାରଣ ?

—ନୋଇଲେ ଲୋକ ବସନ୍ତର ବାହାରେ ଏ ହୃଦୟ ଅଜ୍ଞାନିକାର ରଚନା ହୋଇଥାଆନ୍ତା କୋଉଥିପାଇଁ ?

—ଆପଣ ଠିକ୍ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି । ସେ ତ ଏକା ନୁହନ୍ତି, ମୁଁ ତ ।

—ଉଣେଇଶ—

—ବୁଝଲୁ, ଉପଯୁକ୍ତ ପିତାଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତା କନ୍ୟା ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ହସିଲେ ।

ଟେଲିଫୋନ୍‌ଟି ବାଜି ଉଠିଲା; ଟଣ୍...ଟଣ୍...ଟଣ୍.....

—ହ୍ୟାଲୋ ?

—ମିଃ ସାହାଣୀ ସେଠାରେ ଅଛନ୍ତି ?

—ହଁ, ଆପଣ ?

—ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ, ଲାଲ ବଜାରରୁ କହୁଛି । ରସିଭରଟା ଶୀଘ୍ର
ତାଙ୍କ ହାତକୁ ହସନ୍ତୁ ତ !

—ହଁ ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ, ହଠାତ୍ ସ୍ମରଣ କଲେ କାହିଁକି ?

—ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଫେରି ଆସନ୍ତୁ; ସିଧା ପିନ୍ଧିବେଳେ ହୋଟେଲକୁ
ଆସିବେ ।

—କାରଣ ?

କିଛି ଜବାବ୍ ନାହିଁ । ସେ ପାଖରୁ ରସିଭରଟା ରଖି ଦେବାର
ଶକ୍ତି ହେଲା । ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଶକ୍ତିତ ନୟନରେ ଅନାର୍ଦ୍ଧଥିଲେ
ସାହାଣୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

—ଯଦୁ ! ଯଦୁ !!

ଯଦୁବାବୁ ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦାଙ୍କ ଡ୍ରେସିଂ ଟେବଲରୁ ଏସେନସ୍ ଟିକିଟା
ଉଠାଇ ଦେଖୁଥିଲେ—“ଇଭନିଙ୍ଗ୍ ଇନ୍ ପ୍ୟାରୀସ୍ ।” ହଟୋରା
ରୁମାଲରେ ଭାଲ ଦେଲେ, ଠିକ୍ ସେଇ ଢଙ୍ଗ ।

—ଯଦୁ । ଯଦୁ !!

ମିଃ ସାହାଣୀ ପଶିଗଲେ ଭବରକୁ ।

—ଆରେ ! ଏଠି କଣ କରୁଛୁ ?

—ନାହିଁ, ଏମିତି ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖୁଣି ଘର ଗୁଡ଼ାକ । ଏତେ

ବଡ଼ କୋଠା । ଏତେ ବଖରା ଘର । ସବୁଥିରେ ସାଜସଜ୍ଜାର
ଗୁଣଗୁଣ ଅଥଚ ବାସିନ୍ଦା ମୋଟେ ଦୁଃଖୀ । ଭଗବାନଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନର
ସାହାଣୀ, କାହାକୁ ହସାନ୍ତି ପୁଣି କାହାକୁ କନ୍ଦାନ୍ତି ।

ଧୀର ସଦ ଶବ୍ଦ ଶୁଭଲ । ସୁନନ୍ଦା ଦେଶ ଆସୁଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ,
ଅଟକ ଗନ୍ଧ ଯଦୁ ବାବୁଙ୍କ ଛୁଣ୍ଡ ।

—ତୁ ଶୀଘ୍ର ଆ ଯଦୁ ! ପ୍ରିୟସେପ ଦୋଷେଲକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।

—କାହିଁକି ?

—ମିଃ ମୁଖାଜୀ ଫୋନ୍ ଚରଥିଲେ ।

—କେତେବେଳେ ?

—ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଅଗରୁ ।

—ସେ କ'ଣ ଜାଣିଥିଲେ ଆମ ଏଠାକୁ ଆସିବା କଥା ?

—ମୁଁ କି କହୁ ନାହିଁ ।

ଯଦୁ ବାବୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇଲେ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ
ପଛେ ପଛେ । ସବା ଶେଷକୁ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ।

—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମାନେ କ'ଣ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି ?

—ନ ଯାଇ ଯେ ଉପାୟ ନାହିଁ ।

—ମୋ କଥା... ..

—ଆସଣ ଯେଉଁଠି ହରନ୍ତି ନାହିଁ । କାଲି ସକାଳେ ପୁଣି
ଆସିବ ।

ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଯଦୁବାବୁ
ଶ୍ୱାସ୍ତ୍ୟେକେ ମଟରରେ ।

—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଯିବିନାହିଁ ସାହାଣୀ ପ୍ରିନ୍ସେସ୍ ହୋଟେଲକୁ ।

—କାରଣ ?

—କିଛି ନୁହେଁ । ମୁଣ୍ଡଟା ଭାରି ବନ୍ଧୁଛି । କେମିତି ଅସୁସ୍ଥତା ଅନୁଭବ କରୁଛି ଦେହ ମନରେ ।

—ବେଶ ! ମୋତେ ତା' ହେଲେ ପ୍ରିନ୍ସେସ୍ ହୋଟେଲ ପାଖରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ତୁ ବସାକୁ ଚାଲିଯିବୁ ।

—ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ ମନସ୍ତ କରୁଛି ।

ପ୍ରିନ୍ସେସ୍ ହୋଟେଲରେ ସେଦିନ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଥାଏ ବିଶେଷ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ । ତେଣୁ ନୃତ୍ୟ ଗୀତର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥାଏ ବିଶେଷ ଭାବରେ । ଲୋକଗହଳ ଟିକିଏ ବେଶୀ ଥାଏ ସବୁଦିନ ଅପେକ୍ଷା ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ସେ କେତେଥର ଆସିଛନ୍ତି ଏହି ହୋଟେଲକୁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ଯେମିତି ଏଠାରେ ଗୋଟାଏ ନୂତନତାର ଗନ୍ଧ ବାସ୍ତୁଛନ୍ତି ସେ । ହୋଟେଲଟା ହୁଏତ ନବଜନ୍ମ ପାଇଛି ଆଜି । ସାଜସଜ୍ଜାର ପରିପାଟଣା ବିଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା ।

ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ପୋଷାକଧାଗୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସେ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କୁ । ହୁଏ ତ .

ସେ ଆସିଥିବେ ଏଠାକୁ । ନୋହୁଲେ ଟେଲିଫୋନ୍ରେ ଜଣେଇ
ଆଆନ୍ତେ କଥା ?

କିନ୍ତୁ କାହାନ୍ତି ସେ ?

ସେ ଶୁଣିଏ ଯେପୁର ଉପରେ ବସିଲେ । ବସ୍ ଖଣ୍ଡେ ଖାଦ୍ୟ
ଚାଲିକା ଦେଇଗଲା । ମିଃ ସାହାଣୀ ଗୋଟାଏ ଯୋଡାଏ ଦାଗ
ମାରିଦେଲେ ସେଥିରେ ।

ଆଗ ଟେବଲରେ ଦୁଇଜଣ ଚରୁଣ ଚରୁଣୀ । ମନଖୋଲା
ଗପ ସଂଗରେ ଉଦରପୂଜା ହେଉଛି । ଉତୁଳା ଆନନ୍ଦରେ ଦୁହେଁ
ଭାସିଯିବେ ଯେମିତି ! ଆଉ ଜଣେ ପଞ୍ଜାବୀ ନବସୁବଳ ଆସି
ବସିଲେ ସେହି ଟେବଲ ପାଖରେ । ଅଙ୍ଗ ଆବରଣରୁ ଆଭିଜାତ୍ୟର
ଛବି ଫୁଟି ବସୁଥିଲା । ଗମ୍ଭୀର ଅଥଚ ମଉନ ।

ଚରୁଣ ଚରୁଣୀଙ୍କ ଆନନ୍ଦରେ ପୃଷ୍ଠିଛେଦ ପଡ଼ିଗଲା ହଠାତ୍ ।
ଦୁହେଁ ଦୁଷିତ ନୟନରେ ଅନେଇଲେ ସେହି ଶିଖଟି ଆଡ଼େ । ସେ
କିନ୍ତୁ ଗମ୍ଭୀର ଆଉ ମଉନ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ନିର୍ନିମେଷ ନୟନରେ ଅନେଇଥିଲେ ସେଇ-
ଆଡ଼େ । ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଟିଆଲରେ ହୁଏତ । ବସ୍ ଆଖି ଖାଇବା
ଦେଇଗଲା । ମିଃ ସାହାଣୀ ସେଆଡ଼ୁ ଆଖି ଫେରାଇ ଆଣୁଥିଲେ ।

ଘୁଁରେ ଘୁମର୍ ବୁଡ଼ାଇ ପୁଣି ଘୁଁଲେ ଅଗକୁ । ଅସ୍ପର୍ଶ୍ୟ !
ସେଇ ଶିଖ ଉଦ୍ରଲୋକଟି ସଙ୍ଗରେ ଚରୁଣ ଚରୁଣୀ ଯୋଡ଼କ ହସି
ହସି ଆଲାପ ସୁରୁ କରିଦେଇ ସାରିଲେଣି । ମିଃ ସାହାଣୀ ହଠାତ୍
କୁର୍ସି ପାରିଲେ ନାହିଁ କିଛି । ଦେଖିଲେ ଚରୁଣଟି ହାତରେ ଖଣ୍ଡିଏ
ଭକଟିଂ କାର୍ଡ

ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନ ଯୋର୍ଯୋରରେ
ଗୁଲିଛି ହୋଟେଲରେ । ମିସେସ୍ ଦାସଗୁପ୍ତ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରାଞ୍ଚିକର୍ଷ ପରେ
ଆଜି ନାଚବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଚଞ୍ଚଳ-
ତାର ଭରଂଗ ।

ମିସେସ୍ ଦାସଗୁପ୍ତ ଦିନେ ଅବଶ୍ୟ ଥିଲେ ନାମଯାଦା
ନର୍ତ୍ତକୀ । ସିନେମା ଗଲଜରେ ତାଙ୍କର ବେଶ ଖାତର ଥିଲା । ମୋଟା
ଅଙ୍କର ଟଙ୍କା ସେ ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ।

ଦେବ ହମେ ଦିନେ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ ହେଲା ଲକ୍ଷପତି
ଭବନ ଦାଶଗୁପ୍ତଙ୍କ ସଂଗରେ । ଦାଶଗୁପ୍ତ ଗୁହଁଲେ ତାଙ୍କୁ ନିଜର
କରି ରଖିବା ପାଇଁ । ସେ ଗୁଳି ହୋଇଥିଲେ । ବିବାହ ପରଂରୁ
ମିସେସ୍ ଦାସଗୁପ୍ତ ସିନେମା ଗଲଜରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଆସିଥିଲେ ।
କେବଳ କୌଣସି ବଡ଼ ବଡ଼ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ ମିଃ ଦାସଗୁପ୍ତ
ତାଙ୍କୁ ନାଚବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି । ଏମିତି ଗୋଟାଏ କାହାଣୀ
ଲୋକ ମୁଖରୁ ଦାଶଗୁପ୍ତ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ ।

ମିସେସ୍ ଦାଶଗୁପ୍ତଙ୍କ ନୃତ୍ୟରେ ନୂତନତା ଥାଏ ବୋଲି
ଦର୍ଶକ ସାଧାରଣ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ନୃତ୍ୟରେ
ତାଙ୍କର ଅଂଗ ସଂଚାଳନା ବାସ୍ତବିକ୍ ଦେଖିବାର କଥା ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ବ୍ୟଥିତ ଚିତ୍ତରେ ଶୋଇଥିଲେ ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କୁ
କିନ୍ତୁ କାହାନ୍ତି ସେ ?

ହମେ ନୃତ୍ୟାରମ୍ଭର ସମୟ ପାଖେଇ ଆସୁଥିଲା ।

ସଦୁକାରୁ ସିଧା ଗାଡ଼ି ଛୁଟେଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ
 ଘରେ । ସେ ନାହାନ୍ତି । ଲଲବଜାରରେ—ନା, ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ
 ନାହାନ୍ତି । କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି, କେହି ସଠିକ୍ ବେଳ ଦେଇ
 ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେବେ କ'ଣ ସେ ମଧ୍ୟ ଯାଇଛନ୍ତି ପ୍ରୀନସେପ
 ହୋଟେଲକୁ ?

ସଦୁକାରୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଭାବନା ଭାବରେ ଭାବନ୍ତାନ୍ତ । ଅସମ୍ଭବ ।
 କଦାପି ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ଯାରେନା । ଆମେ ଲେକ୍ ଷ୍ଟେଭ୍ ସିବା କଥା
 ମାହାଣୀ ଓ ମୋ ଛଡ଼ା ଚୁଙ୍ଗାୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଗୋଚର ଥିଲ । ମିଃ
 ମୁଖାର୍ଜୀ କପର ଜାଣିଲେ ଆମେ ମିଷ୍ଟ ସୁନଦା ଦାସଙ୍କ ଘରେ ଅଛୁ ?
 ହୁଏତ ସେ ଚକ୍ରିନଥିବେ ମିଷ୍ଟ ସୁନଦା ଦାସଙ୍କୁ । ସ୍ତ୍ରୀ ପତ୍ନୀରେ ନିଶ୍ଚୟ
 କାହାର ଗୁପ୍ତି ଇଙ୍ଗିତ କାମ କରୁଛି । ସାହାଣୀ ପ୍ରୀନସେପ ହୋଟେ-
 ଲରେ । କିଏ ତାକୁ ଡାକି ନେଇଛି ସେଠାକୁ ? ହୁଏତ ବିପଦ
 ଅପଦ ପଡ଼ିପାରେ ତା'ଘରେ । ମୋର ସେଠାକୁ ସିବା ଏକାନ୍ତ
 ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଛଦ୍ମ ବେଶରେ ।

ସଦୁକାରୁ ବେଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ । ସମୟ
 ସାଙ୍ଗେ ନ'ଟାରୁ ବଳି ଯାଇଥିଲା । ମନରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ଧରି ମଟରରେ
 ସ୍ପାର୍ଟ ଦେଲେ । ଘଟଣାଟା ଯେତକି ରହସ୍ୟମୟ, ସେତକି ଅଜ୍ଞ-
 କାବଳିନୀ ।

ହୋଟେଲର ସଦର ଗେଟ୍‌ରେ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ । ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ସାରିଛି । ସମସ୍ତେ ମନ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନୃତ୍ୟ ଦେଖୁଛନ୍ତି । କାହାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଡ଼େ ଧ୍ୟାନ ନାହିଁ ।

ଯଦୁବାବୁ ଯେମିତି କାହାର କେଉଁଠୁ ଗୋଟାଏ ସୀତା ବିଳାପର ଆଶ୍ରୟ ପାଇଲେ । ସେ କାନ ଡେରିଲେ ଶିକାରୀ କୁକୁର ପରି । ସତେ ତ ! ଅନେଇଲେ ଚାରିଆଡ଼କୁ । କେତୁ କେଉଁଠି ନାହାନ୍ତି । ଚାକର ବାକରମାନେ ମଧ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଯଦୁବାବୁ ଅସ୍ଥିର ପାଦଗୁଳନାରେ ଏଣିକି ତେଣିକି ଧାଇଁବାରେ ଲାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେଇ ସୀତା ସ୍ମରଣା ଯେମିତି ତାଙ୍କ କାନରେ କରୁଣତା ଜମେଇବାରେ ଲାଗିଛି । କେଉଁଠୁ ଶ୍ରୀ ଅସୁଛି ଏ କରୁଣ ବିଳାପ ?

ହଁ ତାଲାକୁ ଅନାଇଲେ । ଗୋଟାଏ ଲାନ୍ତର ପରଦା ଟଣା ହୋଇଛି ଯେମିତି । ସୀତା ସ୍ମରଣା ସେଇ ଆଡୁ ଶ୍ରୀ ଆସଲା ପରି ମନେ ହେଉଛି ।

ଯଦୁବାବୁ ସ୍ଥିର ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ବିଚଳିତ ଭାବ ଫୁଟି ଉଠିଲା ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗରେ । ସେ ସୋପାନ ଶ୍ରେଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରି ଉପରକୁ ଉଠିଲେ । କାହାର ଜଣକର ଚିତ୍କରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ । ସମସ୍ତେ ନୃତ୍ୟ ଦେଖିବାରେ ମନପ୍ରାଣ ଲଗେଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଯଦୁବାବୁ ଆଗେଇଲେ । ସ୍ମରଣା ହମଗଣ କମି ଅସିଲାଣି । ଖାଲି କରୁଣତାର ଗୋଟାଏ ଲହରୀ ଖେଳି ବୁଲୁଛି ପବନ ସଂଗରେ । ସେ ଆଗେଇଲେ । ରୁମ୍ ପରେ ରୁମ୍ । ସବୁ ଗୁଡ଼ିକରେ ତାଲ ପଡ଼ିବାହାରୁ । ଅଟକି ଗଲେ ଗୋଟାଏ କୋଠରୀ ଧାରେ । ଭିତରେ

ଜମାଟ ବନ୍ଦା ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ କିଏ ହୁଏ ତ ପଦଗୁରଣ କରୁଛି ।
ଦୁଇମିନିଟ ବତିଲ । ଯଦୁବାବୁ ନିଶ୍ଚଳ ମୁଣ୍ଡି ଭଳି ଦୁଆରେ ଠିଆ
ହୋଇଥିଲେ । ଧୂସ୍ ପାସ୍ କଥାବାଣ୍ଟି ଶୁଣାଗଲା ଭିତରୁ । କିଏ ?
କ'ଣ କରୁଛି ଏହି କୋଠା ଭିତରେ ?

ଯଦୁବାବୁ ଆଦାତ କଲେ ଦୁଆରେ । ନିଶ୍ଚଳ । ସ୍ତବ୍ଧ ଅମିଗଲା ।
ଯୋର୍ରେ ବତା ହଲେଇଲେ । ଦରଜା ଠେଲିଲେ ଭିତରୁ ବନ୍ଦ,
ବକ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ସେ । ଶତ୍ ଶତ୍ କଲେ ଆହୁରି
ଯୋର୍ରେ । ଧକ୍କା ମାରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ତଡ଼ୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ
ମ୍ୟାନେଜର । କକଣ ସ୍ଵରରେ ପଚାରିଲେ,

— କିଏ ଆପଣ ? କ'ଣ ବୁଝାନ୍ତୁ ?

— ଯଦୁବାବୁ ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

— ଆପଣଙ୍କ ପରିଚୟ ?

— ମୁଁ ମ୍ୟାନେଜର ।

ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ମି: ସାହାଣୀ ସେଠାରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ ଆସି ।

— ବ୍ୟାପାର କ'ଣ ଯଦୁ ?

ଯଦୁବାବୁ ନିଜର ପରିଧେୟ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ଟିକିଏ ଚଷମ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ମି: ସାହାଣୀ ହସିଲେ ।

— ମୁଁ ଆଉ ଚିହ୍ନି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ନା ! ତୋ ହୃଦୟବେଶିତା
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଛି, ତଥାପି କପାଳର ଚଳ ଚକ୍ରଟା.....

— ଏ ଘରେ ମୁଁ କୌଣସି ନାଶ୍ଵର କରୁଣ ବଳାପ ଶୁଣିବାକୁ
ପାଇଛି ଯଦୁ । ଏହା ଭିତରୁ ବନ୍ଦ, ପୁଣି ବାହାରୁ ତାଲ ପଡ଼ୁଛି ।

ମ୍ୟାନେଜର ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ ।

—ନାଗର କଣ ସ୍ଵର ? କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ଆପଣ ? ଗୁରୁ ସେ ମୋ ପାଖରେ !

—ଆପଣ ଖୋଲନ୍ତୁ ତ !

ମ୍ୟାନେଜର ବ୍ୟସ୍ତତାର ସହିତ ପକେଟ ଅଣ୍ଟାଲିଲେ । ଗୁରୁଟା ସେ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି ତଳେ । ଓହ୍ଲାଇ ଗଲେ ସେମିତି ବ୍ୟସ୍ତତା ସହକାରେ ।

ସେଇଠି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହିଲେ ସାହାଣୀ ଓ ଯଦୁବାବୁ । ହଠାତ୍ ତଳୁ ଗୋଟାଏ କୋଳାହଳର ଶ୍ଵେଳ ଉଠିଲା । ଯଦୁବାବୁ ଓ ସାହାଣୀ ମେକ ଚାଲିଲେ । ହଲ୍ଲା ବଡ଼ ଉଠୁଛି ସମୟେ । ଦୁହେଁ ଚଞ୍ଚଳ ସଦସ୍ୟରେ ଛୁଟିଗଲେ ତଳକୁ । ମ୍ୟାନେଜର ବିସ୍ତ୍ରତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ଜପରକୁ ।

—ଧାଇଁ ଆସନ୍ତୁ ମିଃ ସାହାଣୀ ! ମିସେସ୍ ଦାଶଗୁପ୍ତଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ଶ୍ରବଣାରଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ଵେର ହୋଇଯାଇଛି ।

—ଏ ! ଶ୍ରବଣାର ଶ୍ଵେର ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଖି କପାଳକୁ ଉଠି ଗଲା ।

ଦୁହେଁ ଜନଗହଳ ଭିତରେ ଛୁଟିଗଲେ ମିସେସ୍ ଦାଶଗୁପ୍ତଙ୍କ ନିକଟକୁ ।

—କେଉଁଠୁ ଆପଣଙ୍କ ଶ୍ରବଣାର ଶ୍ଵେର ଯାଇଛି ?

—ଏଇ ଗ୍ରୀନ୍ ରୁମ୍‌ରୁ ।

—କପରି ?

—ମୁଁ ନିତ୍ୟ ଶେଷ କରି ଆସୁଥିଲି ପୋଷାକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ । ଗ୍ରୀନ୍ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ଯାଏ ବଜାଇଛି, ଠିକ୍ ସେହି

—ମାନେ, ଆପଣ ମୋତେ ଟେଲିଫୋନ କରି ନଥିଲେ
ସେଠାକୁ ଶିବା ଯାଇଁ ?

—ହଁ ?

ମିଃ ମୁଖର୍ଜୀ ବିକ୍ରମ ହୋଇ ପସୁରଲେ ।

ସଦୁକାକୁ ହସୁଥିଲେ ମନେ ମନେ ।

—ହଁ, ଆପଣ । ମୁ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରେ ଥିଲି । ଆପଣ
ମୋତେ ଟେଲିଫୋନ କରି କହିଲେ ଶୀଘ୍ର ପିନ୍ଧିବେଳେ ହୋଟେଲକୁ
ସୁଲୁ ।

—ମୋତେ କ'ଣ ଆପଣ ସେଠାରେ ଦେଖିଥିଲେ ?

—ନା, ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି, କିନ୍ତୁ ପାଇଲି ନାହିଁ ।

--ତା ହେଲେ ଆପଣ ପ୍ରତାରଣା ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଜି ତିନି
ବୁଦ୍ଧି ଘଣ୍ଟା ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଥିଲି । ଯେଉଁ ଟ୍ରେଜେରୀଟି ସେଠାରୁ
ଗୁରୁ ପାଇଛି, ତହିଁରେ କାହାର କି ସ୍ୱତ୍ୱିଥିଲା ସାଥୀ କରୁଥିଲି ।
ଜଣାଗଲା ଯେ ବାଲିଗଂଜ ଲେକ୍‌ସ୍‌ଟେରେ ବାସ କରୁଥିବା
ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ହେପୁଟି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ମିଃ ସୌରେନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କର
କେତେକ ଟୁର୍ ଦରକାର କାଗଜ ଘଣ୍ଟି ସେଥିରେ ଥିଲା । ତାଙ୍କର
ସମସ୍ତ ସ୍ୱପତ୍ତିର ଉତ୍ତର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ
ସଦାର୍ଥ ସେହି ଟ୍ରେଜେରୀରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ତମକ ଉଠିଲେ ।

—ବାଲିଗଂଜ ଲେକ୍‌ସ୍‌ଟେ । ସୌରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ ! ସେ ମଧ୍ୟ
ମୁଁ ତିନି ଦିନ ହେବ ଅନୁହିତ ।

—ମାନେ ?

—ସେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ଅତି ଫେର

ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ସେଥିପାଇଁ ବଡ଼
ବିକ୍ରମ ଓ ଶ୍ରେଣୀ । ତା' ହେଲେ ଦେଖୁଛି ସମସ୍ୟା ବଡ଼ ଜଟିଳ
ହୋଇ ଆସୁଛି ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜିଙ୍କ ଭୃଣୁ କଥା ବାହାରଲ ନାହିଁ ।

ସଂସାରେନ୍ତୁ ବାବୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ହିତ । ଏଣେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ
ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣରୁଳ । ବିଭାଗ ସୁନନ୍ଦା ଏକାକିନୀ । କେଉଁ
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା'ର ଯେ କ'ଣ ଦଟିଯାରେ ତା କିଏ କହିବ ।

ଯଦୁବାବୁ ସେମାନଙ୍କର ଭାବନାତୋରକୁ ଛୁଣ୍ଡିଲ ଦେଲେ ।

—ଶାଲି ତ ଭାବ କସିଲ ହେବ ନାହିଁ କିଛି । ପରିସ୍ଥିତିର
ଜଟିଳତା ଭିତରୁ ଆମକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ହେବ ପ୍ରକୃତ
ତଥ୍ୟ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଭାବୁଥିଲେ, ପ୍ରିନ୍ସେସ ହୋଟେଲ କଥା ।
କିଏ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଟେଲିଫୋନ୍ କରି ସେଠାକୁ ଡକାଇ ଆଣିଲ ?
କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ତା'ର ? ତା' ଛଡ଼ା ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା . . . ।

ଯେତେବେଳେ ହୀରାହାର ରୋଷ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତ୍ରୀ
ପୁରୁଷଙ୍କୁ ତଦାରଖ କରିଗଲା, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତ ସେ
ଶିଖି ଉଦ୍‌ଲୋକ ଆଉ ଚରୁଣ ଚରୁଣୀ ଯୋଡ଼ିକ ଭିତରୁ କୌଣସିକୁ
ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି ନାହିଁ ? ନେବେ କଣ ସେଇମାନେ ଏ ରହସ୍ୟ-
ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟର ଅଧିନାୟକ ? ହୋଇପାରେ । ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।
ନୋହଲେ ସେମାନେ ଯାଇଥାନ୍ତେ କୁଆଡ଼େ ।

ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଘଟଣା ।
ଯେତେବେଳେ ଚରୁଣ ଚରୁଣୀ ଖୁସି ଗପରେ ମାତଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ
ଆନନ୍ଦରେ ବାଧା ଉତ୍ପତ୍ତୀର ପଦସ୍ଥଳ ଗୋଟିଏ ଶିଖ ସ୍ୱରକ । ଚରୁଣ

ଭରୁଣୀ ଦୁହେଁ ତା ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଉଠିଥିଲେ । ତା' ପରେ ଶିଶୁ
ଯୁବକଟି ଖଣ୍ଡିଏ କାର୍ତ୍ତ ପକେଟରୁ ବାହାର କରି ଭରୁଣୀ ଭରୁଣୀ
ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖେଇଥିଲା । ସେଉଁଠୁ ଦୁସି ଦୁସି ସେମାନେ ସ୍ଵାଗତ
କରିଲେ ଶିଶୁ ଯୁବକଟିକୁ ।

ଶିଶୁ ଯୁବକଟିର କାର୍ତ୍ତ ଶ୍ରେକ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଖସି
ପଡ଼ିଥିଲା ଟେବୁଲ ତଳକୁ । ମିଃ ସାହାଣୀ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଉଠିଯିବା ପରେ କାର୍ତ୍ତ ଖଣ୍ଡିଏ କ'ଣ ହେଲା ? ସେ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ କେବଳ ରଖି ନଥିଲେ ।

ହଠାତ୍ ମିଃ ସାହାଣୀ ଉଠିଲେ ।

—ଯଦୁ ! ଯଦୁ !! ଗାଢ଼ ବାହାର କଲ ।

—କ'ଣ ହେବ ?

—ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରିନ୍ ସେପ ହୋଟଲକୁ ଟିକିଏ ଯିବା ।

—କ'ଣ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଛୁ ନା କ'ଣ ? ରାତି ବାରଟା ବାଜିଲାଣିଟି ।

—ବାରଟା ଛାଡ଼ି ତିନିଟା ହେଲେ ବି କିଛି ଯାଏ ଆସେନା ।
ତୁ ଯା ତ, ଗାଡ଼ଟା ଶୀଘ୍ର ବାହାର କରି । ଗୋଟାଏ ମସ୍ତୁ କୁ ସଢ଼ି
ରହିଛି ପ୍ରିନ୍ ସେପ ହୋଟଲରେ । ମୋର ଏତେବେଳେକେ ମନେ
ପଡ଼ିଲା ।

—ସତ ?

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ଓ ଯଦୁବାବୁ ଉତ୍ସାହରେ ହୋଇ ଉଠିଲେ ।

ପ୍ରିନ୍ ସେପ ହୋଟଲର ପ୍ରଧାନ ପାଟକ ବନ୍ଦ ଭରୁଣୀ
ଦରଖାନା । ମଟର ଲାଗିଲା ହୋଟଲ ଦୁଆରେ । ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ
ଓ ଯଦୁବାବୁ ପଡ଼ି ଦରଖାନାକୁ ଗେଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ମନାକଲେ ।
ସମ୍ବନ୍ଧରେ:—

—ମ୍ୟାନେଜର ଅଛନ୍ତି ?

—ନା ।

—କେଉଁଠିକି ଯାଇଛନ୍ତି ?

—ଘରକୁ ଗଲେଣି ।

—ଓଃ ! ତା' ହେଲେ ସେ ହୋଟେଲରେ ରୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ ! ଆଜ୍ଞା ତାଙ୍କ ଘର ଠିକଣା ?

—ରସଲ ଷ୍ଟ୍ରିଟରେ କେଉଁଠି ଆସନ୍ତି ।

—ପୂର୍ବ ଠିକଣା ଜଣାନାହିଁ ?

—ନା ।

—ଯା ହେଉ ହୋଟେଲରେ ଆମର କେତେକ କାମ ଅଛି । ଆମେ ସର୍ତ୍ତ କରୁ ।

ଦରଓ୍ଵାନ ପୁଲିଶ ଲୋକ ଦେଖି ହିଁ ନା କିଛି କହି ପାରୁ ନ ଥିଲ । ମିଃ ସାହାଣୀ ତାର ଏପରି ଭାବ ଦେଖି ପଚାରିଲେ ।

—ଆଜ୍ଞା । ହୋଟେଲ ଭିତରୁ ପରିଷ୍କାର ହୋଇ ପାରିଲଣି ?

—ନା ଆଜ୍ଞା, ଆଜିର ଏଇ ଗୋଳମାଳ ଯୋଗୁଁ କିଛି ହୋଇ ପାରିନାହିଁ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଖୁସି ହେଲେ ମନେ ମନେ । ଆଉ ଦରଓ୍ଵାନକୁ କିଛି ନ କହି ସିଧା ସଳଖେ ଯିଲେ ହୋଟେଲ ଭିତରକୁ । ଦରଓ୍ଵାନ ଦାଧା ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଟେବଲ ତଳେ କାର୍ପେଟ ଉପରେ କାର୍ଡ ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ନ୍ତୁ । ମିଃ ସାହାଣୀ ଆଗ୍ରହରେ ତାକୁ ଚଳୁ ଉଠାଇ ଆଣିଲେ ।

ଘର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁହଁ ତାଙ୍କର ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା । କାର୍ଡର ଦୁଇ ପାଖ ଯାକ ଓଲଟା ପାଲଟ କରି ଦେଖିଲେ । କେଉଁଠି କିଛି ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ । ବୁଲ୍ କାର୍ଡଟାଏ ।

ସବୁ ଅଣା ସବୁ ଭାବନା ଦଣ୍ଡକେ ମିଳାଇ ଗଲା । ଏଠାରେ
ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପରାଜୟ ହୋଇଛି । ସେ ବିମର୍ଷ ମନରେ ଫେରି
ଆସିଲେ ମଟର ପାଖକୁ ।

ଯଦୁବାବୁ ମଟରରେ ଶ୍ଵାସ୍ତ ଦେଉଥିଲେ, ହସିଲେ । କହିଲେ—
—ବିଫଳ ହେଲୁ, ନା ରେ ?

ଗାଡ଼ ଅଗେଇଲା । ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ବୁଲ୍ କାର୍ତ୍ତା ଉପରେ
ବିଫଳ ଅଖି ଯୋଡ଼ାକ ବୁଲୁଥିଲେ । ପ୍ରତାରଣା, ପ୍ରବର୍ଷନା ।

ଅଖିର ତାତି ଲାଗିଗଲା ତାଙ୍କର ।

ଗାଡ଼ ଲେକ୍‌ସେଡ଼ ଅଡ଼କୁ ଧାଉଁଥିଲା । ମିଃ ସାହାଣୀ ହଠାତ୍
ଭାବନା ରାଜ୍ୟରୁ ଖୋରି ଆସିଲେ ।

—କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ ଯଦୁ ?

—ମିଷ୍ଟ୍ର ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ।

—ଏତେ ରାତିରେ ?

—କାଳେ କିଛି ବିପଦ ଆପଦ ପଡ଼ିଥିବ ତାଙ୍କୁ, ଟିକିଏ ଦେଖି
ଆସିବା ।

ଗାଡ଼ର ବେଗ ବିମର୍ଷ ବଢ଼ି ଯାଉଥିଲା ।

ମିଷ୍ଟ୍ର ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ବସନ୍ତ ପ୍ରସାଦ ସତେ ଯେମିତି ରାତିର
ନିର୍ଜନତା ଭିତରେ ଚାଲିଲେ ପଡ଼ିଛି । କାହାର ସୋର ଶବ୍ଦ
ନାହିଁ । ଯଦୁବାବୁ ଫାଟକ ଦୁଆରରେ ଗାଡ଼ ଉଠିଲେ । ମିଃ ସାହାଣୀ

ଓ ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କୁ ସେହି ଗାଡ଼ିରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷା କରିବାକୁ କହି
ନିଜେ ସେ ଫାଟକ ଖୋଲି ବଗିଚା ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ।

ଦେଖି ବିଦେଶୀ ନାନା ପ୍ରକାର ଫଳ ଫୁଲ ଗଛ ମଣ୍ଡିତ
ସୁନ୍ଦର ବଗିଚାଟିଏ । ବଗିଚା ପରେ ସୁନ୍ଦରୀ ଦେବୀଙ୍କ ବାସଗୃହ ।
ତା ପାଖକୁ ଗାଡ଼ି ଗ୍ୟାରେଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘର ଗୁଡ଼ିକ ।

ଯଦୁବାବୁ ପ୍ରଥମେ ଗାଡ଼ି ଗ୍ୟାରେଜକୁ ଗଲେ । ବେବି
ଅଶ୍ୱିନ ଶଶିକରୁ ତାପ ଉଠୁଛି । ସେ ଇଞ୍ଜିନର ଘୋଡ଼ଣୀ ଖୋଲି
ଦେଖିଲେ । ହୁଏତ ଘଣ୍ଟାକ ପୂର୍ବରୁ ଗାଡ଼ି ଶକ୍ତିକ କେଉଁଠାକୁ
ଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ଘୋଡ଼ଣୀଟା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ଗ୍ୟାରେଜରୁ
ପଦକୁ ବାହାର ଆସିଲେ । ଗୋଟାଏ ଗୁପ୍ତାମୂର୍ତ୍ତି ଗଛ ଉଦ୍‌ବାଡ଼ରେ
ମିଳେଇ ଗଲା ।

—କିଏ ? କିଏ ସେଠାରେ ?

ଜବାବ ନାହିଁ ।

ପାଟି ଶୁଣି ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ଓ ସାହାଣୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ।
ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ହାତରେ ପାଞ୍ଚସେଲିଆ ଟର୍ଜଟାଏ ଜଳ ଉଠିଲା ।
ଆଲୋକର ପ୍ରାବନ୍ଧ ଖେଳିଲେ ବଗିଚା ଭିତରେ । କିନ୍ତୁ କେହି
ନାହିଁ । ବରଗଛଟାର ଓହଲ ଗୁଡ଼ାକ ଓହଲି ପଡ଼ିଛି ତଳକୁ ।

—ତୋର ଏହି ଓହଲକୁ ଦେଖି ତୁମ ହୋଇଛି ବୋଧହୁଏ ।

—ନା ସାହାଣୀ—ମୁଁ ଦେଖିଲି ଗୁପ୍ତାଟାଏ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ଘର
ଆଉ ଆଗେଇ ଆସିଲି ।

—ତେବେ ଗଲା କେଉଁଆଡ଼େ ? ଫାଟକ ପାଖରୁ ତ ଅମେ
ଆସୁଛି । ସେ ବାଟ ପଲେଇ ସିବାର ଅଶା ନାହିଁ । ବଗିଚା
ଭିତରଟା ତ ଫାଙ୍କା । ଗୁପ୍ତା ମୂର୍ତ୍ତିଟା କ'ଣ ପଦନରେ ମିଳାଇଗଲା ?

କୋଠା ଉପରେ କଣ ଗୋଟାଏ ଝଣ କରି ଶବ୍ଦ ହେଲା ।
ଛ'ଟା ଶିକାରୀ ଆଖି ଉଠିଗଲା ସେଆଡ଼େ । ଗୋଟାଏ ମାଳ ଅଲୋକ
ଅରୁଣ୍ଡ ଦ୍ଵିତଳ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ । ହମେ ହମ ସେଟ! ଆଗେଇ
ଯାଉଛି ପୁରୁ ପଶ୍ଚିମ ଅଡ଼କୁ ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ଟର୍ଜା ଲିଭାଇ ଦେଲେ । ମାଳ ଅଲୋକଟା
ଫର ଫର ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ସହଡ଼େ
ସେଆଡ଼େ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଆଉ କୌଣସି ନୂଆ ଘଟଣା
ଦେଖିବାର ଆଶା ପୋଷଣ କରିଥିଲେ ମନରେ । ନା — କୋଠାଟା
ଗର୍ଭୀର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଆଖି ମୁଦ ଦେଇଛି ।

— କ'ଣ ଭାବୁଛୁ ଯଦୁ ?

— ଭାବୁଛି, ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସକୁ ଡାକିବା କି ନାହିଁ ?

— କିଏ ଜାଣେ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଏ ଭିତରେ ହରଣଗୁଳ
ହୋଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ।

— ଥରେ ଦେଖି ଆସିଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ କବାଟ ଖଡ଼ ଖଡ଼ କଲେ ।

— କିଏ ?

— ମୁଁ ମିଃ ମାହାଣୀ ।

ଭିତରେ ଲଇଟ ଜଳିଲା । ସୁନନ୍ଦା କବାଟ ଖୋଲି ଦେଲେ ।

— ଏତେ ରାତିରେ ?

— ବିପଦର ଝଂଜା ବନ୍ଦୁ ଯାଉଛି କିନା, ଚାଲି ଆସିଲା କାଳେ
କିଛି ଅସଠିକ ଘଟିଲା କି କ'ଣ ଭାବ ।

ଧନ୍ୟବାଦ । ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ । ଅନ୍ତତଃ ମୋ ପାଇଁ ମୁଁ
ସେତେ ଚିନ୍ତିତ ନୁହେଁ, ବାପାଙ୍କ କଥା ଭାବି ଆଖିକୁ ନିଦ ଅସୁନାକୁ
ମୋଟେ । ତାଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ବାଦ ପାଇଲେ ?

— ସରଂଗରଣୀ —

— କିଛି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ମୁହଁରେ ବେଦନାର ଗଭୀର ପୁଟି ଉଠିଲା ।
ସେ ମେଜ ଉପରେ ଆନମନା ଭାବରେ ଆଖୁଲି ଗୁଡ଼ାକ
ଚଳାଉଥିଲେ ।

ସମସ୍ତେ ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ସାରିଥିଲେ ।

— ଟିକିଏ ଚାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ ?

— ନା — ନା — ଏତେ ସ୍ଵଚ୍ଛରେ ଆସଣଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁ
ନା ଆମେ । ଆଜ୍ଞା, ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ! ଆସଣଙ୍କୁ ଏତେ ବଡ଼
କୋଠାଠାରେ ଏକା ରହିବା ପାଇଁ ସ୍ଵଚ୍ଛରେ ତର ଲାଗେ ନାହିଁ ?

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ହସିଲେ —

ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଗଲାଣି କିନା, ସେଇଥି ପାଇଁ ……

ଯଦୁବାବୁ ଚେୟାରରୁ ଉଠିଲେ । ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀଙ୍କର କଳା-
ଢୋଳା ଯୋଡ଼ାକ ଥର ଉଠିଲା ।

କରେ ଯଦୁ ! ସାଉଁଟୁ କୁଆଡ଼େ ?

ତୁମେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କର, ମୁଁ ଏଇ ଉପର ମହଲାରୁ
ଆସୁଛି ଟିକିଏ, ମିଃ ମୁଖାଙ୍ଗ, ଟକଟା ଦିଅନ୍ତୁ ତ ଟିକିଏ । ସୁନନ୍ଦା
ଦେବୀ, ଉପରତାଲକୁ ଯିବାକୁ ସିଡ଼ି ଏଇବାଟେ ନା ?

ବଳେତ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ୁଥିଲେ ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା, ପୁଣି
ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ — ମୁହଁରେ ହସ ପୁଟାଇଲେ
ଟିକିଏ ।

ହଁ, ସେଇ ବାଟ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ ଉପରକୁ ଯିବାର ବ'ଣ
ଦରକାର ପଡ଼ିଲା ଆସଣଙ୍କର ?

ଏମିତି ।

— ଅଠତରିଶ —

ଯଦୁ ବାବୁ ହସି ଦେଲେ ଟିକିଏ କଣେଇ କରି ।

ଦି'ତାଲରେ ଭନି ଚାଲି ବସିବ ଘର । ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶସ୍ତ ବାରଣ୍ଡା ।
ବାରଣ୍ଡାରେ ଦୁଇ ଭିନୋଟି ଲଜି ଚୋପାର । ଗୋଟିଏ
ଟେବୁଲ । ଗାଙ୍ଗୁଲରେ ସଜା ହୋଇଛି କେତୋଟି ବଦେଶୀ
ସୌଖୀନ ଗଛ । ପୁଲ ପୁଟିଛି ଗୋଟେ ଯୋଡାକରେ । ହଠାତ୍
କିଏ ଜଣେ ବାରଣ୍ଡାର ସେ ମୁଣ୍ଡରୁ ଉଠି ପଡ଼ି ପାଉଥିଲା
ଗୋଟାଏ ଘର ଭିତରକୁ ।

—କିଏ ?

ଲୋକଟାର ପାଦ ଯେମିତି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ସେଇଠି ।
ସେ ଅତଳ ମେରୁ ପରି ଅଟକି ଗଲା ସେଇଠାରେ ।

—ମୁଁ ମାଣକା ।

—ଏତେ ଶୁଭରେ କଣ କରୁଥିଲ ଏଠାରେ ?

ମୁଁ ଏଇ ଘରେ ଶୁଏ । ଶୁବ ଗରମ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ବାରଣ୍ଡାରେ
ଶୋଇବାକୁ ଆସିଥିଲି । ଅପର୍କର ପାଦ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଡରି ପଳାଇ
ପାଉଥିଲି ଘର ଭିତରକୁ ।

ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ହାତରେ ଜଳତ୍ରା ଟିକି ଆଲୁଅରୁ
ଭେଟେ ପଡ଼ିଥିଲା ତେ ବଗିଚା ଭିତରେ । କିଏ
ଜଣେ ସେଇ ଝାମ୍ପୁର ବରଗଛ ମୂଳରୁ ବାହାର ଦଉଡ଼ି ପଳାଇ
ପାଉଛି ସପ୍ତା ଆଡ଼େ । ହାତର ଆଲୋକ ବାଜିଗଲା ଯଦୁବାବୁ-
ଙ୍କର । ଗୋଟାଏ କଳାବେଶ ପିନ୍ଧାଲୀ ଲୋକ ପଛଆଡୁ କିଛି
ଚାହିଁ ହେଲ ନାହିଁ । ମାଣକାର ନଜର ପଡ଼ିନାହିଁ ସେଆଡ଼େ ।
ଯଦୁବାବୁ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ହୁଏତ ଭାବିଲେ କହି ଲାଭ ନାହିଁ

— ଅଶ୍ରୁକଣି —

କିଛି । ଲୋକଟା ବଦଳରୁ ଖସି ଯାଇଛି । ଟର୍ ପେସଲଲେ
ମାଣକା ଅଡ଼କୁ ।

—ତୁମେ ଏଇ ଘରେ ଶୁଅ, ନା ?

ଯଦୁବାରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଶିଲେ ଘର ଭିତରକୁ । ବିଶେଷ
କିଛି ଆସବାବପତ୍ର ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଭକ୍ତପୋଷ ଉପରେ ବିଛଣା
ପରା ହୋଇଛି । କେତେ ଖଣ୍ଡ ଶାଢ଼ୀ କ୍ଳାଉଜ ଓହ୍ଲାଇଛି ଗୋଟାଏ
ଦଉଡ଼ରେ । ଆଉ ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ଆଲମିଷ ।

—ଆଉ ମାଣକା । ତୁମେ ପଦର ମିନଟ ଆଗରୁ ଶୋଇଥିଲ
ନା ବେଇଁ ଥିଲ ?

—ଶୋଇଥିଲ ।

—କେଉଁଠି ?

—ଏଇ ଖଟ ଉପରେ—

—ମିଛ କଥା ।

ମିଛ କହୁ ମୋର ଲଭ କ'ଣ ?

—ବହୁତ ।

ଯଦୁବାରୁ ଖଣ୍ଡ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଥିଲେ ମାଣକା ଅଡ଼କୁ ।
ମାଣକାର ମୁଖରୁ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ।

ଯଦୁବାରୁ ହସିଲେ ମନେ ମନେ ।

—ତୁମେ ତା' ହେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାକେଳୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟେ
ଶୋଇନାହିଁ, ନା କ'ଣ କହୁଛ ?

—ଅପଣ ଯେତେବେଳେ କହୁଛନ୍ତି ……

ନା…ନା…ମୁଁ କହୁଛି ନୁହେଁ ମାଣକା, ଏଇ ତୁମର
ବିଛଣା କହୁଛି । ଯେଉଁ ଚାନ୍ଦର ଖଣ୍ଡିକ ବିଛେଇଛ ବିଛଣା ଉପରେ

— ଶୁଣିଣି —

ସେ ଟିକିଏ ବି ଦାଣ୍ଡି ଚକଟି ହୋଇ ନାହିଁ । ଆଗ୍ର ସେ ଯାହା
ହେଉ, ତୁମେ ଏଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଆଗରୁ ଏଇ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ
ଗୋଟାଏ ନାଳିଆଲୋକ ଦେଖିଥିଲ ?

ନାଳି ଆଲୋକ ?

—ହଁ, ହଁ, ନାଳି ଆଲୋକ । ଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ବାହାର ସେ ମୁଣ୍ଡରେ
ଯାଇ ମିଳେଇ ଯାଇଥିଲା ।

—ନା, ନା, ଆଜ୍ଞା । ଆମର ଏଠି ଭୁତ ଫୁଟ ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ
କେବେ କିଛି ଆଲୋକ ଫାଲୋକ ଦେଖି ନାହିଁ ।

—ସଦୁବାବୁ ପୁଣି ହସିଲେ ଟିକିଏ କଣେଇ ଗୁହଁ । ଘରୁ
ବାହାର ଆସିଲେ ବାରଣ୍ଡାକୁ । ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜିନେୟାର ଉପରେ
ଗୋଡ଼ ହାତ ମେଲି ବସିପଡ଼ିଲେ ?

—ଏ, ଏଥିରେ ସେ ସେଇ ଦାମୀ ଏସେନ୍ସର ଗଲ । ଶୁଣିଲେ
ଭଲକରି । ହଁ ସେଇ ଗଲ । ଠିକ ସେଇ ଗଲ । ଆଗ୍ର ମାଟୋ ! ଏଇ
ଅଳ୍ପ ସମୟ ହେବ, ଏଇ ଧର ଅଧଦଣ୍ଡା କମ୍ପା ପଲର ମିଳିଟ
ପୁରୁ ଏଠାକୁ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଆସିଥିଲେ କି ?

—ନାହିଁ ତ ।

—ମାଟୋ ତୁମେ ବହୁତ ମିଛ କହୁଛ ।

—ଆଜ୍ଞା, ଆଗଣକ ସାମନାରେ ମିଛ କହୁ ମୋର ଲଭ ?

ସଦୁବାବୁ ମାଟୋ ଆଡ଼େ କଣେଇ ଗୁହଁ ପୁଣି ହସିଲେ
ଟିକିଏ । ଖାଲି ହସିଦେଲେ । ଉଠି ପଡ଼ିଲେ ଇଞ୍ଜି ଚେୟାରରୁ ।
ତଳେ ଗୋଡ଼ ଲଗେଇଛନ୍ତି, କ'ଣ ଗୋଟାଏ ପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କ
ଗୋଡ଼ ପାଖରୁ । ହାତରେ ଉଠାଇ ଆଣିଲେ । ଦେଉ ଫୁଟ ଲମ୍ବର
ଗ୍ରେଟ ସ୍ପେଲରଟିଏ । କଳା ରଙ୍ଗର । ସେମିତିକା ସ୍ପେଲରରେ

ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନେ ଖାତାରେ ରୁଲ ଟାଣନ୍ତି । ଯଦୁବାବୁ ପ୍ରବଧ୍ ରହିଲେ
ଦଣ୍ଡେ । ଏହା କାହିଁକି ଏଠାରେ ପଡ଼ିଛି ? କ'ଣ ଭାବ ପୁଣି
ହସିଦେଲେ ଟିକିଏ ।

— ଅଜ୍ଞା ମୁଁ ଯାଉଛି ମାଣକା । ଆସି ତୁମ ଶୋଇବାରେ
ବ୍ୟାଘାତ ଜନ୍ମେଇଲି । ପଛରେ ଗାଳି ଦେବ ନାହିଁ ।

— ଏତେ ଗୁଣରେ କୁଆଡ଼େ ଆସିଥିଲେ ଆପଣ ?

— ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କର ବିପଦ । ଏ ବେଳରେ ଆମର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ତାଙ୍କର ଭଲମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦାରଣ କରିବା । ଆମ ଆସିବାରେ
ଗୁଣ ଅସ୍ତତ କଣ ?

— ସତରେ ସେ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ ଅଜ୍ଞା । ବାବୁ ନ ଫେରିବା ଦିନରୁ
ଖାଇବା ଶେ ଇବା ନାହିଁ । ଆପଣ ଟିକିଏ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇସୁଝେଇ
ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଯିବେ । ବାବୁ ହୁଏତ ନ କହି କେଉଁ ଦୂର
ମୁଲକକୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ବଳେ ଫେରି ଆସିବେ ନାହିଁ କି ।

— ଏମିତି କ'ଣ ସେ ବେଳେ ବେଳେ ଚାଲିଯାନ୍ତି ବାହାରକୁ ?

— ଆଗେ ଯାଉଥିଲେ । ସରକାର ଘର କାମ ଛାଡ଼ିବା ଦିନରୁ
ଘର ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

— ହୁଁ... ତୁମେ ଶୁଣ ଯା, ମୁଁ ଯାଉଛି ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ହାତର କଳ! ଗେଲରଟାକୁ ଏକ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ଥିଲେ ।

ହେଲେ ଆମେ ଆଜି ଆସୁଛୁ ସୁନନ୍ଦା ଦେବ, ତୁମେ
ବେଳେ ନିଜ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ଅଛ, ସେତେବେଳେ
ଆମର ଆଉ ସେତେ ବେଶୀ ଉପ୍ କରବାର କିଛି ନାହିଁ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ତେଆରରୁ ଉଠିଥିଲେ ।

—ବସ୍ତ୍ର ପାହାଣୀ । ମୋର ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀଙ୍କୁ କେତେଟା କଥା ପଚାରିବାର ଅଛି ।

ମିତ୍ର ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ପୁଣି ବସି ପଡ଼ିଲେ ବେଆର ଉପରେ ।

—କ'ଣ ପଚାରିବୁ ?

—ହଁ, ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ, ଆପଣଙ୍କର ଯେଉଁ ମଞ୍ଚର ଶକ୍ତି କି ଅଛି, ତାର ଡ୍ରାମାରେ କେଉଁଠି ରୁଚେ ?

—ଡ୍ରାମାରେ ନାହିଁ । ମୋତେ ଡ୍ରାମାରେ ଆସେ ଓ ବାପା ମଧ୍ୟ ଜାଣନ୍ତି ଦରକାର ହେଲେ ଆମେ ନିଜେ ନିଜର କାମ ଲୋଭ ନେଉ ।

—ଅଜକାଲି ସମୟ ତ ସେଇଆ ଆସିଗଲାଣି ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ । ଅମୃତରାଗିଣୀ ହେବାକୁ ହେବ । ନିଜ କାମ ନିଜ ହାତରେ ତୁଲେଇବାକୁ ହେବ । ନୋହୁଲେ ହଟହଟା ହେବା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ବାଟ ନଥିବ । ବେଶ୍ । ହ, କଣ କହୁଥିଲିଟି ? ମନେ ପଡ଼ିଲ, ଆପଣ କ'ଣ ଆମ ପଛ ପଛେ ପ୍ରିନ୍ସେପ ହୋଟେଲକୁ ନାଚ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲେ ?

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ବିସ୍ମିତ ନୟନରେ ଅନେଇଲେ ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କ ଆଡ଼େ ।

—କ'ଣ ଆପଣ କହୁଛନ୍ତି ଅଜେ ବାଜେ କଥା ।

—ତା ହେଲେ କୌଣସି ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ଦରଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀଙ୍କ ଡ଼ାକି କଥା ବାହାରକୁ ନାହିଁ ।

—ତୋର ଏହି ବଦନୀଆଲ ଯିବନାହିଁ ଯଦୁ । ଉଦ୍‌ମହଲାକୁ ଜଳାନା ଆଉ । ଏକେତ ମନରେ ତାଙ୍କର ଅମାପ ଦୁଃଖ, ତା' ଉପରେ ତୋର ଅପଥା ପ୍ରଶ୍ନରେ ସେ ବିକ୍ରତ ।

ଯଦୁବାବୁ ଖାଲି ହସିଲେ ।

— ଆଜ୍ଞା ଚାଲେ, ସାହାଣୀ । ମୋର ଏହି ମନ୍ଦ ଅଭ୍ୟାସ ଯାଇଁ
ବେଶୀ ଭାଗରେ ଦାସୀ ହୁ ।

ଚିନିହେଁ ବାହାର ଆସିଲେ ବାହାରକୁ । ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା
ଦାସ କବାଟ ବନ୍ଦ କଲେ ଭିତରୁ ।

ସକାଳ ଛ'ଟା । ଯଦୁବାବୁ ବଛଣାରୁ ଉଠିବେ ଉଠିବେ
ହେଉଛନ୍ତି । ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କର ନିଦ ଭଙ୍ଗ ନାହିଁ ।

ଟେଲିଫୋନ୍‌ଟା ଚଳାଇ କରି ଉଠିଲା ।

ହଁ ଯେ... ..

.....ମିଃ ସାହାଣୀ ଅଛନ୍ତି ?

—ହଁ ମିଃ ସାହାଣୀ ସ୍ଥିକଂ । ଆପଣ ?

...ମୁଁ ମିଃ ଦାସଗୁପ୍ତ । ଗତକଲି ପ୍ରି ସେପ ହୋଟେଲର
ଅପ୍ରୀତିକର କାହାଣୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଥିବ । ମୋସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସେହି
ବହୁମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥାନକ ହାରଟି ଶୁଣିଗଲା ବେଳ ଠାରୁ କାହାର ମନରେ
ଶାନ୍ତି ନହିଁ । ଯୋଜ୍ୟ କୌଣସି କିନାସ କରି ପାରୁନାହିଁ । ଶୁଣିଲି
ଆପଣ କାଲି ପ୍ରିନ୍‌ସେପ ହୋଟେଲରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ମୁଁ ଚାହେଁ
ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଏହାର ଚଦନ୍ତ ଭାର ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ।

—ତା ପୁତ୍ରରୁ ମୁଁ କାମ ଆରମ୍ଭ କରି ସାରିଛି ମିଃ ଦାସଗୁପ୍ତ ।
ଆପଣ ଧ୍ୟେୟୀ ହସନ୍ତ ନାହିଁ ।

...ଅପଣଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରି ରହିଲି । କିନ୍ତୁ ମୋର ସେହି
ସ୍ଵାରକ ହାରଟି ମିଳିବା ଦରକାର । ଯେତେ ଟଂକା ବ୍ୟୟ ହେଉ
ପଛକେ, ଆପଣ ସେ ହାରଟି ଖୋଜି ଦିଅନ୍ତୁ ।

—ମୁଁ ତ ଆଉ ଚେଷ୍ଟାରେ ଭ୍ରୁଟି କରିବି ନାହିଁ ! ଫଳାଫଳ ମୋ
ଅକ୍ଷୟର ବାହାରେ ।

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵରାଜା ରାଜା ଦେଲେ ଯଦୁବାବୁ । ମିଃ ସାହାଣୀ ଉଠି
ନାହାନ୍ତି । ଭାରିଭାରି ଲାଗୁଛି ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ । ସେ ଏବେ କାହାକୁ
ବିଶ୍ଵାସ କରିବେ ? ନ କରାବେ ? ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଉତ୍ସୁକରା ବୁଝ
ସହଯୋଗ ଗୁଲୁଛି ଭିତରେ ଭିତରେ ।

ରାଜ ରାଜର ଘଟଣା ମନେ ପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କର । ପ୍ରିନ୍ସେସ
ହେ ଟେଲର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକୋପରେ ସେ ଯେମିତି ଅପରାଧୀକ ସାର-
ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଧରି ନ ଦେଇ ସେ ଖସିଲେ କେଉଁ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ
ସମ୍ପର୍କ । ତା ପରେ ମିଃ ଦାସଗୁପ୍ତାଙ୍କ କେକରୁ ଶ୍ରୀରାଜାର ରୋଗ ।
ମିଃ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରେ ଅଜବ ବ୍ୟାପାର । ମାଣିକାର ତାଙ୍କୁ
ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲେ । ବାରଣ୍ଡାରେ ନଳ ଆଲୋକ । ଇତି ଚେୟାର ତଳୁ
କିଲା ଦେଖିଲେ । ଚେୟାରରେ ଦାମୀ ଏସେନ୍ସର ଗଲ ! କଣ ?
କ'ଣ ଏ ସବୁ ? କିଏ ଏ ରହସ୍ୟର ଆଗରେ, ପଛରେ, ଚତୁଃ-
ପାଶ୍ଵରେ ? ହେଉଁ ପାଇବେ ସେ ଉତ୍ତର ? କିଏ ଦେଖାଇବ
ତାକୁ ସତ ?

ସେ ଭାରି ମୁଣ୍ଡାକୁ ଲଦି ଦେଲେ ସେଇ ଟେବଲଟା ଉପରେ ।
ମିଃ ସାହାଣୀ ପ୍ରିନ୍ସେସ ହୋଟେଲରୁ ଗୋଟେଇ ଆଣିଥିବା, ଦାକ

କାର୍ତ୍ତା ସେଇ ଟେକଲ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ସଦୁବାକୁ କାର୍ତ୍ତା ଦେଖିଲେ ଓଲଟପାଲଟ କରି । ଫାଙ୍କ, ଗୋଟାଏ ମସ୍ତ ଫାଙ୍କ ।

ମାଗ୍ନିଫାଇ ଗ୍ରାସଟାଏ ଥୁଆ ହୋଇଥିଲା ସେଇ ଟେକଲ ଉପରେ । ହଠାତ୍ କ'ଣ ଭାବ ସଦୁବାକୁ ସେଇ ଗ୍ରାସଟା ପକାଇ ଦେଖିଲେ କାର୍ତ୍ତା ଉପରେ । ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଫୁଟି ଉଠିଲା ଆମର ଏକ ଶୀତ ଆଲୋକ । ସେ ସଜାଡ଼ ହୋଇ ବସିଗଲା । ନିରାଶ କଲେ ଭଲ ଭାବରେ । କ'ଣ ଯେମିତି ହାସ୍ତ ହାସ୍ତା ଦିଗୁଛି କାର୍ତ୍ତାରେ । ଚେହ୍ନା କଲେ ପଡ଼ିବାକୁ । ପଡ଼ି ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ । 'ସଂଜ୍ଞେତ କୁକ' । ଧର୍ମତାଲ ଖୁଟି । ମନ ତାଙ୍କର ନାଚି ଉଠିଲା ଆନନ୍ଦରେ । ସେ ଧାଇଁ ଗଲେ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ ।

— ସାହାଣୀ ! ସାହାଣୀ ! !

ମିଃ ସାହାଣୀ ଅଳସ ଚାହାଣୀରେ ଅନାଇଲେ । ହାଇ ମାରୁ ମାରୁ ପଚାରିଲେ ।

— କ'ଣ କରେ ସଦୁ ?

— ଦୁଇହାର ଚୋରର ସଂଧାନ ପାଇଛି ।

ଉଠି ବସିଲେ ମିଃ ସାହାଣୀ । ଆଖିରେ ବିସ୍ମୟତା

— ସତେ ? ତା ହେଲେ ତ ଦିନକେ ସବୁ ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇଯିବ । କେମିତି ସଂଧାନ ପାଇଲା ? କିଏ ଚୋର ? କିଏ ସଇତାନ ?

— ତା ଅବଶ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଣି ନାହିଁ । ସେହି ସେହି ଗୁଳି କାର୍ତ୍ତା କାଲି ରାତିରେ ପ୍ରାୟେପ ହୋଟେଲରୁ ଗୋଟେଇ ଥଣ୍ଡି ନଥିଲା ? ସେଇ କାର୍ତ୍ତାରୁ ମୁଁ ସଂଧାନ ପାଇଛି ।

ସଦୁବାକୁ ଘେନି ଆସିଲେ କାର୍ତ୍ତା ଶ୍ରେକ ସ୍ତମ୍ଭ ମାଗ୍ନିଫାଇ ଗ୍ରାସ

ସାହାଯ୍ୟରେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ କାତ' ଭିତରେ ଥିବା ଲେଖା-
ଗୁଡ଼ିକ ।

ମିଃ ସହାଣୀ ଚିନ୍ତା କଲେ—

—‘ସଂକେତ ଲୁକ’ । ଧର୍ମତାଲ ଷ୍ଟାଟ୍ । ମନେ ସଢ଼ୁନ୍ତି ତ
କେଉଁଠି ସେଇଟା । ସାହା ଦେଉ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ
ହେବ । ଗୁର୍ଭିଲେ ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ । ସେ ଚିନ୍ତା ।

—କ’ଣ ଭାବୁଛୁ ଯଦୁ ?

—ଏଇ କାତ' ରହସ୍ୟ । କେମିତି ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ପାରିଲା ।
ଲେଖା ଗୁଡ଼ାକ ଖୋଜି ଆଣିକୁ ଦେଖା ନ ଯିବା ମୂଳରେ କି କାରଣ
ଥାଇପାରେ ?

—ତା' ତ ନିଶ୍ଚୟ । ତେବେ ମୁଁ କଣ ଭାବୁଛି ଜାଣୁ ଯଦୁ ?
ଏବେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର କାଳି ତିଆରି
ହୋଇଛି, ବୋଧହୁଏ ଜାଣିଥିବୁ । ସେଇ କାଳି ଯେ କୌଣସି କାଗଜ
ଉପରେ ରଖିଲେ ସେ ଲେଖା କାଗଜ ଉପରେ ୨୦ ଘଣ୍ଟା ମାତ୍ର
ରହିବ । ତାପରେ କାଗଜ ଉପରୁ ସବୁ ଦାଗ ଫାଗ ଉଠିଯିବ
କୁଆଡ଼େ । ବୋଧହୁଏ ଏ ଯେହୃତ ସେଇ କୌଣସି ଅବଲମ୍ବନ
କରାଯାଇଛି ।

—ହଁ, ଠିକ୍ କହିଛୁ ସାହାଣୀ । ସେହୁ କାଳିର ହାତ ସଫେଇ
ଏ । ନାଁଟା କଣ ସେ କାଳିର ? ମାଜିକ୍‌ଇଜ୍ ନା ? ଯଦୁବାବୁ ଉଠି
ଯାଉଥିଲେ ଧୂଣି ବସୁକସ୍ତ୍ର କହୁଲେ ।

—ମିଃ ଦାସରୂପ ପୋନ କରୁଥିଲେ । ଖୋଜୁଥିଲେ ତତେ ।
ମୁଁ ତୁ ନକାଲି କହି ତାଙ୍କ ଦୁରାହାର ଖୋଜି ଦେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଦେଇଛି । ଦେଖ ଯେମିତି ହତାଶ ନ ହୁଅନ୍ତି ।

—ସତଗୁଣି—

—ଧେର । ତୁ ପୁଣି କାହିଁକି ସେ ଦାୟିତ୍ଵ ଗ୍ରହଣ କଲୁ ? ଆମେ ଦୁଇଟିଯାକ କେସର ଅନୁସଂଧାନ କରୁଥିଲେ । ଘର ଦ୍ଵାରର ରହସ୍ୟ ଉଦ୍ଘାଟନ ହୋଇଥିଲେ ହୋଇ ଆଆତ୍ରା, ନ ହୋଇ-
ଥିଲେ ନାହିଁ । ତୁ ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ଜବାବ ଦେଲୁ କାହିଁକି ?

—ଦେଇତ ସାରଲଣି । ଏଇକ୍ଷଣ ଆଉ ଫେରେଇ ଆଣିବାର
ଉପାୟ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ଯାକ କାମ ପର ପର କରିବାକୁ ହେବ ।
ମୁଁ କଣ ଭବୁଛି ଜାଣୁ ସାହାଣୀ ? ଦୁଇଟି ଯାକ ଘଟଣାର ଭେଦ
ବୋଧ ହୁଏ ଗୋଟିଏ ଗଛରୁ ବାହାରିଛି ।

—ମୋର ମଧ୍ୟ ସେଇ ଧାରଣା ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ କବାଟ ଆଡ଼େଇ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ।

—ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ, କିଛି ନୂତନ ସମ୍ବାଦ ? ...

—ହଁ ପାଇଛି, ଲସ୍‌ର ପରିଚୟ ମିଳିଛି ।

ଶକ୍ତି କାଗଜ ପକେଟରୁ ବାହାର କରି ଟେବଲ ଉପରେ
ରଖିଲେ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ସଦୁବାବୁ ଝୁଙ୍କି ପଡ଼ିଲେ ସେଇ କାଗଜ
ଖଣ୍ଡିକ ଉପରେ ।

ପତା ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ଦୁହଁଙ୍କ ମୁହଁରେ ଫୁଟିଥିଲା
ଅଜବ ଧରଣର ବିସ୍ମୟତା ।

—ଏ ତ ଗୋଟାଏ ଅଭିନବ ସର୍ତ୍ତର ଉଇଲ୍, ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ !

—ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ଅଭିନବ ଧରଣର ।

—ଆପଣ ଏ ଖଣ୍ଡିକ ପାଇଲେ କେଉଁଠୁ ?

—ଲସ୍‌ର ମୋଜା ଭିତରୁ ।

ମାନେ ? ଆପଣ ତା' ହେଲେ କହୁ ବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା
ଦାସଙ୍କର ବାପା ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ହେବୁଟି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସୌରେନ୍ଦ୍ର
ବାବୁକୁ ଖୁଣ୍ କରାହୋଇଛି ?

—ମୂତ କହୁନାହୁଁ, କହୁଛି ଏହି ଉଇଲ୍ ।

—ଉଇଲ୍‌ଟା କେଉଁଠି ଥିଲା ?

—ସୌରେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଗୋଡ଼ରେ ଯେଉଁ ଯେ ତା ପିନ୍ଧିଥିଲେ
ତା' ଉପରେ ପିନ୍ଧିଥିଲେ ଗୋଟାଏ ମୋଟା ଧରଣର ମୋଜା ।
ସେହି ମୋଜା ଭିତରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଡାହାଣ ଟୋଡ଼ର ତଳିପା ତଳେ
ଢଳିଲ ଖଣ୍ଡିକ ଚୁର ଗୁଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରଖା ଯାଇଥିଲା । ଡାକ୍ରର
ପୋଷ୍ଟମଟମ୍ କଲବେଳେ ଏ ଖଣ୍ଡିକ ପାଇ ସାଇତି ରଖିଥିଲେ ।

—ତା' ହେଲେ ବଡ଼ ଦୁଃଖର କଥା ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ! ସୌରେନ୍ଦ୍ର
ବାବୁ ମୂତ । ପୁଣି ଢଳିଲ ଖଣ୍ଡିକ ଏକ ଅଜ୍ଞତୁ ଧରଣର । ଏହା
ଭିତରର ରହସ୍ୟ ତ କିଛି ବୁଝା ପଡୁନାହିଁ ।

—ରହସ୍ୟ ତ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ପାଇଁ ଦେଶର ଗୁରୁତ୍ୱ
କର୍ର ଖୋଲି ଯାଇଛି । ଆଗ୍ର ଦେଖିଲେ, ଉଇଲ୍‌ଟାରେ ସାକ୍ଷୀ
କେଉଁମାନେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

—ଦେବାର ଗପ—ଆଟ୍‌ଫି-ଡାଇକୋଟ୍,

—ଆଉ ?

—ନା ଏଇ ଜଣକ ।

—ତାଙ୍କର ପାଖକୁ ଗଲି, ହୁଏ ତ ସେ ଭଲଲର ଡକ୍ଟର
ରହସ୍ୟ କହି ପାରିବେ ।

—ଆଉ ଗୋଟାଏ ଭାବିବାର କଥା ଯଦୁ । ସୌରେନ୍ଦ୍ର, ବାବୁ
ଏ ଭଲଲଟାକୁ କାହିଁକି ସେ ଏତେ ଗୋପନରେ ପୁଣି ଏ-ତ
ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ନେଇ ଯାଉଥିଲେ, ସେ ଦିଗକୁ ଟିକିଏ
ମୁଣ୍ଡ ପୂରାଇଲ । ମନେ ହେଉଛି, ଏଇ ଭଲଲ ଶ୍ରେଣିକ ହସ୍ତଗତ
କରିବା ପାଇଁ ଯେମିତି କେହି ଶସ୍ତ୍ର ତାଙ୍କର ପିଛା ଧରିଥିଲା ।
ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଏପରି ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ
ହୋଇଥିଲେ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର କିଦ୍ ରହୁଲା ଏହି ଓ କଥାପି
ତାଙ୍କୁ ମୁଖକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଯଦୁବାବୁ ଭବୁଥିଲେ ।

—କ'ଣ ଭବୁକୁ ଯଦୁ ?

—ନା, କିଛି ନୁହେଁ ଯେ, ତେବେ ଏ ସମ୍ବାଦଟା ସୁନନ୍ଦା
ଦାସକୁ ଶୁଣାଇ ଦେବା ଉଚିତ । ସେ ହୁଏତ ଏଇ ଭଲଲ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଜାଣିଥିବେ ।

—ତା' ହେଲେ.....

—ଗୁଲୁକୁ, ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା । ଯଦି ତାଙ୍କ ଠାରୁ
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ପାରେ ! ।

—ମୁଁ କ'ଣ ଭବୁକୁ ଜାଣୁ ଯଦୁ ? ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କୁ
ସୌରେନ୍ଦ୍ର, ବାବୁଙ୍କ ମୁଖ ସଂବାଦ ଜଣାଇବା ନାହିଁ । ହୁଏତ
ସୁନନ୍ଦା ସେଥିରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବ ।

ସଦୁବାବୁ ହସିଲେ ।

—ତୁ ଗୋଟାଏ କଥା କର ସାହାଣୀ । ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କୁ
ଗଳି କରାଇ ନେଇ ଶୀଘ୍ର ବାହା ହୋଇପଡ଼ । ତା' ହେଲେ ଏକ
ବରଷ ସଂପତ୍ତିର ଅଧିକାର ହୋଇ ବସିବୁ । ଅନ୍ତତଃ ସୌରେନ୍ଦ
ବାବୁଙ୍କ ଉତ୍ତର ଅନୁଯାୟୀ ।

—ସେ ପାଳିଲମିର ବେଳ ଏ ନୁହେଁ ସଦୁ । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ
କେତୋଟି ଦାସିରୁ ବୁଝୁଛୁ ତ ?

—ବୁଝୁଛୁ ସାହାଣୀ, ସବୁ ବୁଝୁଛୁ । ଡୋପି ମନଟା କାହିଁକି
ମୋଟେ ବୁଝୁନାହିଁ । ଯେମିତି ମନେ ହେଉଛି, ଏ ଘଟଣାର ଅସଲ
ଖିଅ, ଆମେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବିଷ୍କାର କରି ପାରିନାହିଁ । ଖାଲି ଓଧ
ପଛରେ ରୁଆଁ ବସିବ ବାଇ ହେଲ ପରି, ଆମେ ଧନ ହେଉଛୁ ।

—ତା' ହେଲେ ତୁ କଣ କହୁଛୁ ?

—କିଛି କହୁନାହିଁ ସେ, ତେବେ ଓଡ଼ିଶା ମୂଲକକୁ ପେରିଯିବ,
ସେଇ କଥା ଭାବୁଛୁ ।

—ରଖ ତୋ ପାଗଳାମୀ । ଯିବୁଟି ଗ୍ୟାରେଜରୁ ଗାଡ଼ିଟା
ବାହାର କରିବୁ । ହାତରେ ଏଇନେ କେତେ କାମ ହିସାବ
କରତ । ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଘରକୁ ଯିବା, ଆଟକ୍ସି ଘରକୁ ଯିବା । ପୁଣି
ଫର୍ମିଡାଲ ପ୍ଲୀଟ୍‌ରୁ 'ସଂକେତ କବ' ଖୋଜି ବାହାର କରିବା । ଏତେ
ଦାସିରୁ ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍, ବସି ରହିବାଟା ଅଶୋଭନୀୟ ।

ସଦୁବାବୁ ଆନମନା ହୋଇ ଓହ୍ଲେଇ ଗଲେ ତଳକୁ,
ଖୋରେଜରୁ ଗାଡ଼ି ବାହାର କରିବା ପାଇଁ । ମିଃ ସାହାଣୀ ସପନରେ
ଉତ୍ତର ଖଣ୍ଡ ବ ରଖିଲେ କୋଟ୍ ପକେଟରେ । ଭାବୁଥିଲେ ସେଇ

ଉଇଲ କଥା । ଅଭୁତ ଉଇଲ । ପୁଣି ପକେଟରୁ କାଢ଼ି ପଢ଼ିଲେ
ଆଉ ଥରେ ।

“ମୋର ହିଅ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ବିବାହ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତା’ର
ମୋ ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ । ବିବାହ କରି
ରିଲ ଉତ୍ତରୁ ହିଅ ଓ ଜ୍ଞାଇଁ ଦୁହେଁ ସଂପର୍କର ସମାନ ଅଧିକାର
ହେବେ । ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ...

ମିଃ ସାହାଣୀ ମନେ ମନେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ବୋଧହୁଏ ବସ୍ତୁ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଂଗେ ମୁଣ୍ଡ ତାଙ୍କର
ବିଗଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ନତୁବା କାହାର ସତ୍ୟତାରେ ପଡ଼ି ସେ ଏପରି
ଉଇଲ କରିଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ମିଃ ମୁଖାଙ୍ଗି ପଚାରିଲେ,

— ଅପଣ ହସୁଛନ୍ତି ଯେ !

— ଏଇ ଉଇଲର ସର୍ତ୍ତ କଥା ଭାବ ।

ମଟର ହସ୍ତି ଶୁଭଲ ଭକ୍ତ । ଦୁହେଁ ଚିପ୍ର ଗତରେ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ
ସେ ପାନ ଶ୍ରେଣୀ ଅଭିସମ କରି ।

ହଦୁକାକୁ ମଟର ସ୍ତୁ ଅର୍ଥ ବଦଳାଇଲେ ।

ପୁଣି ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘର । ମାଣିକା କବାଟ ଫିଟେଇ ଦେଲା ।

—ସୁନନ୍ଦା ଦେବା ଘରେ ନାହାନ୍ତି ।

—କେଉଁ ଠାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ?

—ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଘରକୁ ।

—କେଉଁଠି ?

—ମୋତେ କହୁ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି ।

—ଫେରିବେ କେତେ ଦେଲକୁ ?

—ତା ମଧ୍ୟ ଜାଣେ ନା ।

ତା' ଘରେ ଆଟର୍ଣ୍ଣି କେଦାର ଗୁପ୍ତଙ୍କ ଘରକୁ । ଗୁକର
କବାଟ ଫିଟେଇ ଦେଲା ।

—ବାବୁ ନାହାନ୍ତି ।

—କେଉଁ ଠାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ?

—କହିପାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ପଦୁବାବୁ ମଟରରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ଗୁକରକୁ କହିଲେ
—ବାବୁଙ୍କ ବୈଠକ ଶାଳାକୁ ମୋତେ ନେଇ ଗୁଲଡ଼ । ଗୁକରଟି
ବୋକାକ ପରି ଅନାଇଲା । ଭୁଣ୍ଡରେ ଭ୍ରମା ନାହିଁ ।

—ଆରେ ଗୁହଁକୁ କଣ ? ବାବୁଙ୍କ ବୈଠକ ଶାଳାକୁ ନେଇ
ଗୁଲେ ।

—ବାବୁ ନାହାନ୍ତି ପରା ।

—ବାବୁ ନଥାନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶାଳ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖିଦେଇ ଆସିବି ।
ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ ଦରକାର ଥିଲା । ଆସିଥିଲା ।

ଗୁକର ଆଗେ ଆଗେ ଗୁଲିଲା ।

ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ବଖରା । ଦୁଇଟି ଆଲମିରା । କେତେ
ଖଣ୍ଡି ଶସ୍ତା ଦରର ଆଇନ ବହି । ଛୋଟ ଟେବୁଲ ଖଣ୍ଡେ । ଦ
ଖଣ୍ଡି ଚେୟାର । ଟେବୁଲ ଉପରେ ଧୂଳି ଜମି ଯାଇଛି । କେଜାଣି

ଆଦିନ ଦେବ ବଢ଼ା ହୋଇନି ବୋଧହୁଏ । ଟେବୁଲ ଦୁଇ ପାଖରେ ହାତ ଆଙ୍ଗୁଳିର ଛାପା ପଡ଼ିଛି । ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଛି । ଦୁଆର ପାଖକୁ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଗାର । ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ପଦାଥ ସେହି ମେଜ ଉପରୁ ସଦ୍ୟ ଉଠାଇ ନିଆଯାଇଛି । ଚାକରଟା ଆଉ ଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା । ଯଦୁବାରୁ ପକେଟରୁ ଫିତା ଖଣ୍ଡେକାଢ଼ି ଜାଗାଟାକୁ ମାପିଲେ । ଏକ ଫୁଟ ପାଞ୍ଚ ଇଞ୍ଚ । କାଳି ଦୁଆରଟା ଦେଖିଲେ । କାଳି ନାହିଁ । ଶୁଣି ଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଚାକରଟି ହାତର ସଦ୍ୟ ଦାଗ । ଟେବୁଲର ଦୁଇ ପାଖରେ ଦୁଇ ଦୁଇ ଚାକରଟି ହାତର କୋଡ଼ିଏଟି ଆଙ୍ଗୁଳିର ସ୍ପଷ୍ଟ ଦାଗ ଦିଶୁଛି । ଆଉ କେତୋଟି ଅନାଦନା ଦାଗ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଛି ଟେବୁଲ ଉପରେ ।

ଭାବିଲେ ମନେ ମନେ । ଏଠାରେ ବୋଧହୁଏ କେଦାରବାବୁ ସବୁ ସମୟରେ ବସା ଉଠା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । କିମ୍ବା ସେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ କାମ ଆରମ୍ଭ କଲବେଳେ ଏଇ ବୈଠକ ଖାନାଟି କରିଥିଲେ । ଏବେ ହୁଏତ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଭରଟାକୁ ବୈଠକଖାନା କରିଛନ୍ତି । ବୋଧହୁଏ ଚାକର ସେଠାକୁ ନେବାପାଇଁ ଉତ୍ସୁ କରୁଛି ।

ଚାଲି ଆସୁଥିଲେ । ପୁଣି ଲେଉଟିଲେ । ଚାକରଟି ହାତର କୋଡ଼ିଏଟି ଆଙ୍ଗୁଳିର ସ୍ପଷ୍ଟ ଦାଗ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଉ ଥରେ ଜଳି ଉଠିଲା । ମନ ଭିତରଟା ଯେମିତି ଖାଣ୍ଟି ଗୋଲେଇ ହେଲା । କାହାର ଏ ଆଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ? ଦଶଟା ନିଶ୍ଚୟ କେଦାର ବାବୁଙ୍କର । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଦଶଟା ହୁଏ ତ ତାଙ୍କର ହୋଇଥିବ । ଟେବୁଲର ଏପାଖରୁ ସେପାଖକୁ ଯିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆଉ ଥରେ ଆଗେଇ ଗଲେ ଟେବୁଲ ପାଖକୁ । ନା—ଏ ଜଣକର ହାତ

ଆଜ୍ଞାକୁଳର ଚିତ୍ତ ନୁହେଁ । ଏପାଖ ଆଜ୍ଞାକୁଳ ସାଙ୍ଗରେ ସେପାଖ
ଆଜ୍ଞାକୁଳର ଅମେଳତା ସଫା ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଶି ଆସୁଥିଲେ ଘର
ଭିତରକୁ ।

—କରେ, ଶୂନ୍ୟ ଘରଟାରେ କ'ଣ କରୁଛୁ ଏତେବେଳ
ଯାଏ ?

—ଆଜ୍ଞା ସହାଣୀ ! ମଠରରେ ଆମ କ୍ୟାମେରାଟା ଥିଲା,
ଅଛି ନା ?

—ଅଛି ।

—ଲେଡ଼େଡ଼୍ ଅବସ୍ଥାରେ ?

—ହଁ ।

—ଟିକିଏ ଅଣନ୍ତୁ ।

—ଯଦୁବାବୁ ଚାରେଟିଯାକ ହାତର ଫଟୋ ଉଠାଇଆଣିଲେ ।
ଏପରିକି ସେ ଲମ୍ବା ଗାରଟିର ମଧ୍ୟ ।

କେଦାର ବାବୁଙ୍କ ଚାକର ଆସିଲା ।

—କ'ଣ, କାମ ସରିଲା ଆଜ୍ଞା ?

ଯଦୁବାବୁ ପକେଟରୁ କାଗଜ ଖଣ୍ଡେ ବାହାର କରୁ କରୁ ପୁଣି
ରଖିଦେଲେ । ଅଜ୍ଞା ଆଉ । ଚିଠିଟା ଦେଇ ଲଭ ନାହିଁ କିଛି ।
ନିଜେ ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଆସିବି ।

—ଆସଣଙ୍କ ନା ?

—କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଆସିଲେ ଦେଖା-
ହେବ ତ ?

—ହଁ ।

ତା'ପରେ ଧର୍ମତାଲ ସ୍ତ୍ରୀକୁ 'ସକେତ କୁବ' କେଉଁଠି ?
ବେଣୀ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଅପରରେ ଲେଖା
ସାଇନବୋର୍ଡ଼ । ଆଦର୍ଶ ଧରଣର ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟ । ରହୁବା, ଖାଇବା
ଓ ଖେଳିବା ସବୁ ପ୍ରକାରର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଛି ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ବାଟରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଇଥିଲେ, ପଟଟା ବୁଡ଼ିକ
ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ପାଇଁ । 'ସକେତ କୁବ' ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ମିଃ
ସାହଣୀ ଓ ଯଦୁବାବୁ । ଲେଡ଼ ମାନେଜର ଅଭିବାଦନ
ଜଣାଇଲେ ।

—ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ କରିପାରେ ?

—ବିଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ । ଦିନେ ଦି' ଦିନ ରହିବା ପାଇଁ
ଗୋଟିଏ ରୁମ୍ । ସିଙ୍ଗଲ୍ ସିଟେଡ଼େ ହେଲେ ବି ଦି' ଜଣକର
ଚଳିବ ।

—ନା—ନା, ରୁମ୍ ଖାଲି ଅଛି, ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ଆପଣଙ୍କର ଜିନିଷ ପତ ?

—ଜଣେ ବନ୍ଦୁକ ଘରେ ରଖି ଆସିବୁ । ସଂଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଦେନ
ଆସିବୁ ।

ଯଦୁବାବୁ ବୁ ଜଳଖିଆ ମାଗିଲେ ବସୁକୁ । ମାନେଜର
ଗୁଲିଗଲେ ଆପଣା ସିଟ୍‌କୁ । ବସୁ ବୁ' ଆଣିଲା । ଜଳଖିଆ ଆଣିଲା ।
ବଲ୍ ହେଲା ଟ ୨୩ ।

ଯଦୁବାବୁ ଟ ୫୯ ର ନୋଟ୍ ଶ୍ରେଣୀ ଦେଲେ । ବସୁ ଅବଶିଷ୍ଟ
ପଇସା ଫେରାଇ ଆଣିଲା । ଯଦୁବାବୁ ଆଉ ନେଲେ ନାହିଁ ।
ବସୁରୁ ଦିଲ୍‌ଗ୍‌ସ୍ । ଟାଣୁଆ ସଲମ ଟାଏ ପକାଇଲା । ଯଦୁବାବୁ
ହସିଲେ । କହିଲେ ଟାକ୍‌ସିଟାଏ ଡାକ ଦେବା ପାଇଁ ।

ବସୁ ଅଗେଇ ଗଲା । ଯଦୁବାବୁ ଉଠିଲେ ତା ପଛେ ପଛେ ।
ମିଃ ସାହାଣୀ ମଧ୍ୟ ଚୋପୋର ଗୁଡ଼ି ଉଠିଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।
ସପ୍ତାରେ ଯଦୁବାବୁ ଡାକିଲେ ବସୁକୁ ପାଖକୁ ।

—ତୁମେ କହୁ ପାରିବ, ଏହି ସଂକେତ କୁହର ମାଲିକ କିଏ ?

—ତନୁଜଣ ଅଜ୍ଞା ।

—ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଜାଣ ?

—ଖାଲି ଜଣକର ଜାଣେ ।

—କାହାର ?

—ସଂଧ୍ୟା ସୁଖୀଙ୍କର ।

—କେବେ ସେମାନେ ଏଠାକୁ ଆସନ୍ତି ?

—ମୁଁ ଦି' ବରଷ ହେଲା ରହୁଲଣି । କେବେ ଆସିବାର
ଦେଖି ନାହିଁ ।

—କୁବ ହେଲଣି କେଇ ବରଷ ହେଲା ?

—ତନି ବରଷ ଚାଲିଛି ଅଜ୍ଞା ।

—ଏ ଯେଉଁ ଲେଖି ମାନେଜର, ସୁ'ଙ୍କ ନାଁ କଣ ?

—ମିସ୍ ପି: ଜେକର ।

—ସୁ'ଲେ ଇଣ୍ଡିଆନ ବୋଧହୁଏ ?

—ନା, ଇହୁଦୀ ।

—ଅଜ୍ଞା ତୁମେ ଯାଅ । ଅମେ ଟାକ୍ସିରେ ଚାଲିଯିବୁ । ଟାକ୍ସି
ଦିଡ଼ିନ ଅସି ପୁଟୁପାଅ ପାରେ ।

ପୁଣି ପ୍ରୀନସେସ ହୋଟେଲ ।

—ବସୁ, ରୁ' ଲେଆଡ଼ ।

—ଢ଼ଟଣାଟା ବେଳୁବେଳ ବନେଇ ଆସୁଛି, ନାଁରେ ଯଦୁ ?

—ତୁ କଣ ଭବୁଛୁ କେଜାଣି ସାହାଣୀ ! ମୁଁ ଭଲ ସ୍ତ୍ରୀର
ଥଳ କୁଳ କିଛି ପାଉ ନାହିଁ । ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଉଦ୍ଦେଶନାରେ
କାମ କରି ଯାଉଛି ସିନା ।

—ମୁଁ ତ ଏ କେସରେ ପାଦେ ବତୁ ନାହିଁ ଆଗକୁ, କେବଳ
ତେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି, ଆଉ ତୋର କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପକୁ ।

—ମାନେ ?

—ତୁ ଠିକ୍ ବାଟରେ ଆଗଉଛୁ କି ନାହିଁ ।
ଯଦୁବାରୁ ହସିଲେ । ବସୁ ଗୁ ଦେଇଗଲା ।

—ଶୁଣୁ ତ ।

—ଆଜ୍ଞା ।

—ଏ ହୋଟେଲର ମାଲିକ କିଏ ?

—ଜାଣି ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା । ଶୁଣିବି କେଇଜଣ ଭାଗ ହୋଇ
ହୋଟେଲ କରିଛନ୍ତି ।

—କେଇ ଜଣ ?

—ତା' ବି ଜାଣେନା ।

—ଜଣେ ନାହାରି ନାମ ଜାଣି ନାହିଁ ?

—ତପନ ଦାସଗୁପ୍ତ ବୋଲି ଜଣକୁ ଜାଣେ ।

—ସେ କେଉଁଠି ଥାଆନ୍ତି ?

—ଜାଣେ ନାହିଁ ।

—କେବେ ଆସନ୍ତି ଏଠାକୁ ?

ବେଳେ ବେଳେ । ଖୁବ୍ ଦରକାର ନ ପଡ଼ିଲେ ଆସନ୍ତି
ନାହିଁ ।

—ତୁ କେବେ ଦେଖିଛୁ ତାଙ୍କୁ ?

—ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା ।

—ଏଇତ କହିଲ । ଖୁବ୍ ଦରକାର ନ ପଡ଼ିଲେ ଆସନ୍ତି ନା ।

—ଅସନ୍ତି ସେ ଆମେ କେହି ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଉ ନା ।

ମିଶ୍ର ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଚଫର ଆସୁ ଥିଲେ । ସବୁବାବୁ ମଠର
ନିକର ଭିତରରେ ବସା ଦୁଆରେ ।

—ଏଇ ସେ ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ । ଆପଣ କେତେବେଳେ
ଆସିଥିଲେ ?

—ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ହେବ । ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି ଆପଣଙ୍କ
ଓଢ଼ିଆ ରୁମରେ । ଶୁଣିଲି ଆପଣ କୁଆଡ଼େ ଆମ ଘରକୁ ଯାଇ
ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି । ଭାବିଲି ହୁଏତ ବିଶେଷ କିଛି ଦରକାରରେ
ସାଜୁଥିଲେ । ସେଇଥି ପାଇଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଛୁଟି ଆସିଲି ଆପଣଙ୍କ
ବସାକୁ । ମଃ ସାହାଣୀ କାହାନ୍ତି କି ?

—ସେ ବାଟରେ ରହିଲେ । କେତେକ ନିନିଷ ପସ କ'ଣ
ଖିଦ କରକାର ଥିଲା । ସେ ଅଧଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଆସି ଯିବେ
ସେ । ଉଠିବୁ ଆସନ୍ତୁ ।

—ଆଉ କାପାଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ'ଣ ଖବର ପାଇଲେ ?

—ସେପରି କିଛି ଆମ ନୁହେଁ ।

—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପାଇଛି ।

— ଅଶଷ୍ଟି —

- ଅଧିକ ପାଇଛନ୍ତି ?

ଯଦୁବ କୁ ବିସ୍ତାପ୍ତ ବିସ୍ତାପ୍ତ ନୟନରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

- ପାଇଛି ।

- କ'ଣ ?

- ଚିଠି ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନୟା ଦାସ ଚିଠି ଶ୍ରେକ ବଦାଇ ଦେଲେ ଯେ
ବାବୁଙ୍କ ହାତକୁ । ଯଦୁବାବୁ ଧରିଲେ ।

ପାଠଣୀ

କଲ୍ୟାଣୀୟା ମା ମୋର !

ତୁ ଶୁଭ୍ ଶୁଭ୍ ଥିବୁ ବୋଧହୁଏ । ତତେ ନ କହି ନ ବୋଧ
ମୁଁ ଶୁଭ୍ ଅଧିକ ପାଠଣୀ । ଗୋଟାଏ ଜୁରୁସ ଦରକାର ପଡ଼ିଲା । ସେ
ଫେରି ଯାଇ ତୋତେ କହି ଆସିବାକୁ ବେଳ ନଥିଲା ହାତରେ
କିଛି ଭାବୁ ନାହିଁ । ବୁଢ଼ା ବାପା ତୋର ଭଲରେ ଅଛି । କାମ ସ
ସବୁ ଅଧିକ ପମର ଦିନ ଲାଗି ଯାଇପାରେ । ତୁ ବ
ଦେବୁ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି ପରେ ଚିଠି ଦେବ ।

ତୋର ଶୁଭକାଠ

ବାପା ।

ଯଦୁବାବୁ ଧରେ ଦି ଥର ତନିଥର ପଢ଼ିଲ ଚିଠି ଶୁଭ୍
ସବୁ ତାଙ୍କର ମନେ ହେଲା ଶ୍ରେକବାଳି ପରି । ମୁଲ ବେଳ
ଏ ରହନ୍ତୀ ! କେଉଁ ଦଣ୍ଡା ଅଗରୁ ସେଠାରେ ଯଦୁବାବୁ ମୁଲ ସମ
ମିଳିଛି ମିଃ ମୁଖ ଜୀକୁ ଠାରୁ । ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି ପୁଣି ଭଲକରି । ଅ
କେଉଁ ଦଣ୍ଡା ପରେ ସବୁ ଅଦଳ ବଦଳ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଯଦୁ ବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ରା ଭାବରେ ନଇଁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ମିଷ୍ଟ
ନଦୀ ଦାସଙ୍କ ମୁହଁରେ ବିପାତର ବଦଳରେ ପୁଟି ଉଠୁଥିଲା
ରସତା ।

—ଅଛା ସୁନନ୍ଦା ଦେଖ । ଆପଣ ପ୍ରତାରଣା ହୋଇ
ମାନ୍ତି ତ ?

—ମାନେ ?

—ଆପଣ ଠିକ୍ ଜାଣନ୍ତି ଏଭଳି ଆପଣଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ହାତଲେଖ
କି ?

—ବାଃ । ଆପଣତ ବେଶ୍ ଲୋକ ଦେଖୁଛି । ମୋ ବାପାଙ୍କ
ପ୍ରାଣର ମୁଁ ଛେଳି ନାହିଁ ନା ।

—ଯା ହେଉ ଈଶ୍ଵର ଯାହା କରନ୍ତି ମନ୍ଦଳ ପାଇଁ ।

ଯଦୁ ବାବୁଙ୍କ ନାକରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଏକ ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସ ।
ସ୍ଠେଚୁଲ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି କେବଳ ଚନ୍ଦ୍ରା କରୁ ଚାଲିଥିଲେ ।
ଶ ଏ ସବୁର ଅର୍ଥ ହୋଇପାରେ ?

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ସଜ ହେଲେ ଯିବା ପାଇଁ । ଯଦୁ ବାବୁ
ପରି କଳାଶେଳରଟା କାଲି ଦେଖି ଆସିଥିଲେ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ
ରୁ ସେଇ ଶେଲରଟା ଥିଆ ହୋଇଥିଲା ଆଗରେ, ଷ୍ଠେଚୁଲ
ଠାରେ । ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଆନମନା ହୋଇ ଧରିଲେ ସେଇଟିକୁ ।

—ମୁଁ ଯାଉଛି ଯଦୁବବୁ । ମିଃ ସାହାଣୀ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ
ଠାରେ ଧରି ଚାଲିବା ବେଳକୁ ଆମ ଘରକୁ ଯିବେ । କି ପାଟିର
ମନାଏ ବଢ଼ିଲା ।

ମିଷ୍ଟ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠିଲେ ଚେଅରରୁ ।
କି ଶେଷଟା ଯେମିତି କାହିଁକି ଅନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଥିଲା ।

ଯଦୁବାବୁ ସ୍ୱପ୍ନରୁ ଉଠିଲେ ସତେ କ !

—ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ! ଦୟାକରି ସେ ରୋଲରଟା ରଖି ବେଲ
ଯାଆନ୍ତୁ ତ ! କେତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାତାରେ ରୁଲ ପକାଇବାର ଅଛି ।
ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ଲଜରେ ସଜି ଗଲେ ।

—ଓଃ ! ହଁ, ଆପଣଙ୍କ ରୋଲରଟା ଭୁଲରେ ହାତରେ ଧରି
ନେଇ ଯାଉଥିଲି କ୍ଷମା କରିବେ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ରଖି ଦେଲେ ରୋଲରଟା ପୁଣି ସମା
ସ୍ଥାନରେ ।

—କିନ୍ତୁ ହଁ, ଯେମିତି ଟିପାଟିକୁ ଯିବାପାଇଁ ନ ଭୁଲନ୍ତି ।

—ଖାଇବା ପିଇବା କଥାରେ ଆଜିକାଲି ଆଉ ଭୁଲିବାର
ଅଛି ନା, ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ! ମନେ ରହିଲ, ଠିକ୍ ଗୁଡ଼ାଟା ବେଲକୁ
ଯାଇ ଆପଣଙ୍କ ଦୁଆରେ ମଟର ଭିତରୁ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ହସି ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଯଦୁବାବୁ ହସି
ଆସୁଥିଲେ ଟିକିଏ, ପୁଣି କାହିଁକି ଆପଣା ଛୁଏଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା
ସେ ହସ ତାଙ୍କର ।

କରେ ଯଦୁ ! ଭଲ ଚିନ୍ତିତ ଯେ, କାରଣ କ'ଣ ?

ଟିପି ଯୋଡ଼ାଏ ଫୋପାଡ଼ ଦେଇ ଯଦୁ ବାବୁଙ୍କ ଉପରକୁ ମିଃ
ସାହାଣୀ ହସିଲେ ।

—ତୁ କିଛି ଶୁଣିଛୁ ସାହାଣୀ ?

—କୋଉ କଥା ?

—ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ସମ୍ବରରେ ।

—ନାହିଁ ତ ! ସେ କ'ଣ ହରଣଗୁଳ ହେଲେଣି ତରେ ।

—ନା ରେ ନା ! ତା ବାପା ଜାଣିବ ଏବଂ ଅକ୍ଷତ ଅବସ୍ଥାରେ
ପାଟଣାର ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି ।

—ତୁ କିମିତି ଖବର ପାଇଲୁ ?

ଯଦୁ ବାବୁ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ବଢାଇ ଦେଲେ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ
ହାତକୁ ।

ଚିଠିଟା ଯେ ଜାଲ ନୁହେଁ ତାର ପ୍ରମାଣ କ'ଣ ?

—ତା'ର ପ୍ରମାଣ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସ । ସେ କୁହେ ଯେ ଏ
ତାରି ବାପାଙ୍କ ହସ୍ତାକ୍ଷର । ସେ ବେଶ୍ ଚଢ଼ି ପାରିଛି ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଚିନ୍ତୁତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ତେବେ ଏଇ
ଭଲଭଟା କାହାର ? ଲକ୍ଷଣ କାହାର ? ପୁଣି ଯେ ଅନ୍ଧାର ଘୋଟି
ଆସିଲା ଚାରି ଦଗରୁ ।

ମିଃ ମୁଖାର୍ଜୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ନେଗେଟିଭ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପିଣ୍ଡ
କରି ଆଣିଛି । ଯଦୁବାବୁ ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଟାଣିନେଲେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ।
ଗୁଣ୍ଡେଟି ହାତର କୋଉଏଟି ଆଙ୍ଗୁଳି ରହିଛି ଏଇ ଦୁଇଖଣ୍ଡି
ପଟୋରେ । ଆଉ ଖଣ୍ଡିକ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଗାର । କ'ଣ
ହୋଇପାରେ ସେ ଗାରଟା ? କି ପଦାର୍ଥ ଥିଲା ସେଠାରେ ?

ହଠାତ୍ ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ନଜର ପଡ଼ିଲା ସାମନା ସେଲରଟା
ଭିତରେ । ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ । ଠିକ୍ ଠିକ୍, ଏଇ ଭଳି
ସେଲରଟାଏ ହୁଏ ତ ଥିଲା ସେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ । ସେଇଥିପାଇଁ
ଲମ୍ବା ଗାରଟାଏ ହିଶୁଛି ।

ଯଦୁବାବୁ ଫିତାଟାଏ ବାହାର କରି ସେଲରଟାକୁ ମାପିଲେ ।
ଫୁଟେ ପାଞ୍ଚ ଇଞ୍ଚ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଟିକିଏ ଖଟକା ଲାଗିଲା । ସେ
ଆଖଣ୍ଡିକ ଘରେ ମାପିଥିଲେ ଲମ୍ବା ଗାରଟିକୁ । ସେଟା ମଧ୍ୟ

ହୋଇଥିଲା ପୁଅଟି ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ । ତେବେ କ'ଣ ସେଇ ବେଳରଟା
 ୧୧୦ ରୁ ଏଠାକୁ ଆସିଛି ? ଆଟ୍ଟର୍ଣ୍ଣିଙ୍କର କଣ ମିସ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ
 ଦରୁକୁ ଅବାଧ ଗଢ଼ି ଅଛି ? ହୁଏ ତ ସେ ସେଦିନ ରାତିରେ ମିସ୍
 ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ହାତରେ ଧରା ଆସିଥିଲେ
 ବେଲରଟକୁ । ଗଲା ବେଳକୁ ଭଲରେ ଛୁଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି । ତା
 ଛଡ଼ା ସୁନନ୍ଦା ଆଜି ସେହି ବେଲରଟକୁ ହାତରେ ଧରି ନେଇ
 ପାଉଥିଲା କାହିଁକି ? ଭଲର ବାହାବା କରି ପୁଣି

—ଜାଣିଲୁ ଯଦୁ ?

ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଭାବନାରେ ବାଧା ପଡ଼ିଲା ।

—ସ୍ତ୍ରୀ ପଛଆଡ଼େ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଗୁପ୍ତ ରହସ୍ୟ ଲୁଚି ରହିଛି ।
 ମିଃ ମୁଖର୍ଜୀ କିଛି ବାସ୍ତବ ପାରୁ ନ ଥିଲେ ।

—ତୁ କ'ଣ ଭାବ କୁ ଯଦୁ ? ସୁନନ୍ଦାର ବାଧା ବାଧା କିଛି ବେଳ
 ତୋର ଚିନ୍ତାସ ?

—ତା ହେଲେ ଉତ୍ତରୀ କ'ଣ ଜାଲ, ଆଉ ପ୍ରତାରଣା ?

—ମୁଁ ବି ଦୋ ଘରର ସହ ପାଇଛି ଯଦୁ: କିଛି ଗୋଟାଏ
 ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚୟ କରି ପାରୁନାହିଁ । ଏତେ ଦୂର ଅଗୋଳ ଆସିବା
 ପରେ ଆଜି ଦେଖୁଛି ଯେମିତି ଆମେ ଏତେଦିନ ମଗାଚିଲା ପଛରେ
 ଧାର୍ମିକ ବୁଲୁଛେ । ସବୁ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛି ।

ଯଦୁବାବୁ ଚିହ୍ନିକି ପଡ଼ିଲେ ।

—ନା ସହାଣୀ । କିଛି ନା କିଛି ଦେଖ୍ୟ ଅଛି ଏଇ ଦିନିଆ
 ପଛରେ । କାହାର ଅଦୃଶ୍ୟ ହାତ କାମ କରୁଛି ଅଦୃଶ୍ୟ । ତା ନ
 ହୋଇଥିଲେ ଯୋଗେସ୍ତ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଚୈତ୍ତେଶ୍ଵରୀ ଲୁଟ୍, ତାଙ୍କ ହାତ
 ତିଆରି ଉତ୍ତର, ତାଙ୍କ ଘରେ ମଳ ଅଲୋକ, ତାଙ୍କ ବଗିଚାରେ
 ଗୁମ୍ଫା ମୁଣ୍ଡିର ଅନୁଦାନ, ତାଙ୍କ ଘରେ ଆଟ୍ଟର୍ଣ୍ଣି କେଦାର ରାୟ,

ଏ ସବୁ କ'ଣ ? ଏ ସବୁ କାହିଁକି ? ସ୍ୱାର ଉତ୍ତର ମତେ ଦେଖ
ପାରିବୁ ସାହାଣୀ ?

—ବରୁଣ ସୁନନ୍ଦା ପରୁରତ ହୋଇଛି ।

ଯଦୁବାବୁ ସେଇ ହାତ ଚାରିଟାର ପଟୋଗ୍ରାଫ ଦେଖୁଥିଲେ
ଏଥିରୁ ଦୁଇଟି ହାତ ନିଶ୍ଚୟ ଅଟଣ୍ଟିଙ୍କର, ଆଉ ଯୋଡ଼କ କାହାର
ଲୋଟ ଲୋଟ ଅଙ୍ଗୁଳ ଦଶଟି । ପୁଣି ବାଁ ହାତର କୁଣ ଅଙ୍ଗୁଳର
ଗୋଟିଏ ମୁଦ ଅଳ ପରି ମନେ ହେଉଛି । ହାହାଣ ହାତର କା
ଅଙ୍ଗୁଳିଟି ଅପେକାକୃତ ଲୋଟ । କାହାର ଏଇ ସୁନ୍ଦର ଆଙ୍ଗୁ
ଗୁଡ଼କ ? ସ୍ତ୍ରୀ ହାତର, ନା ପୁରୁଷ ହାତର ? ଚିନ୍ତା ସବୁ ଗୋଲ
ମାଲିଆ ହୋଇଗଲା ।

ଘଡ଼ରେ ଚାରିଟା ବାଜୁଛି । ଠନ୍—ଠନ୍—ଠନ୍—ଠନ୍—
ଯଦୁବାବୁ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସୁନନ୍ଦା ଯେ ନିମନ୍ତ
କରୁ ଯାଇଛି ଚାରିଟା ବେଳକୁ ।

—ସାହାଣୀ ! ସୁନନ୍ଦା ଘରକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।

—କାରଣ ?

—ସେ ନିମନ୍ତଣ କରିଯାଇଛି ଟିପାଟିକୁ ।

—ଆସିଥିଲ ?

—ହଁ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ସଦୁବାବୁ ମିଶ୍ ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ବେଳକୁ ସାଢ଼େ ଚାରିଟା ବାଜି ଯାଇଥିଲା । ସୁନନ୍ଦା ବସିଥିଲା ତାଙ୍କର ଅପେକ୍ଷାରେ । ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଳି ଉଠିଲା ସତେକ ।

—ଆସନ୍ତୁ ସଦୁବାବୁ ! ଆସନ୍ତୁ ମିଃ ସାହାଣୀ ! ଭାବିଥିଲି ଆପଣମାନେ ଆଉ ଆସିବେ ନାହିଁ ବୋଧହୁଏ । ମନଟା ବେଳକୁ ବେଳ ମରି ଯାଇଥିଲା ।

—ଏ ଖାଦ୍ୟ ଅନାଟନ ଯୁଗରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣକୁ ଏଡ଼ି ଦେବାର ଅଛି ନା ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ? ଭେବେ ଆସୁ ଆସୁ ଅବଶ୍ୟ ଟିକିଏ ଡେଇଁ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ମାଗକା ନାନା ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ସରଞ୍ଜାମ ପହଞ୍ଚାଇଲା ଆଣି । ଖାଇଲେ ଭଜିଜଣା, ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ, ସଦୁବାବୁ ଓ ମିଃ ସାହାଣୀ ।

ସଦୁବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

—ଏ ଟି ପାଟିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?

ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ଆଡ଼େ କଣେଇ ଚାହିଁ ମୁରୁକ ହସି କହିଲେ—

—ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଉ କ'ଣ ଥାଇ ପାରେ ମିଃ ସାହାଣୀ ? ଆପଣମାନେ ମୋର ବନ୍ଧୁ । ଅସମୟରେ ମୋତେ ପ୍ରାଣପାତ କରୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ମୋର କି'ଣ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ

—ଓଃ ବୁଝିଲି । ଆଜ୍ଞା ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ, ଆପଣ କେଦାର ରାୟଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଛନ୍ତି ?

ସୁନନ୍ଦାର ହସରା ମୁହଁ ମଉଳି ପଡ଼ିଲା ।

—କେଦାର ରାୟ ? କିଏ ସେ ?

—ଆଟିଣ୍ଟି କେଦାର ରାୟ । ଆପଣଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ଦାନସ୍ତ୍ର ସ୍ୱପଣୀୟ ।

ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ । ମନେ ପକାଉ
ଥିଲେ ଯେମିତି କାହା କଥା ।

— ନା, ଚିହ୍ନି ନାହିଁ ।

— ବେଶ୍ ଭଲ କରିଛନ୍ତି । ଭାରି ଅମାୟିକ ଲୋକ କିନ୍ତୁ ଏହି
କେଦାର ସ୍ୱପ୍ନ । ଉଦ୍‌ଲୋକ ଜଣକ ହୁଏତ ସୁବାନ୍ ଓ ମହତ୍ ।

— ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ସଦୁବାକୁ ? ପର ଚର୍ଚ୍ଚା ଏଠାରେ
କାହିଁକି ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ଆପଣ ଦୁହେଁ ମିଶି ଘର ଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତୁ, ମୁଁ
ଟିକିଏ ଉପରୁ ବୁଲି ଆସେ ।

ସଦୁବାକୁ ଉଠିଗଲେ । ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଅନେଇ ରହିଲେ
ତାଙ୍କର ଆଡେ । ଆଖି ଆଗରୁ ଲୁଚିଗଲେ ସଦୁବାକୁ । ସୌରେନ୍ଦ୍ର
ବାବୁଙ୍କ ଶୟନ କକ୍ଷରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପଛେ ପଛେ ମାଣକା ।

— ତୋର କ'ଣ ଦରକାର ମାଣକା ?

— କିଛି ନାହିଁ — ଏମିତି ଆସିଛି, ଆପଣଙ୍କର ବାଲେ କିଛି
ଦରକାର ପଡ଼ିପାରେ, ସେଇଥିପାଇଁ ।

— ମୋର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ, ତୁ ଯାଇପାରୁ ।

ସଦୁବାକୁ ପଲଙ୍କ ଉପରେ ବସିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ।
ତାପରେ ତକିଆଟି ଉଠାଇଲେ ପଲଙ୍କ ଉପରୁ । ଖଣ୍ଡେ ବହୁ ।
ଓଲଟାଇଲେ । ଗୀତା । ଖେଳେଇ ପକେଇଲେ । କିଛି ନାହିଁ ।
ଆଉ କୌଣସି କାଗଜ ପତ୍ରର ଚିହ୍ନ ନାହିଁ । ଆଲମିଗ ଟାଏ —
ଗୁରୁ ପଡ଼ିଛି, କାଚ ପ୍ରାଚୀର ଭେଦ ଦେଖାଯାଉଛି ସୁନେଲି
ରଙ୍ଗର ଅକ୍ଷର ଚୁଡ଼କ । ପକେଟରୁ ଗୁରୁ ଲେନ୍ଦ୍ରାଏ ବାହାର କରି
ଆଲମିଗଟାକୁ ଫିଟାଇଲେ । ଖାଲି ବହି ପଦ । ସୌରେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ
ହାତ ଲେଖା ସେଠାରେ କିଛି ନାହିଁ ।

ତେବେ ? ତେବେ ଆଉ କ'ଣ ? ହାତ ଲେଖା ତ ନ ମିଳି-
ବାର କଥା । ଆଲମିଗ ପୁଅ ପରି ବନ୍ଦ କଲେ । କାନ୍ଥକୁ ଲାଗି
ଆଲମିଗଟି ଥିଲା । ଗୁଣ୍ଠିଲେ କରକୁ ? କାଳେ ଯଦି କିଛି କାଗଜ-
ପତ୍ର ପଡ଼ି ଯାଇଥାଏ କରପାଖରେ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଏ ବଜାଟା କାହିଁକି ଏଠାରେ ? ରେଲଭିଏ ଗାଡ଼ି-
ମାନେ ଗାଡ଼ି ଗୁଡ଼ିକା ପୁଅରୁ ଯେଉଁ ବଜା ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଲ
ଆଲୋକର ସଂକେତ ଦିଅନ୍ତୁ ତାକୁ ସେହିପରି ବଜାଟାଏ ଆଲମିଗ
କରରେ କାହିଁକି ? ତେବେ କ'ଣ ସେ ଦିନ ରାତରେ ସେ ଏଇ
ବଜାର ମାଲ ଆଲୋକ ଦେଖିଥିଲେ । କିଏ କାହାକୁ ଏହା ସାହା-
ଯ୍ୟରେ କି ସଂକେତ ପଠାଏ ?

ଯଦୁବାବୁ ଏ ଘର ସେ ଘର ବୁଲିଲେ ଅନେକ । ସୌରେନ୍ଦ୍ର
ବାବୁଙ୍କ ହାତଲେଖା କେଉଁଠି ନାହିଁ । ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଲେ ତଳକୁ !
ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଓ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର ଜମି ଉଠିଛି ।

ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ହସିଲେ ।

—ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ଶରପ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଯଦୁବାବୁ ! କି ଲଭ ?
ବାପା ତ ମୋର ନିରାଶ୍ରୟରେ ଅଛନ୍ତି ପାଟଣାରେ । ଆଉ ଗୋଟାଏ
ଚିତ୍ରା ଦକ କ'ଣ ମୋର ? ଅସୁବିଧା ହେଲେ ବୁଲିଯିବ ପାଟଣାକୁ ।
ଯଦୁବାବୁ ଚିହ୍ନିକି ପଢ଼ିଲେ ।

—ସତେ ? ତେବେ ଆୟୋଜନ ବୁଲିଲାଣି ନିଶ୍ଚୟ ।

—ହଁ, ଆପଣଙ୍କ ପାଖରୁ ଫେରିଆସିବା ପରେ ଟେଲିଗ୍ରାମ
ପାଇଲି । ବାପାଙ୍କର ଆଦୁର ମାସେ ଡେରି ହେବ । ଲେଖିଛନ୍ତି,
ଇଚ୍ଛାଥିଲେ ବୁଲି ଆସିବାରୁ ।

ଯଦୁବାବୁ ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ଡାହାଣ ହାତ ଟାଣି ନେଇ ରେଖା
ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ଥିଲେ ।

—ବୁଝିଲୁ ସାହାଣୀ । ତୁ ଗୋଟାଏ କପାଳଅ । ତୁ
ସତେଇଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଗୁଡ଼ାଏ ସଂପତ୍ତି ପାଇବୁ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ମୁରୁକ ହସିଲେ ।

—ଏ ବିଦ୍ୟାର ବେଢ଼ସା କେବେଠୁ ଆରମ୍ଭ କଲୁଣି କରେ ?
ତା ହେଲେ ଦେଖୁଛି ଭବିଷ୍ୟତରେ ତୋତେ ବି ହସାଇବାକୁ
ହେବ ।

—ବିଦ୍ୟାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ମାତ୍ର । ତୁ ବୁଝି ପାରିବୁନି
ସାହାଣୀ । ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଦ୍ୟାରେ ଏକ ମାଦକତା ଅଛି । ଯେତକ
ଯେତକ ଭିତରକୁ ପଶିବୁ, ତୋ ମନ ସେତକ ସେତକ ସେ ଆଡ଼େ
ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।

—ସେ ସବୁର ବିଶ୍ଳେଷଣର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ତା' ପରେ
କ'ଣ କ'ଣ ହେବ କହିଲୁ ?

—ତୋର ପରମାୟୁ ୭୪ ବର୍ଷ । ତୁ ଗୁରୁତ୍ୱା ବିଭାଗରେ ସୁନାମ
ଅର୍ଜନ କରି ପାରିବୁ ନାହିଁ । ବ୍ୟବସାୟ କଲେ ବେଶ୍ ଖ୍ୟାତି
ଅର୍ଜି ପାରିବୁ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ମନ ଦେଇ ଶୁଣୁଥିଲେ । ହସି ହସି ହାତଟି
କଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ହାତକୁ ।

—ମୋ ହାତ ଟିକେ ଦେଖନ୍ତୁ ତ ! ଯଦୁବାବୁ ସାହାଣୀଙ୍କ ହାତ
ଛଡ଼ି ଦେଲେ । ସୁନନ୍ଦା ଦାସର ହାତ ଦେଖିଲେ ଏ ପାଖ ସେପାଖ
କରି । ଅଙ୍ଗୁଳି ରୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚୟଣ କଲେ ଭଲ ଭାବରେ । ସେ
ରେଣା ଗୁଡ଼ିକରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଚଳାଇ ଚଳାଇ କପାଳ ଉପରେ
ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇ ହସିଲେ ମୁରୁକ ମୁରୁକ ।

—ଆପଣଙ୍କ ହାତଟି ତ ବେଶ୍ ।

ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ସଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସିଲେ ।

—ମାନେ ?

—ଆପଣ ଅସାଧ ରଣ ।

—ଅର୍ଥାତ୍ ?

—ଆପଣ ସାହା ନୁହନ୍ତି ତାହା, ହେବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ।

—କି ହେ ପାରୁନାହିଁ—ଖୋଲି କରି କହନ୍ତୁ ଟିକିଏ ।

ସଦୁବାବୁ ହସି ଉଠିଲେ ଟିକିଏ ଜୋରରେ । ଆପଣ
ଠକନ୍ତି ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ, ଠକନ୍ତି ।

ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ମୁହଁ ଶେଢା ପଡ଼ିଗଲା ।

—ଠକନ୍ତୁ, ମାନେ ?

—ଏଇ ମୋତେ ହାତ ଦେଖାଇ । ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ମୁଁ
ଗୁରୁଜୀଟିଏ । ମୋତେ ହାତ ଦେଖାଇବା ଅର୍ଥ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?
ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ମିଃ ସାହାଣୀ ଓ ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ହସି ଉଠିଲେ ।

—ତା' ହେଲେ ଆପଣ ଜଣେ ରସିକ ଲୋକ ଦେଖନ୍ତୁ ।
ଆମର ଏହି ଚା' ଭୋଜିଟିକୁ ମଧୁମୟ କଲେ ।

—ମୋଟେ ନୁହେଁ । ଯେଉଁଠି ଗରମ ପାଣି, ଚନ୍ଦର ବ୍ୟବସ୍ଥା
ସେଠି ମଧୁର ଗନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ । ମୁଁ ମଧୁମୟ କରିବି କାହାକୁ !!

—ଆପଣଙ୍କୁ ପାରି ହେବନି ଦେଖନ୍ତୁ ।

—ଗୁରୁଜୀ ଲୋକ କିନା, ସେଥିପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଅବୋଧଗମ୍ୟ ।

—ସେ ସବୁ ବାଜେ କଥା ଶୁଣେ ପଦୁ । ହୁଁ ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ !
ଆପଣ ତା' ହେଲେ ଏ ଭିତରେ ପାଟଣା ଯାଉଛନ୍ତି

—ମନ ମନ କରୁଛି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠକ୍ କରିନାହିଁ ।

—ହେଉ ଯିବା ସୁବନ୍ଧୁ ବେରଟାଏ ଦେବେ । ଗୁଲେ ସାହାଣୀ,
ଛ'ଟା ବାଜି ଗଲାଣି ।

—ସତୁର—

—ତା ହେଲେ ଆସୁଛି ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ
ଫୋନ୍ କରବେ ।

—ହଉ ଆପଣଙ୍କ ଉପକାର ଜୀବନରେ ଭୁଲି ପାରବି ନାହିଁ ।
ନମସ୍କାର ।

—ନମସ୍କାର ।

ଯଦୁବାବୁ ହସିଲେ ।

କାନ୍ଥ ଘଡ଼ରେ ବାଜିଲା ଦୁଇ ।

ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଖିକୁ ନିଦ ଅସିନାହିଁ । ସାହାଣୀ ସେ ଘରେ
ଶୋଇ ଘୁଙ୍ଗୁଳି ମାରୁଛନ୍ତି । ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ବୁଢ଼ୀଆଣୀ ଜାଲ-
ପରି ଘଟଣାଗୁଡ଼ାକ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇଯାଇଛି ।

କ'ଣ ଅଉ ହୋଇପାରେ ! ସତରେ କଣ ଏ ରହସ୍ୟାଟା
ଉଠିବନ ? ସେଠାରେଦୁ ବାବୁ ବସିଛନ୍ତି, ପୁଣି ସାଟଣାରେ । ଅଥଚ...

ଯଦୁବାବୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ସେଇ ଦାମୀ ଏସେନ୍ସର ଗନ୍ଧ
ବାଜିଲା ତାଙ୍କ ନାକରେ । ତା ପରେ ଘରେ କାହାର ଯେମିତି ପଦ
ଶବ୍ଦ । କିଏ ?

ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ଶୋଇ ରହିଲେ ପଲଙ୍କ ଉପରେ । ସେଇ
ଭାଷଣ ଅନୁକାର ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷୀଣ ଅଲୋକ ଶିଖାଟିଏ ଦେଖିବାକୁ

—ଏକପ୍ରକାର—

ମିଳିଲା । ମଳିନ ଆଉ ନିଶ୍ଚୟ । ବୋଧହୁଏ ଗ୍ରେଟିଆ ଟର୍ଭ ଲଭିବ
 ଆଲୋକ । ଘରର ପ୍ରତି ବେଆର ଟେବୁଲ ଉପରେ ବୁଲି ବୁଲି
 ଅଟକି ଗଲା ଆସି ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ମୁହଁରେ । ସେ ଆଖିକୁ ଦେଇ
 ଥିଲେ ଆଗରୁ । ତା ପରେ ଆଲୋକ ଶିଖାଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଟକି
 ଗଲା ଯାଇ ଟେବୁଲ ଉପରେ ।

ସୁନନ୍ଦାଙ୍କ ଘରୁ ଆଣିଆବା ସେଇ କଳା ସେଲରଟି ଉପରେ ।
 ଯଦୁବାବୁ ତଳ ଅଳ ଅଣ୍ଟାଲିଲେ, ପିପୁଲଟି-ନାହିଁ । ବାହାରୁ
 ଫେରିଆସି ଆଲମିରରେ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ମସ୍ତକ ଉଲ-
 ଟାଏ ହୋଇଛି ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କେ । ସେହି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ଶୋଇ
 ରହିଲେ ।

ଗୋଟାଏ ଗୁଣ୍ଠାମୁଣ୍ଡି ଅଗେଇ ଅସିଲା ଟେବୁଲ ପାଖକୁ ।
 ଯଦୁବାବୁ ମୁଣ୍ଡି ସଜ୍ଜିଲେ ତା' ଉପରେକୁ । ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡିଟା ଠିକ ଗଲ
 କାନ୍ତ ଦିହରେ । ସେ ଆଦାତ ପାଇଲେ ଜୋରରେ । ଗୁଣ୍ଠାମୁଣ୍ଡିଟା
 ତାଙ୍କ କବଳରୁ ଖସି ପଳାଇଲା ଆଖି ପିଛୁଡ଼ାକେ ।

ସେ ଘରୁ ମିଃ ସାହାଣୀ ଧାଇଁ ଆସିଲେ ଆ ବାଜୁ ଶୁଣି । ସୁଇଚ
 ବୋତରେ ହାତମାରି ଦେଖିଲେ ଯଦୁବାବୁ କଳା ବୁର୍ଗାଟାଏ ଧରି
 ବସନ୍ତ । କଳା ସେଲରଟା ଗଢ଼ ଗଢ଼ ଯାଉଛି ପଲକ ତଳକୁ ।

—ବ୍ୟାସାର କ'ଣ ଯଦ ?

—ସେ ଗଲ ଘର, ଶସ ଗଲା । ସରତାନ ହାତ ମୁଠାରୁ
 ବାହାର ଗଲା ।

ତଳେ ଶୁଭିଲ ମଟର ଷ୍ଟାର୍ଟ ହେବାର ଶବ୍ଦ । ସାହାଣୀ ବାବୁ
 ଝରକା ପାଖକୁ ଧାଇଁ ଯାଇ ଟର୍ଭ ଆଲୋକରେ ଦେଖିଲେ ଖଣ୍ଡିଏ
 ମଟର ସାଇକେଲ କୁଟି ଚାଲି ଯାଉଛି । ଅଗ୍ରେସ୍ତକୁ ଚଢ଼ି ବା ପୁବରୁ
 ସେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଫେରି ଚାହିଁଲେ ସଜ୍ଜକୁ । ଯଦୁବାବୁ

ପଲଙ୍କ ତଳୁ ଚୋଲରଟି ଗୋଟାଇ ଆଣି ପଞ୍ଚଣା କରୁଛନ୍ତି ।

—ବ୍ୟାପାର କ'ଣ ଯଦୁ ? କିଛି ତ ବୁଝି ପାରୁନି ମୁଁ । ଏ କଳା ବୁଝାଣା କାହାର ?

—ସେଇ ସଇତାନର, ଯାହାଣୀ । ସେ ଆସିଥିଲା ଏଇ ଚୋଲ-
ରଟି ଚୋରାଇ ନେବା ପାଇଁ । କ'ଣ ଯେ ଅଛି ଏଇ ଚୋଲରଟାରେ
ମୁଁ ଭାଇ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି । ଏଇଟା ପାଇଁ ଏତେ ଜିଦ୍ କାହିଁକି ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ହାତକୁ ଚୋଲରଟା ନେଇ ଦେଖିଲେ । ଏ ପାଖ
ସେ ପାଖ, ବୁଲେଇ ତଲେଇ । ଖାଲି କଳା ଚୋଲରଟାଏ ।
ହାତରେ ଓଜନ କଲ ପରି କଲେ ।

—ବୁଝିଲୁ ଯଦୁ ! ଏଇ ଚୋଲରଟାରେ କିଛି ରହସ୍ୟ ଅଛି ।

—ମାନେ ?

—ମୋର ମନେ ହେଉଛି ଏ ଚୋଲର ଭିତରଟା ପୋଲା ।
ନୋଇଲେ ଏତେ ଅଳ୍ପ ଓଜନ ହୁଅନ୍ତା କାହିଁକି ? ଯଦୁବାବୁଙ୍କ
ମୁହଁରେ ହସ ପୁଟି ଉଠିଲା ।

—ଠିକ୍ ଠିକ୍ ସାହାଣୀ ! ଠିକ୍ ଧରି ପାରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ଵାର
ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡ ତ ଠିକ୍ ଅଛି । ଭିତରଟା ପୋଲା ହେଲ କିପରି ?

—ସେଇ ତ ଭାବିବାର କଥା । ଆଗ୍ନି କୁଣ୍ଡଳା ଆଣେ ତ ସେ
ଦହୁ । ଚିରି ଦେବା ଏତାକୁ । ଦେଖାଯିବ ଯାହା ଅଛି ।

ଯଦୁବାବୁ ଆଗେଇ ଗଲେ ଆର ଘରକୁ । ଘରେ ବଡ଼ା ଜାଳି
ର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

—ସାହାଣୀ, ସାହାଣୀ । ସବନାଣ ହୋଇଛି !

—ଏ ଲୁହା ସେମ୍ କିଏ ଖୋଲିଛି ?

—ମୁଁ ତ ଖୋଲି ନାହିଁ ।

—ତେବେ ?

—ଆରେ ଦେଖତ ସେ ଉଇଲଟା ଅଛି କି ନାହିଁ ।

ଯଦୁବାବୁ ବ୍ୟର୍ଥ ଗୁହାଣୀରେ ଅନାଇ ରହିଲେ ସାହାଣୀକ
ଅଡେ ।

—ହରଣଗୁଳ ସାହାଣୀ । ଉଇଲ ହରଣ ଗୁଳ । ସେ
ବୋଧହୁଏ ପ୍ରଥମେ ତୋର ଘରେ ପଶି କାମସାର ତାପରେ ମୋ
ଘରକୁ ଆସିଛି ।

—ତା'ହେଲେ ତ ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେଲା ଯଦୁ ! କ'ଣ କରିବା ?

—ଅନୁସଂଧାନ ।

—କାହାର ?

—ସରତାନର ।

—ତା ହେଲେ ଦେଖୁଛି ଶୁଭମତ ଲଢ଼ିବାକୁ ହେବ ସରତାନ
ସଙ୍ଗରେ ।

—ତୁ କ'ଣ ଏତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପର ଠାଉରିଆ ଭାବରେ
ଲଢ଼ୁଥିଲ ?

—ଥାଉ ସେ ବାଜେ କଥା, କୁରୁ ଆଣେ ତ ।

ସତରେ ଘୋଲା ଶେଲରଟାଏ । ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କଳମର
ସାହାଯ୍ୟରେ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ତା ଉପରେ ଶ୍ରେଣୀ ୬
ଯଦୁରେ ରଖା ଯାଇଛି । ଯଦୁବାବୁ କ୍ଷିପ୍ର ହସ୍ତରେ ସ୍ତ୍ରୀ
ପକାଇଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ ୬ ଉଇଲ । ଯଦୁବାବୁ ପଢ଼ିଲେ ।

ମୁଁ କେତାର ଗପୁ । ଅଦ୍ୟ ତା ୨୮...ରୂପରେ ପ୍ର
କରି କହୁଅଛି ଯେ ସୁନୟା ଦେଖାଇ ସହୁତ ମୋର ଶୁଭ ପରି,
ସୁସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ସାରିବା ପରେ, ସୌରେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ
ସଂପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ମୁଁ ନିଜେ ହେବି । କିନ୍ତୁ ମୋର ବଧୂ ତା
କାସଗୁପ୍ତ ଓ ସଂଧ୍ୟାଗୁଣୀ ଦେଖା ମୋତେ ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନା

ପଣ କରି ସାହାଯ୍ୟ କରି ଆସିଥିବା ହେତୁ, ଏହି ସଂପତ୍ତି ମୋର ହୋଇ ସାରିଲା ପରେ ଏହାର ଅଂଶଦାର ରହିବେ ତପନ ଦାସ ଗୁପ୍ତ ଓ ସଂଧ୍ୟାସୁଖୀ ଦେବୀ । ଆମ ତନୁ ଜଣଙ୍କର ସଂପତ୍ତି ଉପରେ ସମାନ ଅଧିକାର ରହିବ । କେବେ ଯଦି ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ସଂପତ୍ତି ଭାଗ ଭାଗ କରିବାକୁ ଚାହୁଁବୁ, ତେବେ ତନୁହେଁ ସମାନ ଅଂଶରେ ଭାଗ ପାଇବୁ ।

ପୁ: ଶ୍ରୀ କେଦାର ସ୍ଵପ୍ନ ।

ଯଦୁବାବୁ ଉଲ୍ଲଟି ପଢ଼ି ସାର ସାହାଣୀ ମୁହଁକୁ ଅନାଇଲେ । ମିଃ ପାହାଣୀଙ୍କ ଅଖିରେ ବସୁସୁର ପାହାଡ଼ । ସଦୁବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଚନ୍ଦ୍ରାର ରେଖା ।

ଫମସ୍ୟା ବଡ଼ ଜଟୀଳ । ଗୋଟାଏ କାଗଜ ଉପରେ ତଳକୁ ତଳ ଲେଖିଲେ:—

ସଂଧ୍ୟା ଦେବୀ,

କେଦାର ସ୍ଵପ୍ନ ।

ସେ ଅପନ ଦାସଗୁପ୍ତ ।

ଉଠିଲୁ କୃତ୍ରିକ ପରେ ।

ବାର୍ତ୍ତା—କୁଣ୍ଡିଲ ସାହାଣୀ । ଗୋଟାଏ ମଜ ଦାଉ ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । କରନ୍ତୁ ମୁଁ ।

—କ ରହସ୍ୟ ?

ନାହିଁ —ସଂକଳ୍ପ କ୍ରମ କେଉଁମାନଙ୍କର ବୁଝି ପାରିବୁ ।

ଭଲ —କପରି ?

ତାର —ଏଇ ଧର ସଂଧ୍ୟାସୁଖୀ, ମୂଳ ଅକ୍ଷରଟା ହେଲା “ସଂ”

ଉପରେ କେଦାର ସ୍ଵପ୍ନ-ମୂଳ ଅକ୍ଷରଟା ହେଲା “କେ” ତାପରେ

ବିକ୍ରମ ଦାସଗୁପ୍ତ-ମୂଳ ଅକ୍ଷରଟା ହେଲା “ତ” । ଏ ତନୋଟି ।

ନ'ଆଁର ମୂଳ ଅକ୍ଷର ତିନୋଟି ଯାକ ମିଶି ହୋଇଛି 'ସଂକେତ' ।
ଏଇ ସଂକେତରୁ "ସଂକେତ" କୁ ବ ଜନ୍ମ ବୋଧହୁଏ ।

ମିଃ ସାହାଣୀ ବିପ୍ଳବ ବିପ୍ଳାବିତ ନେତ୍ରରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ
ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

—ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବଡ଼ କାଇଦାରେ ନାମଟି ଦେଇଛନ୍ତି । ତେବେ
ଏଥିରୁ ମନେ ଦେଉଛୁ ଏଇ ସଂକେତ କୁ ବ ସମସ୍ତ ଘଟଣାର ମୂଳ ।
କିନ୍ତୁ ଏ ସୁନୟା ଦେବାଙ୍କ କଥା ମୋତେ ରହସ୍ୟ ସାଗରରେ
ଡୁବିବଇ ରହିଛି । ଏଣେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶତମତ ସତପନ ।
ଅଥଚ ସେ ବେଶ୍ ଖୁସିରେ ବସିଛନ୍ତି । ପୁଣି ପାଟଣା ଯିବାକୁ
ତଥାର ଦେଲେଣି ।

—ସେ ସବୁ ପରେ ସ ହାଣୀ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପୁଜି ଥିବା
ସମସ୍ୟାର କ'ଣ ସମାଧାନ କରିବ ? ଭାବେତ । ଆମ ଘରୁ
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଛି ଉଇଲ ଚୋରି, ତା' ପରେ ସୁନୟା ଦେବାଙ୍କୁ
କେତାର ସଦଙ୍କର ବିବାହ ସଫଳ ହୁଏ ଚାଲୁଛି । ହୁଏ ତ ସେତକ
ହୋଇପାରି ନଥାନ୍ତୁ । ଉଇଲ ଚାହାରି ଗଲଣି ଯେତେବେଳେ
ଏଣିକି ଅତି ବିବାହ ଅଟକିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପ୍ରକଳ ଆମର
କାର୍ଯ୍ୟ ତପ୍ତରତା ପ୍ରଥମେ ଆବଶ୍ୟକ ।

—ବର୍ତ୍ତମାନ ସଂକେତ କୁ ବକୁ ଛଦୁବେଶରେ ଯିବା ଚାଲେ ।
ଯଦି ଆମର ଅନୁମାନ ସତ ହେଇଥାଏ ତେବେ ସେଠାରେ
ଅନେକ କିଛି ତଥ୍ୟ ଆମେ ଅବିଷ୍କାର କରି ପାରିବା ।

—ତୁ ସଂକେତ କୁ ବକୁ ଯା ସାହାଣୀ । ମୁଁ ଯାଉଛି ସୁନୟା
ଦେବାଙ୍କ ଘରକୁ ।

ଦୁହେଁ ବାହାରି ଗଲେ ଦୁଇ ଆଡକୁ ।

ଯଦୁବାବୁ ଧୀରେ ସୁନନ୍ଦା ଦେବଙ୍କର ହତା ଭିତରକୁ
ସଞ୍ଚିଲେ । ଦେହ ଗୋଟାକ କଳା ପୋଷାକରେ ଅଦୃଷ୍ଟ ଥିଲା ।
କାହାରି ସୋର ଶବ୍ଦ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଗଛ ଫୁଲରେ ସେ
ଦଣ୍ଡ ଠିଆ ହେଲେ । ଅନେଇଲେ ନିର୍ଜୀବ କୋଠାଟା ଅଡ଼େ ।
ସତେ ଯେମିତି ଜୀବନ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛି ।

ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ମଳ ଆଲୋକ ଦିଶିଲା । ଯଦୁବାବୁ ବ୍ୟସ୍ତ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କ'ଣ ଏଇ ଆଲୋକର ଅର୍ଥ ? ସେଦିନ ସେମିତି
ସେ ଅସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଳ ଉଠିଥିଲା । ଆଜି ପୁଣି ଜଳ
ଉଠିଲାଣି । ଆଲୋକଟା ଧୀରେ ନାଚି ନାଚି ଯାଇ ଯେପାଖ
ବାରଣ୍ଡାରେ ଥିବ ହୋଇ ରହିଗଲା । କିଛି ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ
ଯଦୁବାବୁ ।

ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ୍ତ ମଣିଲେ
ନାହିଁ । କୋଠା ଭିତରକୁ ଯିବାର ମଧ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ
ଭଲ ବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲା । ବର ଗଛଟାର ମୋଟା ଡାଳଟାଏ ଦୋ'-
ତାଲର ଗୋଟାଏ ଖିଡ଼କକୁ ଚୁଲିଛି । ଯଦୁବାବୁ ସେଇ ବାଟେ
ଭିତରକୁ ଯିବେ ବୋଲି ଭାବିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଠିଲେ
ବରଗଛ ଉପରକୁ ।

ତାଳେ ତାଳେ ଆଗେଇଲେ । କଳା ଗୁଡ଼ିଏ ଅନ୍ଧାର ପରଦା
ଭିତରେ ପଦେ ଅଦେ ଆଶଙ୍କା । ହୁଏ ତ ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବ,
ନୋଇଲେ ଡାଳ ଗୁଡ଼ିଏ । ତଥପି ଆଗେଇଲେ ।

ଦି' ତାଲର ସେଇ ଶିଖକିଆ ସେଲିଦେଲେ । ଖୋଲିଲେ ।
ଗ୍ରେଟ ଟକଟିଏ ପତକଟରୁ କାଢ଼ି ଜାଳିଲେ । ଅନ୍ଧାରୁଆ କୋଠରୀ-
ଟାଏ । ଅଦରକାରୀ ବୋଧହୁଏ । ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର କରେ ନା
କେବେ ଏଟାକୁ । ସେମିତି ପଞ୍ଚ ରହିଛି, ହୁଏ ତ କେତେ ଦିନରୁ ।
କିନ୍ତୁ ଆହୁର୍ଯ୍ୟ ! ଏଠି ମଧ୍ୟ ସେଇ “ଇଉନିଂ ଇନ୍ ସ୍ୟାରିସ୍”
ଏସେନ୍ସର ହେ ।

ଗୁରୁଅଡ଼କୁ ଅନେଇଲେ । ଗ୍ରେଟ ଦୁଆରଟିଏ । ବୋଧହୁଏ
ଆଉ କୋଉ ଚେରକୁ ଯିବା ପାଇଁ । କାଠ ଢରକାଟିଏ । କିନ୍ତୁ ଭାରି
କ୍ଳେ । ଠେକିଲେ, ଢେକିଲେ । ଖୋଲିଲା ନାହିଁ । ତେବେ ?

ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସେ ପାଟରୁ କଢ଼ା ହଲିବାର ଘେ ହେଲା ।
କିଏ ଖୋଲିଛି ବୋଧହୁଏ । ଯଦୁବାବୁ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲେ ଗୋଟାଏ
ଅନ୍ଧାରୁଆ କଣକୁ । କବାଟଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ମୁକୁଳ ଗଲା । ସ୍ତ୍ରୀ
ଲୋକଟିଏ ପଶି ଅସିଲା ଘେଇ ଘର ଭିତକୁ । ହାତରେ କ'ଣ
ଗୋଟାଏ ଧରିଛି । ଯଦୁବାବୁ ବାରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସେ ଆଗେଇ ଲେ ସେଇ ସରକା ପାଖକୁ । ଧୀରେ ଧୀରେ
ସରକାରୁ ପାଦ ବଜାଇଲା ବାହାରେକୁ । ତା' ପରେ ଗୋଡ଼
ଥୋଇଲା ବରଫାଳ ଉପରେ । ଯଦୁବାବୁ ସେମିତି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ
ଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ବରଫେ ଉପରେ ଯାଇ କଣ କଲ
କେଜଣି, ଗୋଟାଏ ହାବେଲୀ ଉଠିଗଲା ଆଜାଣି ପାର୍ଶ୍ଵକୁ ।
ସେ ସର ହୋଇ ସେ ପଢ଼ିଲା ତନେଟି ନିଆଁ ପାଖୁଡ଼ା । ପୁଣି
ଲୋକଟି ଅସିଲା ସେ । ଯଦୁବାବୁ ଆଡ଼େଇ ହୋଇ ସଞ୍ଚିଲେ

ଅନ୍ଧାରୁଆ କଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରିକାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିକୁ ।
ମାଣକା ହେବ ବୋଧେ !

ସେ ଚାଲିଲେ କବାଟଟାକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ । ଯଦୁବାରୁ
ପୁଣି କବାଟରେ ହାତ ମାରିଲେ । ଏ ର ଖୋଲ ଅଛି ।
କାହିଁକି ? ମାଣକା କାଣ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ? ତା’
ଛଡ଼ା ଏ ହାବେଲୀର ଅର୍ଥ କ’ଣ ? ଆଉ ଦିନେ ଏମିତି ହାବେଲୀ
ଛୁଟିଥିଲା ଆକାଶକୁ । ଇଡେନ୍ ଗାଁନରୁ । ସେଦିନ ଲୁଚି
ହୋଇଥିଲା ରଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଯୋଗେଇ ବାବୁଙ୍କ ଡ୍ରେଜେସ୍ ।
ଆଜି ପୁଣି ଏ ହାବେଲୀର ବଶେଷ କିଛି ଅର୍ଥ ଅଛି ହୁଏତ ।

ଯଦୁବାରୁ ସେଇ ଶ୍ଳେଷ ଦରଜାଟି ମୁକୁଳା କରି ଭିତରକୁ
ପଶିଲେ । ଆସ୍ତ୍ର, ମୁକ୍ତ ସନ୍ତର୍ପଣରେ । ସେ ପାଠକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ
ଶ୍ଳେଷ ଦର । ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ଆଲୋଚନା ଜଳୁଥିଲା ଯେଥିରେ । କାହାର
ଫ୍ରେଡ୍ କଥା ଶୁଣିବକୁ ପାଇଲେ ଯଦୁବାରୁ । କାନ ଡେଇଲେ ।

—ସେମାନଙ୍କର ଆସିବା ସମୟ ହୋଇଲେଣି । ତୁମେ
ତୁମର ଶେଷ କଥା ପଢ଼କ କୁହ ।

—ମୁଁ ମୋଟେ ଏ ପ୍ରସାବରେ ରାଜି ନୁହେଁ । ମଝିପିବ ବରଂ,
ତମ ପ୍ରସାବରେ ରାଜି ହେବି ନାହିଁ ।

—ଆଉ ଥରେ ଭାବ ଦେଖ୍ ସୁନନ୍ଦା, ଏ ତମ ଜୀବନରେ
ଗୋଟାଏ ପରସ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ହରେଇଲେ ଆଉ ମିଳିବ ନାହିଁ ।
ତେଜିକେ ଯୋର ଯୁଲମର ମାମଲ ଚଳିବ ।

—ସେ ଅଲଗା କଥା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ହୋଇଲେ ଥିବାଯାଏ,
କଦାପି ତୁମର ଏହି ବଚରତାକୁ ଫୁଲିବୁ ଦେବି ନାହିଁ ।

—ସୁନନ୍ଦା ଆଉଥରେ ଭାବ ଦେଖ ।

—ଅଶାଅଶି—

—ଏ କେତେଦିନ ହେବ, ଏଇ ଗୋଠଗାଟିରେ ବସି ବସି
ଡେଇ ଭାବିବୁ ।

ଯଦୁବୀରୁ ବାରିଲେ, ଦୁଇଟି ନାସ୍ତ କଣ୍ଠର ଦାଣ୍ଡିଲାପ ।
ପିସ୍ତୁଲ ଘୋଡ଼ିଆରେ ହାତ ଆଗୁଠି ରଖି, ଗୋଡ଼ ଟିପି ଟିପି
ଆଗକୁ ବଢ଼ୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ତଳେ ଖଣ୍ଡି ମଟର ଅଟକି ଯିବାର
ଶବ୍ଦ ବାଜିଲା ତାଙ୍କ କାନରେ ।

ପରେ ପରେ କେତେ ଚୁଡ଼ିଆ ଲୋକ ଶିଠି ତେ ଉପରକୁ
ଅସ୍ପଷ୍ଟବାର ସଙ୍କେତ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା ତାଙ୍କୁ । ସେ ସଙ୍ଗେଇ ଅସିଲେ
ପୁଣି ।

ପାଞ୍ଚ ସାତ ଜଣ ଲୋକ ଆସି ରୁଣ୍ଡ ହେଲେ ବାରଣ୍ଡାରେ ।
କିଏ ଏମାନେ ? ଯଦୁବୀରୁ ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ
ଉଡ଼ାଡ଼ିଆ ଜାଗାରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ସେମାନଙ୍କର
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ବେଘା ବନ୍ଧା ହୋଇପାରିବୁ । ବିବାହର ସରଞ୍ଜାମ ସବୁ
ସଜଡ଼ା ହୋଇ ରହିବୁ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ । ବର ଆସି ବସିଲ
ବେଘାରେ । ଅନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିବୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ।

ଯଦୁବୀରୁ ପିସ୍ତୁଲଟା ବାଗେଇ ଧରି ଆଗେଇ ଗଲେ ବେଘା
ନିକଟକୁ ।

—ଏ ବିବାହ ହୋଇ ପାରେ ନା ।

ସମସ୍ତେ ବୁଲି ଚାଲିଲେ । ଉଦ୍ୟତ ଉତ୍ତରର ହାତରେ
ଯଦୁବୀରୁ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ।

—ମିଶ୍ର ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ଚଳେ ପଛରେ ପ୍ରଥମେ । ତା' ପରେ
କାନ୍ଦି ପକେଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ତାଙ୍କର ।

—ଅପଣ ଭଲ ବେଳରେ ଆସିଲୁ ଯଦୁବାରୁ ! ମୁଁ ବଡ଼
ଅନଳରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୋତେ ଆପଣ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।
ନୋଇଲେ ଏମାନେ …… ଯଦୁବାରୁ ହସି ଉଠିଲେ ।

—ଆହୁରି ଅଭିନୟ ? ସର ନାହିଁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ?
ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ ।

—ନା, ନା, ଚମକିଲୁ ନାହିଁ ସନ୍ଧ୍ୟାବାଣୀ ! ଆପଣଙ୍କ ଶର
ବୃତ୍ତିର ପ୍ରଣୀତା ନକର ମୁଁ ହେପାର ନାହିଁ ।

—ସନ୍ଧ୍ୟାବାଣୀ ? କିଏ ସନ୍ଧ୍ୟାବାଣୀ ?

—ଅପଣ ! ଅପଣ !! ଅପଣ !! ସନ୍ଧ୍ୟାବାଣୀ ଓରଫ ନକଲ
ସୁନନ୍ଦା ଦାସ ।

—ଓଃ ! ଆପଣ ତା' ହେଲେ ମୋତେ ଏତେଦିନକରେ
ଚିହ୍ନି ପାରିଛନ୍ତି ।

—ଏତେ ଦିନକରେ ନୁହେଁ ସନ୍ଧ୍ୟାବାଣୀ, ବହୁତ ଦିନ
ଆଗରୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି । ମନେ ଅଛି ତୁମର ?
ସେହିଦିନ ସୌରେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଖୁଣ୍ ହୋଇଥିଲେ ମନୁଷ୍ୟେ
ଉପରେ ? ତୁମେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲ, ନୁହେଁ ? ସେ ତୁମର
କେଶ ଚକ୍ରକୁ ଦୁଇ ହାତମୁଠାରେ ଏତେ ଯୋରରେ ଧରିଥିଲେ
ଯେ, ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ କେଶ ଚକ୍ର ମୁକୁଳାଇ ପାରିନଥିଲ ।
ତାଙ୍କ ଦୁଇ ହାତମୁଠାରେ ରହିଯାଇଥିଲା ଦୁଇକେଶ । ସେଇ
କେଶଚକ୍ରରୁ ମୁଁ ପାଇଥିଲି “ଇଭିଂଂଇନ୍ ପ୍ୟାରିସ୍”
ଏସେନସର ଗନ୍ଧ, ଯାହା ତୁମର ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାରୀୟ । ତୁମେ
ଅସଲି ସୁନନ୍ଦା ଦାସଙ୍କ ଜାତୀୟ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ, ନିଶ୍ଚୟ
ଭାବରେ ମାଣକକୁ ତୁମର ଚାକରଣୀ ହଜାଇ । ତୁମେ ଆଷ୍ଟି
କେଦାର ଗପ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଅସିଥିଲ ତୁମର ସୁକୋମଳ ଅଙ୍ଗୁଳି

ଢେଙ୍କର ଚିନ୍ତା, ମନେ ପଡ଼େ ଟି ପାଟ ଦିନର କଥା ? ତୁମେ ମୋତେ ହାତ ଦେଖାଇଥିଲ, ମୁଁ ଦେଖିଥିଲି ନିପୁଣ ହସ୍ତକ୍ଷେପ-ବିଶାସପୂର୍ଣ୍ଣ ପରି । ତୁମେ ବୁଝା ପିନ୍ଧି ଅମ ଦରକୁ ଯାଇ ଚୋରାଇ ଆଣିଥିଲ ସେଦିନ ସେଠାରେ, ବାବୁଙ୍କ ଉଲ୍ଲେଖେକ, ପୁଣି ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲ କଳା ରୋଲରଟିକୁ ଚୋରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ । ପ୍ରତିସ୍ପେଷ ହୋଇଥିଲ ନିଜେ କୋଠରୀ ଭିତରେ ତୁମେ ଅସଲ ସୁନା ଦେଖିବା ଉପରେ କରୁଥିଲ, ମୁଁ ପହଞ୍ଚି ଯିବା ପରେ ଜାଣି ଯାଉ ଥିଲି ଯେ ମୋ ସମ୍ମତେ । ମିସେସ୍ ଦାସଗୁପ୍ତଙ୍କର କେତେ ସୁଗ୍ରହ ହାତ ଚୋରଗଣ କହି ଆମକୁ ପ୍ରତାରଣ କରି ଶସି ଅସିଲ ।

ସବୁ ଜାଣିଛୁ ସଂଧ୍ୟାକାଳେ, ତୁମ ସଂକଳନ ଲୁଚାଇ କାରପାତ୍ର । ବୁଝିଯାଉ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହୁଏତ୍ ପ୍ରକୃତ ତୁମମାନଙ୍କ ହାତରେ କିପରି ପକାଇ ନଥିଲ । କାରଣ କାଣ ଜଣ ? ଭୁଲୁଥିଲ ଏହିପରି ଏକ ସୁଯୋଗ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକ ଜାଗାରେ, ଏକ ସମୟରେ ପାଇବ ବୋଲି । ଆଜି ମୋର ସେ ଆଶା

ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ପାଟି-ଆ ଅଟକ ଗଲା ପାଟିରେ । ହାତ ଦିନର ବଣ ଢେଙ୍କ ଲିଭାଇ ଦେଇ କର । କିଏ ଜଣେ ପଛପଟରୁ କୁଣ୍ଡାଲ ଧରିଲା ଯଦୁବାବୁଙ୍କୁ । ଛତାର ନେଇ ତାଙ୍କ ହାତର ପିପୁଲ ।

ପୁଣି କଳା ଭିଲି କଣ ଚୋରକ । ସଂଧ୍ୟାକାଳେ ହସୁଥିଲେ ଉନ୍ନତମାନଙ୍କ ପରି ।

—ଆଉ ଆଜି କିପରି ବଦଳରେ ନିଜ ହାତରେ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି କଡ଼, ନା ?

ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଖିରୁ ନିଆଁ ଝରୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସେ
ଆଉ ନଥିଲେ ନିଜ ଅକ୍ତିଆରରେ ।

—ସଇତାମା ! ମୋ ସହୃଦ କାରସାଦ ?

ଯଦୁବାବୁ ଗଳ୍ପି ଉଠିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ସେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ
ଦୁଇଜଣ ଭ୍ରଷ୍ଟକାୟ ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ।

ସଂଧ୍ୟାଗଣୀ ହୁସୁଥିଲେ ।

—ଶୀଘ୍ର ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ କର ପୁଣ୍ୟହୃଦେ । ଶୁଭ
ଲଗ୍ନ ଯେ ଗଢ଼ି ଯାଉଛି ।

ମାଣକା ହସ୍ତପଦ ବନ୍ଧନ ଅବସ୍ଥାରେ ଗୋଟିଏ ଯୁବକକୁ
ଆଣି ବେଘା ଉପରେ ବସାଇଲା ।

ସଂଧ୍ୟାଦେଶ ଯଦୁବାବୁଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ ।

—ଦେଖୁଛନ୍ତି ଯଦୁବାବୁ ! ଏଇ ଆପଣଙ୍କର ଅସଲ ସୁନନ୍ଦା
ଦେଶ । ମନେ ଅଛି ଆପଣଙ୍କର ଥମ ଦନ କଥା, ଯେଉଁଦିନ ସେ
ଟେଲିଫୋନ୍ ଯୋଗେ ଲୋଡ଼ୁଥିଲେ ଆପଣମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ?
ସଂକେତ କିଏ ସେତେଆ ଜାଣିଥିଲା ଆଗରୁ । ତେଣୁ ସୁଗୁରୁରୂପେ
କରି ହୋଇଥିଲା ସମସ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ । ମିଃ ସାହାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ
ଥମ ଲୋକ ଜଣେ ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ ସାଜି ନେଇ ଯାଇଥିଲା
ଗୋଟିଏ ପାର୍ଲର । ଆଉ ଜଣେ ମିଃ ସାହାଣୀ ବେଶରେ ଯାଇଥିଲେ
ସୁନନ୍ଦା ଦେଶଙ୍କ ଘରକୁ ।

ତେଣେ ସାହାଣୀ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଦିନ ସାରା, ସେଇ
ଅବସରରେ ଥମକୁ ସୁଦିଆ ହେଲା ସୁନନ୍ଦାଙ୍କୁ ଭୁଲେଇ ଆଣି ବନ୍ଦୀ
କରିବାକୁ । ତାଙ୍କ ରକ୍ତଗଣୀକୁ ମଧ୍ୟ ସେଠାରୁ ଦେନି ଅସିଥିଲା ।

—ତେପୁଅଣି—

ସୁନନା ଜାଗାରେ ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଲି ସୁନନା ସାଜ । ତା' ପରେ ଗୁଲିଲ
ମଜାଦାର ପ୍ରହସନ ।

ସଂଧ୍ୟାଦେଶା ପୁଣି ହସି ଉଠିଲେ ।

ଯଦୁବାବୁ ଗର୍ଜିଉଠି କହିଲେ—

—ନା, ନା, ଏ ବିବାହ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ତତଃ
ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଜୀବିତ ଅଛି ।

ସଂଧ୍ୟାଦେଶା ଭୁକୁଷ୍ଟନ କରି କହିଲେ —

—ଓଃ, ଏକଥା ! ତେବେ ଆଗ ତୁମକୁ ସେପୁରକୁ ବିଦା
କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ସାରୁ । ମୋହନ ସିଂହ । ମୋହନ
ସିଂହ । ଗୋଟାଏ କଳା ପୋଷାକ ପରିହୃତ ଲୋକ ପିପ୍ପଲଟାଏ
ବାଗେଇ ଧରି ଆଗକୁ ବଳି ଆସିଲା ।

ସଂଧ୍ୟାଦେଶା ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚେରକୁ ଅନାଇ ମୁରୁକ
ହସୁଥିଲେ । ଆଦେଶ ଦେଲେ—

—ଠିକ୍ ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମୋହନ ସିଂହ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯେମିତି
ଅବ୍ୟର୍ଥ ହୁଏ ।

ମୋହନ ସିଂହ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

—ହ୍ୟାଣ୍ଟସ୍ ଅପ୍ ।

ଯଦୁବାବୁ ଯଦ୍ଵି ଚାଲିତ ପରି ଦୁଇଟି ଯାକ ହାତ ଉପରକୁ
ଉଠାଇ ନେଲେ । କ'ଣ ଶୁଣିଲେ କେଜାଣି, ଉନ୍ମାଦକ ପରି
ହସି ଉଠି ଘର କମ୍ପାନ କରି ଦେଲେ ।

—ସରତୀନା । ମୋତେ ହତ୍ୟା କରିବାର ଶକ୍ତି ତୋର
ହୋଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ତତଃ ଆହୁରି ପରୁଣ ବର୍ଷ ସାଧନାର ଆବଶ୍ୟକ ।

ସଂଧ୍ୟାଦେଶାଙ୍କ ଆଖିରୁ ନିଆଁ ଝରିପଡ଼ିଲା ଯେମିତି ।

—ଗୌରୀପଣି—

—ମୋହନ ସିଂହ । ଆଦେଶ ପାଳନ କର । ଉଆନ୍, ଟୁ...
ମୋହନ ସିଂହର ପିପ୍ପଳ ଗଜି ଉଠିଲ ଭବଧର ।

ଗୁଳି ଭେଦିଛି କେଦାର ଗୁମୁକ କପାଳରେ, ତପନ
ଦାସଗୁପ୍ତଙ୍କ ଗୁଡ଼ରେ ଏବଂ ସଂଧ୍ୟାଗଣୀଙ୍କ ବାହୁରେ ।

ସଦୁବାକୁ ହସି ଉଠିଲେ ଯୋରରେ, ଅହୁର ଯୋରରେ ।

କେଦାର ଗୁମୁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଘର କମ୍ପାନୀ କରୁଥିଲେ ।
ତପନ ଦାସଗୁପ୍ତର ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ଟିକକ ପବନ ସହିତ ମିଶି
ଯାଇଥିଲା । ଅଉ ସଂଧ୍ୟାଗଣୀ ? ସେ ବେଦନା ଜଡ଼ିତ ଅବସ୍ଥା
ଗୁଡ଼ିକୁ ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ଉପରେ ଲେଟେଇ ଦେଇ ଜଳଦ୍ରା ନୟ-
ନରେ ଅନେଇ ଥିଲେ କଳାପୋଷାକ ପରିହୃତ ମୋହନ ସିଂହ
ଆଡ଼କୁ ।

କଳାପୋଷାକ ଦୁଇକୁ ପିଙ୍ଗି ଦେଇ ମୋହନ ସିଂହ ଜାଗାରେ
ଦେଖା ଦେଲେ ମିଃ ସାହାଣୀ ।

ସ ଧ୍ୟାଗଣୀ ଚଳାଇ କରି ଉଠିଲେ ।

— ମିଃ ସାହାଣୀ । ତୁମେ ? ମୋହନ ସିଂହ ଜାଗାରେ ତୁମେ ?

ମିଃ ସାହାଣୀ ବିଦୁପ ମିଶା ହସ ହସ କହିଲେ—

—ହଁ ସଂଧ୍ୟାଗଣୀ, ମୁଁ । ମୋତେ ଦେଖି ଚମକ ଲଗୁଛି
ବୋଧେ ଆଖିରେ ? ସକେତ କୁବ କଥା ମନେ ପକାନ୍ତୁ ତ । ଏଇ
ଦଣ୍ଡାକ ଆଗରୁ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଆସବାର ସମସ୍ତ
ଆୟୋଜନ କରୁଥିଲ, ମୁଁ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲି ସମସ୍ତଙ୍କ
ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲି ଯେ ମୋହନ ସିଂହ ହାତରେ
ତମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆତ୍ମରକ୍ଷାର ଭାର ଅର୍ପଣ କରୁହୋଇଛି । ସେ
ଗୋଟାଏ କଳା ପୋଷାକରେ ଅଙ୍ଗ ଆବୃତ କରିଥିଲା । ମୋତେ
ଭାରି ସୁବଧା ହେଲା ସେଇ କଳା ପୋଷାକ ପାଇଁ ।

ସୁନା
୯

ତମେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ଯାଇ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲ
ମୋହନ ସିଂହ ରହିଯାଇଥିଲା ସଦା ପଛକୁ । ପିସ୍ତଲରେ ଗୁଳି
ଭରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଡେରି ଟିକକ ତା'ର ହୋଇଥିଲା, ସେଇ
ସେତକ ସମସ୍ତ ଥିଲା ମୋ ପକ୍ଷରେ ଅମୂଲ୍ୟ । ମୁଁ ତାକୁ କାକୁ କରି,
କ୍ଲୋରୋଫର୍ମ ଦେଇ ଅଚେତା କରେଇ ଦେଲି, ତା' ପରେ.....
ତା' ପରେ କଳା ପୋଷାକଟି ତା' ଦେହରୁ କାଢ଼ି ଆଣି ନିଜେ
ପିନ୍ଧିଲି, ବସିଲି ଆସି ତୁମ ସହୃଦ ଗାଡ଼ିରେ.....

ସଂଧ୍ୟାସାନ୍ତରାଳ ଆ ରୁ ନିଆଁ ପାଖୁଡ଼ା ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା ।

ଯଦୁବାରୁ ସୁନନ୍ଦା ଦେବୀଙ୍କୁ ଦନ୍ତନ ମୁକୁଳେଇ ଦେଇଥିଲେ
ଗୋଟିଏ ସରଳ ମୃଗ ବେଦନା ଭାରରେ ସାହିଲ ପଡ଼ିଥିଲା
ଆଖିରେ ଶିଶିର ବନ୍ଦୁପୁର ତଳ ତଳ ହେଉଥିଲା ଦୁଇ ଟୋପ
ଲୁହ ।

